

สันนิษฐานสมัยของการอิมค่าเขมร

หลักฐานที่สำคัญ เป็นรูปธรรม และเชื่อถือได้ ซึ่งสามารถอ่านวสประโยชน์ให้กับ การศึกษาภาษาศาสตร์เชิงประวัติอย่างหนึ่งคือตัวเขียน ตัวเขียนในสมัยโบราณเป็นสัญลักษณ์ที่ คนโบราณคิดประดิษฐ์ขึ้นเพื่อใช้แทนเสียงพูด ตัวเขียนเหล่านั้นในบางวัฒนธรรมได้ถูกจารึกลง บนวัตถุที่แข็งแรงทนทาน เช่นจารึกลงบนหินหรือบนแผ่นโลหะ เป็นต้น จารึกเหล่านั้นบางส่วน ยังปรากฏอยู่จนถึงปัจจุบัน ทำให้ผู้ที่สนใจในศตหลังมีโอกาสดำเนินมาเป็นหลักฐาน และทำการ ศึกษาค้นคว้าเรื่องราวต่าง ๆ ในอดีตได้ จารึกเหล่านั้นนับเป็นสิ่งที่มีความค่ามาก โดยเฉพาะ อย่างยิ่งกับการศึกษาวิชาภาษาศาสตร์

เป็นที่น่าอินดีว่า กลุ่มชาติพันธุ์ที่พูดภาษาเขมรเป็นกลุ่มที่มีวัฒนธรรมในการจารึกข้อ ความสำคัญ ๆ ลงบนแผ่นศิลา เท่าที่มีหลักฐานอื่นสนับสนุนว่ากลุ่มชนที่พูดภาษาเขมร ได้มีจารึก แล้วตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 6 เป็นต้นมา นักศึกษาภาษาเขมรจึงสามารถนำจารึกเหล่านั้นมา ทำการศึกษาเปรียบเทียบกับภาษาเขมรปัจจุบันได้

ในบทนี้ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบคำอิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ กับคำภาษาเขมร โบราณที่สัมพันธ์กัน เท่าที่จะสามารถสืบหาคำเขมรโบราณมาได้ ภาษาเขมรโบราณที่นำมา ศึกษา ผู้วิจัยยึดเอาคำเขมรโบราณที่ปรากฏใน Dictionnaire Vieux Khmer Fran- cais- Anglais ของ Saveros Pou (1992) มาเป็นหลักในการวิจัย ผลงานกรณฉบับ นี้ได้รวบรวมคำศัพท์เขมรโบราณจากจารึกภาษาเขมรโบราณต่าง ๆ Pou กล่าวว่าภาษา เขมรโบราณคือภาษาที่เคยใช้พูดหรือเขียนโดยกลุ่มชาติพันธุ์ "เขมร" ซึ่งกลุ่มชาติพันธุ์เขมร โบราณนี้อาศัยอยู่ในเขตประเทศ "กัมพูชา" หรือ "กัมพูชเทศ"

Le vieux khmer est la langue parlée, et écrite, d'un groupe ethnique appelé par les textes eux-même khmer, khmer (Md. khmaer /kmae/) qui habitait un pays dénommé, toujours par les textes, Kamvuja ou Kambujadesa.

ผู้วิจัยจะยึดเอาตัวเขียนและความหมายตามที่ Pou(1992) ได้ให้ไว้ในพจนานุกรมเล่มดังกล่าวนี้มาเป็นหลักในการศึกษา อย่างไรก็ตามหากสามารถหาหลักฐานจากแหล่งอื่น ๆ มาเพิ่มเติมได้ก็จะนำมาวิเคราะห์ด้วย

ในการเสนอข้อมูลของพจนานุกรมเล่มดังกล่าว Pou ได้แบ่งคำเขมรโบราณออกเป็น 2 พวกคือคำเขมรยุคก่อนพระนคร (Pre-Angkorian:p.a.) และคำเขมรยุคพระนคร (Angkorian: Ang.) สำหรับคำเขมรยุคก่อนพระนครนั้น Pou ไม่ได้บอกให้เห็นว่าเป็นคำที่ปรากฏในจารึกของศตวรรษใด เนื่องจากได้รวบรวม ๆ ว่าเป็นภาษาในยุคก่อนพระนครเท่านั้น ส่วนภาษายุคพระนคร จะบอกว่าเป็นคำในศตวรรษใดเท่ากับไว้ด้วย การแสดงที่มาของคำในบทนี้จึงเป็นไปตามอย่างที่ Pou ได้ให้ไว้ ส่วนภาษาในยุคกลาง (Middle Khmer) หรือที่เรียกว่า ยุคหลังพระนคร (Post Angkorian) นั้นพจนานุกรมเล่มดังกล่าวนี้ไม่ได้รวบรวมศัพท์ไว้ แต่ถ้าผู้วิจัยค้นคว้ามาได้จากที่อื่น เช่นจาก Nouvelles inscriptions du Cambodge ของ Pou(1989) หรือจากวิทยานิพนธ์ของคมขำ ศิลปชัย (2529) ก็จะนำมาศึกษาด้วย

ในการเปรียบเทียบในบทนี้ ภาษาเขมรโบราณจะเป็นตัวเขียนซึ่งได้ถ่ายเป็นอักษรโรมัน (romanized) แล้ว และจะเขียนไว้ในเครื่องหมาย < > ส่วนคำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้จะเป็นเสียงจริง (Phonetic transcription) จากภาษาไทยถิ่นใต้ที่พูดอยู่ในปัจจุบัน เช่นเดียวกับที่ใช้วิเคราะห์ในที่อื่นที่ผ่านมาด้วยซ้ำกัน ฉะนั้นการเปรียบเทียบในบทนี้ในส่วนที่สามารถหาคำเขมรโบราณมาสนับสนุนได้ ก็จะเป็นการเปรียบเทียบตัวเขียนเขมรโบราณที่ปรากฏในจารึกเขมรโบราณกับเสียงของคำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้

คำสืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ทุกคำ ไม่อาจหาคำเขมรโบราณที่สัมพันธ์กันได้ทั้งหมด แต่เท่าที่รวบรวมได้ก็เป็นจำนวนที่น่าพอใจ กล่าวคือหลังจากที่ผู้วิจัยได้รวบรวมคำเขมรโบราณที่สัมพันธ์กับคำสืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้พบว่า มีถึง 523 คำ การนำคำสัมพันธ์เหล่านี้มาเปรียบเทียบกันทำให้สามารถมองเห็นความเปลี่ยนแปลงของภาษาได้ชัดเจนพอสมควร

ในการเปรียบเทียบนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าหากยกคำเขมรปัจจุบันที่สัมพันธ์กันเข้ามาเทียบเคียงไว้ด้วย ก็จะทำให้สามารถมองเห็นความเปลี่ยนแปลงของภาษาในส่วนของภาษาเขมรเอง ในขณะที่เดียวกันก็จะสามารถมองเห็นคำเขมรในส่วนของคำสืมที่พัฒนามา ซึ่งจะทำให้เห็นข้อเปรียบเทียบในเชิงต่างสมัยของคำเขมรในทั้ง 2 ภาษาได้เป็นอย่างดีด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำทั้งเสียงและตัวเขียนของคำเขมรปัจจุบันมาเทียบเคียงไว้ พร้อมกับได้ชี้ให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้น

การเปรียบเทียบเสียงปัจจุบันของคำสืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้กับตัวเขียนเขมรในจารึกเขมรโบราณในที่นี้ ผู้วิจัยจะยกเสียงของคำสืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ (คชด.) มาเป็นหลัก แล้วเปรียบเทียบกับตัวเขียนของคำเขมรโบราณ (อันได้แก่ตัวเขียนของคำเขมรยุคก่อนพระนคร(คชก.) ตัวเขียนของคำเขมรยุคพระนคร(คชพ.) ตัวเขียนของคำเขมรยุคกลางหรือยุคหลังพระนคร(คชล.) และเสียงของคำภาษาเขมรปัจจุบัน(คชป.) นอกจากนั้นจะนำตัวเขียนของภาษาเขมรปัจจุบัน(ค.คชป.) มาเทียบเคียงไว้ด้วย ทั้งนี้เพื่อให้สามารถเห็นลักษณะภาษาเขมรในยุคนั้น ๆ ได้อย่างชัดเจน ส่วนที่มาของข้อมูลนั้น สามารถสืบค้นได้จากภาคผนวก ข.

ในกรณีที่คำที่ยกมาเปรียบเทียบมีคำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง (derived form) อยู่ก็จะยกคำที่เกี่ยวข้องนั้น ๆ มาเทียบเคียงไว้ด้วยเพื่อเป็นข้อมูลประกอบคำนั้น ๆ ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น แต่จะใส่ไว้ไว้ในวงเล็บ และจะไม่นำเข้ามาในประเด็นการเปรียบเทียบ

อนึ่ง เพื่อเป็นการนำเสนอหลักฐานที่จะยืนยันว่าคำบางคำที่นำมาศึกษา เป็นคำที่มาจากภาษาเขมรซึ่งไม่ใช่มาจากภาษาตระกูลไท โดยเฉพาะคำที่มี 1 พยางค์ ซึ่งเป็นคำที่ตัดสินใจ

ว่าเป็นภาษาใดได้ยาก ผู้วิจัยอาจจำเป็นต้องนำข้อมูลต่าง ๆ เข้ามาสนับสนุนด้วยเพื่อเป็นการยืนยันว่าคำนั้น ๆ น่าจะเป็นคำเขมรมากกว่าคำไท เช่น นำข้อมูลจาก Thomas (1976) ซึ่งได้สืบสร้าง ภาษา Proto east Katuic (PEK.) จากภาษากลุ่มภาคตะวันออกเฉียง จำนวน 3 ภาษา ได้แก่ Brou (Br.), Pacoh (Pa.) และ katu (Ka.) เข้ามาประกอบไว้เป็นต้น

สำหรับคำภาษาเขมรโบราณ หรือภาษาเขมรปัจจุบัน ที่ไม่ปรากฏในตารางที่จะนำเสนอข้างล่างนี้ ไม่ได้หมายความว่าคำนั้น ๆ จะไม่มีอยู่ แต่คำเหล่านั้นอาจมีอยู่แต่จารึกโบราณไม่ได้บันทึกไว้หรืออาจบันทึกไว้แต่ยังคงไม่พบหรือไม่อาจนำมาเสนอไว้ในที่นี้ได้ ข้อสรุปต่าง ๆ ที่ได้สรุปจากการวิเคราะห์ในบทนี้ จึงเป็นข้อสรุปที่อิงพื้นฐานข้อมูลเฉพาะส่วน ที่นำมาศึกษาได้เท่านั้น

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความหมายนั้น ในบทนี้ผู้วิจัยจะให้ความหมายที่เป็นความหมายแก่นหรือความหมายสำคัญ และจะไม่ให้ความหมายโดยละเอียดเพราะมีเนื้อที่จำกัด เนื่องจากการเสนอข้อมูลต้องทำการเปรียบเทียบในตาราง อย่างไรก็ตามความหมายโดยละเอียดและสมบูรณ์ของแต่ละคำได้ให้ไว้แล้วในภาคผนวก ข.

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเปรียบเทียบคำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ กับคำเขมรปัจจุบันในบทก่อนนี้ ทำให้สามารถสังเกตเห็นลักษณะทางเสียงบางประการที่เอื้อประโยชน์ในการนำมาเป็นหลักเพื่อสันนิษฐานสมมติของการฮิมคำเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้นี้ การนำเสนอนี้จะกล่าวถึงการสันนิษฐานสมมติของการฮิม โดยในเบื้องต้นจะกล่าวถึงลักษณะของเสียงรวมทั้งลักษณะอื่น ๆ ที่สามารถบ่งชี้ได้ว่าคำฮิมที่มีเสียงและลักษณะดังกล่าวเหล่านั้น น่าจะฮิมมาจากภาษาเขมรในสุโขทัย ต่อจากนั้นจะได้นำเสนอข้อมูลคำฮิมอย่างละเอียด โดยจะแบ่งคำออกเป็นกลุ่มย่อยตามข้อสันนิษฐานเรื่องยุคของการฮิม ตามจำนวนเสียงภาษาในคำที่บ่งชี้สมมติของการฮิม และตามรายละเอียดปลีกย่อยของเสียงที่บ่งชี้ นั้น ๆ ซึ่งได้แก่ เสียงพยัญชนะต้น เสียงสระและเสียงพยัญชนะท้าย

เกณฑ์ที่นำมาใช้ในการสันนิษฐานสมัยของการอิมได้แก่เกณฑ์ทางเสียง ในการเปรียบเทียบคำอิมกับคำเขมรปัจจุบันและคำเขมรโบราณพบว่า เสียงบางเสียงอิมได้แก่เสียงพยัญชนะต้น เสียงสระ และ เสียงพยัญชนะท้าย ภายในคำอิม แสดงให้เห็นว่าสอดคล้อง หรือตรงกับเสียงของคำเขมรสมัยใดสมัยหนึ่ง ซึ่งทำให้พอจะสันนิษฐานได้ว่าคำนั้น ๆ น่าจะถูกอิมเข้ามาในภาษาไทยถิ่นใต้ในสมัยใด ในขณะที่เสียงส่วนหนึ่งไม่อาจบ่งชี้สมัยของการอิมได้

การที่ผู้วิจัยสามารถนำเรื่องเสียงมาสันนิษฐานสมัยของการอิมคำเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ได้ ก็เนื่องมาจากการที่ภาษาเขมรได้มีการเปลี่ยนแปลงเสียงจากอดีตมาสู่ปัจจุบันเป็นลำดับมาซึ่งมีผลทำให้ภาษาเขมรยุคโบราณมีพยัญชนะต้นและสระบางตัวแตกต่างจากพยัญชนะต้นและสระในภาษาเขมรปัจจุบัน กล่าวคือนักภาษาศาสตร์พบว่าเดิมภาษาเขมรโบราณมีเสียงพยัญชนะต้นสองพวกใหญ่ ๆ คือพวกที่มีเสียงไม่ก้อง (voiceless consonants : C₁) พวกหนึ่ง และพวกที่มีเสียงก้อง (voiced consonants : C₂) อีกพวกหนึ่ง ครั้นต่อมาในสมัยภาษาเขมรยุคกลาง ความก้องของเสียงพยัญชนะต้นพวกที่ 2 ได้สูญหายไป ความต่างของเสียงพยัญชนะสองพวกนี้จึงสูญไปด้วย หมายความว่า พยัญชนะสองพวกกลับมีเสียงเหมือนกัน คือต่างเป็นพยัญชนะเสียงไม่ก้อง กลไกทางภาษาที่เกิดขึ้น เพื่อทดแทนการหายไปของเสียงก้องในพยัญชนะชุดที่ 2 เพื่อให้เกิดความต่างอยู่อีกก็คือ เกิดมีลักษณะน้ำเสียงขึ้น 2 ชุด คือ 1. ลักษณะน้ำเสียงชุดที่ 1 (first register: "R₁) ซึ่งเกิดในพยางค์ที่แต่เดิม มีเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียงไม่ก้อง และ 2. ลักษณะน้ำเสียงชุดที่ 2 (second register : "R₂) เกิดในพยางค์ที่แต่เดิมมีเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียงก้อง

พยางค์ที่เคยมีพยัญชนะต้นเป็นเสียงไม่ก้องในเขมรโบราณวิวัฒนาการมาเป็นพยางค์ที่มีสระลักษณะน้ำเสียงปกติ (clear voice หรือ modal voice) ส่วนพยางค์ที่เคยมีพยัญชนะต้นเป็นเสียงก้องในเขมรโบราณวิวัฒนาการมาเป็นพยางค์ที่มีสระลักษณะน้ำเสียงต่ำทุ้ม (breathy voice) ในภาษาเขมรยุคกลาง ค่อมความต่างระหว่างลักษณะน้ำเสียงในภาษาเขมรได้วิวัฒนาการมาเป็นความต่างระหว่างคุณสมบัติของสระ (vowel quality) จึงทำให้มีสระ 2 ชุดในภาษาเขมรปัจจุบันคือสระชุดที่ 1 และสระชุดที่ 2 (ดูตารางที่ 18 ประกอบ)

จากภาพที่พยัญชนะต้นและสระบางตัวในภาษาเขมรยุคโบราณ ต่างจากพยัญชนะต้น และสระที่สัมพันธ์กันในภาษาเขมรปัจจุบันนี้เมื่อได้นำคำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้มาวิเคราะห์ และเทียบกับคำเขมร ปรากฏว่าสามารถจำแนกลักษณะของคำฮิมได้ดังนี้ 1. คำฮิมที่มีลักษณะ ของเสียงตรงกับเสียงที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงแล้ว หรืออีกนัยหนึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นคำฮิมที่มี เสียงตรงกับเสียงในภาษาเขมรปัจจุบัน ซึ่งจะสันนิษฐานว่าเป็นคำฮิมที่ฮิมมาจากภาษาเขมรยุค ปัจจุบัน 2. คำฮิมที่มีลักษณะของเสียงตรงกับเสียงในอุคโบราณ คำฮิมกลุ่มนี้จะมีเสียงที่ไม่ ตรงกับเสียงในภาษาเขมรปัจจุบัน จึงจะสันนิษฐานว่าเป็นคำฮิมเขมรที่ฮิมมาจากภาษาเขมรยุค โบราณ 3. คำฮิมที่มีลักษณะเสียงตรงหรือคล้ายคลึงกับเสียงทั้งในภาษาเขมรโบราณและเขมร ปัจจุบัน เนื่องจากยังมีเสียงบางเสียงของภาษาเขมรโบราณที่แม้พัฒนามาสู่ยุคปัจจุบัน แต่ก็ยังพบว่าเสียงที่สัมพันธ์กันนี้ ตรงกันทั้งในภาษาเขมรโบราณและภาษาเขมรปัจจุบัน ซึ่ง คำฮิมที่มีลักษณะเช่นนี้ ไม่อาจสันนิษฐานสมัยของการฮิมได้ คำในกลุ่มนี้จึงอาจถูกฮิมมาจาก ภาษาเขมรโบราณหรือภาษาเขมรปัจจุบันก็เป็นได้ คำฮิมดังกล่าวข้างต้นนี้ทั้ง 3 กลุ่ม บางคำ อาจมีคำเขมรโบราณที่ค้นพบได้จากศิลาจารึกมาสนับสนุน คุราละเอีศกเกี่ยวกับการใช้เสียง พยัญชนะต้นมาเป็นเกณฑ์ในการสันนิษฐานสมัยของการฮิมในข้อ 1. และ ข้อ 2. ข้างล่างนี้ และคูการวิเคราะห์คำเพื่อสันนิษฐานสมัยของการฮิม โดยใช้เกณฑ์เรื่องเสียงพยัญชนะต้นในข้อ 1.1.1, 1.2.1, และ 2.1.1 คุราละเอีศกเกี่ยวกับการใช้เสียงสระ มาเป็นเกณฑ์ ในการสันนิษฐานสมัยของการฮิมในข้อ 3, 4 และ 5 ข้างล่างนี้ และคูการวิเคราะห์คำเพื่อ สันนิษฐานสมัยของการฮิม โดยใช้เกณฑ์เรื่องเสียงสระในข้อ 1.1.2, 1.2.2, และ 2.1.3

นอกจากการใช้เสียงพยัญชนะต้น และเสียงสระมาเป็นเกณฑ์ในการสันนิษฐานสมัย ของการฮิมคำเขมรแล้ว ผู้วิจัยยังนำเสียงพยัญชนะท้ายมาเป็นเกณฑ์ในการสันนิษฐานสมัยของ การฮิม อีกด้วย ซึ่งเกณฑ์ดังกล่าวนี้มีรายละเอียดอยู่ในข้อ 7, 8, และ 9 ข้างล่างนี้ คูการวิเคราะห์คำ เพื่อสันนิษฐานสมัยของการฮิมโดยใช้เกณฑ์เรื่องเสียงพยัญชนะท้าย ในข้อ 1.1.3, 1.2.3, และ ข้อ 2.1.2

สำหรับเกณฑ์อื่น ๆ นอกเหนือจากเกณฑ์เรื่องพยัญชนะต้น สระ และพยัญชนะท้ายดัง

กล่าวแล้ว พบว่ายังอาจนำเกณฑ์เรื่องลักษณะพยางค์ (คู่มือ 1.1.4 ประกอบ) และเรื่อง การที่คำฮิมเขมรมีลักษณะตรงกับคำเขมรโบราณซึ่งเป็นคำที่ค้นพบได้เฉพาะในภาษาโบราณเท่านั้น แต่ไม่ปรากฏว่าเป็นคำที่มีในภาษาเขมรปัจจุบัน (คู่มือ 1.1.5 ประกอบ) มาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาอีกด้วย ในที่นี้จะได้กล่าวถึงรายละเอียดของเสียง รวมทั้งลักษณะของคำฮิมบางอย่างที่นำมาเป็นเกณฑ์ในการสันนิษฐานสมัยของการฮิมคำเขมรดังต่อไปนี้

เสียงในคำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่สามารถบ่งชี้หรือไม่สามารถบ่งชี้สมัยของการฮิม

เสียงในคำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ ที่สามารถบ่งชี้หรือไม่สามารถบ่งชี้สมัยของการฮิมนี้อาจแบ่งออกเป็นเสียงพยัญชนะต้น เสียงสระ เสียงพยัญชนะท้าย ดังนี้

1. เสียงพยัญชนะต้นในคำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีลักษณะบ่งชี้ว่าเป็นเสียงที่

ฮิมมาจากภาษาเขมรโบราณ

จากความจริงที่ว่าในอดีตภาษาเขมรได้มีการเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้นชุดที่เป็นเสียงก้องอยู่แต่เดิม มาเป็นพยัญชนะต้นที่มีเสียงไม่ก้องในสมัยต่อมา พยัญชนะดังกล่าวส่วนหนึ่งได้แก่ ฆ(ค), ฌ(ช), ฌ(ก), ฌ(พ) ในภาษาเขมรปัจจุบันพยัญชนะเหล่านี้ มีเสียงเป็นเสียงไม่ก้อง /k, c, t, p/ ตามลำดับ แต่เมื่อนำเสียงพยัญชนะต้นในคำฮิมที่สัมพันธ์กับเสียงพยัญชนะต้นในภาษาเขมรปัจจุบันเหล่านี้มาศึกษาพบว่าพยัญชนะต้นในคำฮิมเป็นเสียงก้องมีกลุ่มลม kh, ch, th, ph ตามลำดับ ในเรื่องนี้เป็นไปได้ว่าแต่เดิมเขมรออกเสียงพยัญชนะเหล่านี้เป็นเสียงก้องซึ่งมีลักษณะเสียงต่ำทุ้ม และในขณะนั้นเป็นช่วงที่ภาษาไทยถิ่นใต้ฮิมคำที่มีเสียงเหล่านี้เข้ามาโดยได้ยินเสียงคำทุ้มนี้ เป็นเสียงมีกลุ่มลม kh-, ch-, th-, ph- และยังคงรักษาเสียงเหล่านี้ที่ฮิมมานั้นไว้จนถึงปัจจุบัน ส่วนในภาษาเขมรนั้นต่อมาพยัญชนะกลุ่มนี้ ได้สูญเสียความก้องไป จึงกลายเป็นเสียงไม่ก้อง การที่เสียงเหล่านี้ในภาษาเขมรปัจจุบันเป็นเสียงก้องไม่มีกลุ่มลม แต่เสียงในคำฮิมที่สัมพันธ์กันนั้นออกเสียงเป็นเสียงก้องมีกลุ่มลมนี้ ทำให้เห็นได้ชัดเจนว่า ภาษาไทยถิ่นใต้ฮิมคำกลุ่มนี้เข้ามาตั้งแต่ก่อนที่พยัญชนะก้องจะสูญเสียความก้องไปซึ่ง

เป็นลักษณะของภาษาเขมรยุคโบราณ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสันนิษฐานว่า คำฮิมที่มีเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียงกักมีกลุ่มลม kh-, ch-, th-, ph- ซึ่งสัมพันธ์กับเสียงพยัญชนะต้นกักไม่ก้องไม่มีกลุ่มลม k-, c-, t-, p- ตามลำดับในภาษาเขมรนี้ เป็นคำที่ฮิมเข้ามาในภาษาไทยถิ่นใต้ตั้งแต่ยุคเขมรโบราณ อนึ่งหลักฐานอื่นอันมีสันนิษฐานดังกล่าวนี้อีกประการหนึ่งก็คือเสียงสระในคำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งมีเสียงตรงกับสระในภาษาเขมรโบราณ ส่วนสระในภาษาเขมรปัจจุบันจะมีเสียงต่างออกไป โดยพบว่าเสียงสระในภาษาเขมรปัจจุบันแสดงให้เห็นว่า เป็นเสียงสระใหม่ซึ่งต่างจากตัวเขียนโดยสิ้นเชิง ลักษณะสระดังกล่าวนี้ต่างจากเสียงสระในคำฮิมที่ยังคงตรงตามตัวเขียนโบราณอันแสดงว่าฮิมมาจากภาษาเขมรยุคโบราณ เรื่องสระนี้จะกล่าวถึงโดยละเอียดต่อไป

ตัวอย่างคำฮิมเขมรที่กล่าวถึงนี้ เช่น คำฮิม tba:ɯ^๕ 'สาธิตคอวัวให้ตึงแน่นกับแอก' ซึ่งสัมพันธ์กับคำเขมรปัจจุบัน ទាម tɿ:əɯ 'throated-latch of a bridle' (He:1977:111:b) จะเห็นได้ชัดเจนว่าเสียงพยัญชนะต้นในคำเขมรปัจจุบันเป็นเสียงกักไม่มีกลุ่มลม t- แต่ในคำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้เป็นเสียงกักมีกลุ่มลม th- ส่วนเสียงสระนั้นจะเห็นว่าสระในคำเขมรปัจจุบันเป็น ɿ:ə ซึ่งต่างไปจากรูปตัวเขียน <-a> โดยสิ้นเชิง แต่เสียงสระในคำฮิมยังเป็น a: ตรงตามรูปตัวเขียน <-a> ในภาษาเขมรโบราณรวมทั้งภาษาเขมรปัจจุบัน ซึ่งสันนิษฐานว่าภาษาเขมรปัจจุบันยังเก็บลักษณะของตัวเขียนโบราณอยู่ จากตัวอย่างนี้จะเห็นว่าทั้งเสียงพยัญชนะต้นและเสียงสระ ต่างแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงในภาษาเขมรปัจจุบัน และการยังเก็บลักษณะเดิมของภาษาเขมรโบราณในคำฮิมในภาษาไทยถิ่นใต้อยู่อย่างสอดคล้องกันตามข้อสันนิษฐาน จึงสามารถสันนิษฐานว่าคำฮิม tba:ɯ^๕ นี้ ฮิมมาจากภาษาเขมรโบราณ จากนั้นจะไปเรียกเสียงพยัญชนะต้น ch-, kh-, th-, ph- ในคำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่สัมพันธ์กับเสียงกักไม่ก้องไม่มีกลุ่มลม c-, k-, t-, p- ตามลำดับว่า "เสียงพยัญชนะต้นกักไม่ก้องมีกลุ่มลมที่สัมพันธ์กับเสียงกักไม่ก้องไม่มีกลุ่มลมในภาษาเขมรปัจจุบัน"

2. เสียงพยัญชนะต้นในคำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีลักษณะบ่งชี้ว่าเป็นเสียงที่ฮิมมาจากภาษาเขมรปัจจุบัน

ในทางตรงกันข้ามหากเสียงพยัญชนะต้นในคำฮิมทิ้ง 4 เสียงตามข้อ 1. ข้างต้นนี้ เป็นพยัญชนะกักไม่ก้องไม่มีกลุ่มลม ซึ่งเป็นลักษณะของพยัญชนะต้นที่ตรงกับเสียงพยัญชนะต้นของ คำเขมรปัจจุบัน ก็น่าจะสันนิษฐานได้ว่า เสียงในคำฮิมดังกล่าวนั้นสืบมาจากภาษาเขมร ปัจจุบัน ตัวอย่างเช่นคำฮิมเขมรที่มีเสียงพยัญชนะต้นสัมพันธ์กับเสียงที่แทนด้วยตัวเขียนพยัญชนะ ต้น ๓(ค) ในภาษาเขมร ซึ่งจะมีเสียงเป็นเสียงกักไม่ก้องไม่มีกลุ่มลม k- ในภาษาเขมรปัจจุบัน สำหรับในคำฮิมบางคำ อาจเป็นเสียงกักไม่ก้องมีกลุ่มลม kh- (คู่อ 1. ข้างบนนี้) แต่หากเป็นเสียงพยัญชนะต้นกักไม่ก้องไม่มีกลุ่มลม k- ซึ่งตรงกับเสียงพยัญชนะต้นภาษาเขมรปัจจุบัน จึงสันนิษฐานได้ว่า คำฮิมดังกล่าวถูกฮิมเข้ามาจากภาษาเขมรปัจจุบัน ตัวอย่างคำบนนี้ ได้แก่ คำฮิม ke: 'เขา ท่าน (สรรพนามบุรุษที่ 3)' ที่สัมพันธ์กับคำเขมรปัจจุบัน ke: (គេ) 'pron., one, people, someone' (Ja:1974:33:a) และคำฮิม ko:η 'หิ้ง ทงตัว เมื่อได้ศึกษาเท่า' ที่สัมพันธ์กับคำเขมรปัจจุบัน chka:η (គ្រា) 'ไม่รู้จักที่สูงที่ต่ำ นอกวิด ัน' (กน:2524:233:ก) เป็นต้น จากนั้นจะไปจะเรียกเสียงพยัญชนะต้นในคำฮิมที่มีลักษณะดังกล่าวนี้ว่า "เสียงพยัญชนะต้นกักไม่ก้องไม่มีกลุ่มลมที่สัมพันธ์กับเสียงกักไม่ก้องไม่มีกลุ่มลมในภาษา เขมรปัจจุบัน"

3. เสียงสระในคำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีลักษณะบ่งชี้ว่าเป็นเสียงที่ฮิมมา จากภาษาเขมรโบราณ

หลักฐานที่พอจะนำมาอินอินข้อสันนิษฐานนี้ ได้แก่ กระบวนการเปลี่ยนแปลงภาษาใน ของภาษาเขมรเอง กล่าวคือ นักภาษาศาสตร์ที่ศึกษาภาษาเขมรอินได้แก่ Jacob (1968, 1976) และ Jenner (1980-1981) อธิบายว่าในสมัยภาษาเขมรยุคกลางเมื่อพยัญชนะต้น กลุ่มที่มีเสียงก้องมาแต่เดิมได้สูญเสียดังกล่าวไปแล้ว ทำให้ความต่างระหว่างเสียงพยัญชนะ สองกลุ่ม (คือกลุ่มที่มีเสียงก้อง กับกลุ่มที่มีเสียงไม่ก้อง) สูญเสียไป หมายความว่าพยัญชนะ สองกลุ่ม กลับมีเสียงเหมือนกัน คือต่างเป็นพยัญชนะเสียงไม่ก้อง กลไกทางภาษาที่เกิดขึ้น เพื่อทดแทนการหายไปของเสียงก้อง เพื่อให้เกิดความต่างอยู่ก็คือ เกิดมีลักษณะน้ำเสียงขึ้น 2 ชุด คือ 1.) ลักษณะน้ำเสียงชุดที่ 1 ซึ่งเกิดในพยางค์ที่แต่เดิมมีเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียง ไม่ก้อง และ 2.) ลักษณะน้ำเสียงชุดที่ 2 เกิดในพยางค์ที่แต่เดิมมีเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียง

ก้อง พยางค์ที่เคมีพยางค์ต้นเป็นเสียงไม่ก้องในเขมรโบราณ วิชาภาษามาเป็นพยางค์ที่มี
 สรณะลักษณะน้ำเสียงปกติ (clear voice) ส่วนพยางค์ที่เคมีพยางค์ต้นเป็นเสียงก้องใน
 เขมรโบราณวิชาภาษามาเป็นพยางค์ที่มีสรณะลักษณะน้ำเสียงต่ำทึม (breathy voice) ใน
 ภาษาเขมรยุคกลาง ต่อมาความต่างระหว่างลักษณะน้ำเสียงในภาษาเขมรได้วิชาภาษามา
 เป็นความต่างระหว่างคุณสมบัติของสระ (vowel quality) จึงทำให้มีสระ 2 ชุด ในภาษา
 เขมรปัจจุบันคือ สระชุดที่ 1 และสระชุดที่ 2 (ดูตารางที่ 18 ในบทที่ 3 ประกอบ) จากการ
 ที่เสียงสระในภาษาเขมรโบราณแตกตัวออกเป็นสองเสียงในภาษาเขมรปัจจุบันนี้ หากภาษา
 ไทยถิ่นใต้ฮิมเสียงสระมาตั้งแต่ยุคภาษาเขมรโบราณและยังคงเสียงดังกล่าวไว้จนปัจจุบัน ครั้น
 เมื่อนำเสียงที่ฮิมนั้นมาเทียบเคียงกับเสียงดังกล่าวที่วิชาภาษามาเป็นภาษาเขมรปัจจุบัน ก็
 จะทำให้เห็นความต่างอย่างชัดเจน ทั้งนี้เพราะเสียงสระในคำฮิมจะตรงกับเสียงสระในภาษา
 เขมรโบราณ ส่วนเสียงสระในคำเขมรปัจจุบันก็ได้เปลี่ยนคุณสมบัติทางเสียงไปตามปรากฏ
 การที่ได้กล่าวแล้วนี้ เช่น สระ <a> ในภาษาเขมรโบราณ พัฒนามาเป็นเสียง a: ใน
 ลักษณะน้ำเสียงที่ 1 (สระชุดที่ 1) และเป็นเสียง i:ə ในลักษณะน้ำเสียงที่ 2 (สระชุดที่ 2)
 ในภาษาเขมรปัจจุบันดังนั้นเมื่อนำคำฮิม cha:ɟ^h 'หัวกระชาย' ในภาษาไทยถิ่นใต้มาเปรียบ
 เทียบกับคำเขมรปัจจุบันที่สัมพันธ์กันคือคำ khcɿ:əɟ 'a kind of ginger' (He:1977: 95:a) จะสามารถสันนิษฐานได้ว่าคำฮิม cha:ɟ^h ในภาษาไทยถิ่นใต้คำนี้ น่าจะฮิมมาจาก
 ภาษาเขมรโบราณ

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างตัวเขียนสระในภาษาเขมรโบราณกับเสียงสระในภาษา
 เขมรปัจจุบันนั้นได้มีผู้ทำการศึกษไว้แล้ว ได้แก่ Jacob (1976a) โดยที่ Jacob ได้ทำการ
 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวเขียนที่ใช้แทนเสียงสระในภาษาเขมรยุคก่อนพระนคร กับเสียง
 สระของภาษาเขมรปัจจุบันและได้สรุปให้เห็นความสัมพันธ์ดังกล่าวไว้อย่างชัดเจน ดังนั้นใน
 การศึกษาสระเขมรโบราณในบทนี้ ผู้วิจัยจะนำผลงานของ Jacob ที่ได้กล่าวถึงนี้มาเป็นหลัก
 ในการวิเคราะห์เทียบเคียงระหว่างเสียงสระในคำฮิมกับสระเขมรโบราณ ฉะนั้นในเบื้องต้น
 นี้ผู้วิจัยจะยกข้อสรุปดังกล่าวของ Jacob มาให้เห็น เพื่อประโยชน์สำหรับการศึกษาเสียงสระ
 และสันนิษฐานสมมุติของการฮิมคำในลำดับต่อไปดังตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 24 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวเขียนที่ใช้แทนเสียงสระในภาษาเขมรโบราณกับเสียง
สระเขมรปัจจุบัน

ตัวเขียนเขมรโบราณยุคก่อนพระนคร		เสียงสระเขมรปัจจุบัน			
แบบที่		สระที่เกิดปกติ	สระที่เกิดไม่ปกติ	สระที่สกเว้น	
1.	<a>	:	a:/i:ə	a/əə-əə	ae
2.	<a>	:	a/əə əə	a:	
3.	<a,o>	:	ɔ/ùə	o/ù	
		:	ɔ:/v:		
4.	<o>	:	əo/ò:		o/ù
5.	<o,u,ü,va>	:	o:/ù:		
6.	<o,va,vä>	:	u:ə/ù:ə		
7.	<ə>	:	e:/è:	ɛ/ù	
		:	əə/ɛ:	i:	
		:	ae/è:		
8.	<e,ya,ye,yä>	:	ie/iə		
9.	<i> (พยางค์ปิด)	:	ɛ/ù	i (+h)	e:(+r)
10.	<i> (พยางค์เปิด)	:	ɛj/i:		
11.	<u> (พยางค์ปิด)	:	o/ù	ùə(+k,ŋ,l)	
12.	<u> (พยางค์เปิด)	:	o:w/ù:		
13.	<ai>	:	aj/èj		
14.	<au>	:	aw/ɛw		

ตารางสรุปความสัมพันธ์ระหว่างรูปตัวเขียนเขมรสมัยก่อนพระนคร กับเสียงสระในภาษาเขมรปัจจุบันข้างบนนี้ แสดงความสัมพันธ์ของสระเขมรปัจจุบันกับรูปสระเขมรโบราณจำนวน 14 แบบ ตั้งแต่แบบที่ 1 ซึ่งมีตัวเขียนเขมรโบราณยุคก่อนพระนครเป็นรูป <๑> ถึงแบบที่ 14 ซึ่งมีตัวเขียนเขมรโบราณยุคก่อนพระนครเป็นรูป <๑๖> แบบสระเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่ว่าเมื่อเขมรโบราณมีตัวเขียนที่แทนเสียงสระในภาษาเขมรโบราณอย่างหนึ่ง จะสัมพันธ์กับเสียงสระเขมรปัจจุบันเสียงใดบ้าง เช่น ตัวเขียนเขมรโบราณในแบบที่ 1 เป็น <๑> จะสัมพันธ์โดยตรงกับเสียงสระเขมรปัจจุบันหลายเสียง (ซึ่งขึ้นอยู่กับเสียงพยัญชนะต้นและหรือพยัญชนะท้ายที่ประกอบอยู่ในคำนั้น) คืออาจสัมพันธ์กับเสียง a:/i:๑ หรือ a/๑๑, ๑๑ หรือ ae เป็นต้น (ดูสระแบบที่ 1 ในตารางที่ 24. ประกอบ) จะเห็นได้ชัดว่าในสระแบบที่ 1 นี้ มีเสียงสระปัจจุบันที่เป็นสระชุดที่ 2 (ซึ่งเคยเป็นสระที่มีลักษณะน้ำเสียงที่ 2) เป็น i:๑, ๑๑ และ ๑๑ ซึ่งมีลักษณะต่างจากสระเขมรโบราณ <๑> มาก หากคำฮิมในภาษาไทยถิ่นใต้มีสระที่สัมพันธ์กับสระที่เป็นชุดที่ 2 ของภาษาเขมร มีเสียงสระเป็น a: ก็น่าจะสันนิษฐานได้ว่าเป็นคำฮิมที่ฮิมมาตั้งแต่เขมรยุคโบราณ ผู้วิจัยได้นำแบบสระเหล่านี้มาเทียบกับข้อมูลสระในคำฮิมที่รวบรวมได้ พบว่าเสียงสระในคำฮิมส่วนหนึ่งตรงกับตัวเขียนภาษาเขมรโบราณแทนที่จะตรงกับเสียงสระในภาษาเขมรปัจจุบัน ตัวอย่างเช่น คำฮิม cha: "ผสมกับที่.." มีเสียงตรงกับตัวเขียนเขมรโบราณ cha <๑๑> ซึ่งคำนี้ในภาษาเขมรปัจจุบันออกเสียงเป็น ca:๑ ลักษณะความสัมพันธ์ที่เสียงสระในคำฮิมมีต่อตัวเขียนภาษาเขมรโบราณแบบนี้ ทำให้สันนิษฐานว่าภาษาไทยถิ่นใต้ฮิมคำเหล่านี้เข้ามาจากภาษาเขมรโบราณ ตั้งแต่เมื่อเสียงสระภาษาเขมรตรงกับรูปตัวเขียน เมื่อฮิมเข้ามาแล้วก็คงลักษณะดังกล่าวไว้จนถึงปัจจุบันแต่ในส่วนของภาษาเขมรนั้นเสียงสระได้เปลี่ยนไปแล้ว อย่างไรก็ตามตัวเขียนในภาษาเขมรปัจจุบันยังคงรูปเดิมอยู่จึงทำให้เห็นได้ชัดเจนว่าเสียงสระส่วนหนึ่งในภาษาเขมรปัจจุบันไม่ตรงกับรูปตัวเขียนเขมรปัจจุบัน

4. เสียงสระในคำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีลักษณะบ่งชี้ว่าเป็นเสียงที่ฮิมมาจากภาษาเขมรปัจจุบัน

จากความจริงที่เกิดขึ้นในภาษาเขมรดังได้กล่าวไว้แล้วในข้อ 3. ข้างต้นนี้ ใน

ส่วนของพัฒนาการของสระเขมรโบราณ <a> นั้น ในทางกลับกันหากคำอิมที่มีสระที่สัมพันธ์กับสระชุดที่ 2 ในภาษาเขมรเป็น ɿ:ə, əə, əə ซึ่งเหมือนกับเสียงสระในภาษาเขมรปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงมาจากสระเขมรโบราณ <a> ก็น่าจะสันนิษฐานได้ว่าคำอิมนั้น ๆ ถูกอิมเข้ามาจากภาษาเขมรยุคปัจจุบัน สำหรับสระในภาษาเขมรสระอื่น ๆ ที่มีความต่างระหว่างยุคโบราณกับยุคปัจจุบัน ที่เอื้อประโยชน์ให้สามารถสันนิษฐานได้ว่า เป็นเสียงที่อิมมาจากภาษาเขมรปัจจุบัน ตามผลการวิจัยของ Jacob(1976a) ดังสรุปไว้ในตารางที่ 24 นอกจากนี้ได้กล่าวถึงมาแล้ว ได้แก่ เสียงสระเขมรปัจจุบัน əə, əə ในสระแบบที่ 2, เสียงสระเขมรปัจจุบัน əə, əə, ə: ในสระแบบที่ 3, เสียงสระเขมรปัจจุบัน ə ในสระแบบที่ 4, เสียงสระเขมรปัจจุบัน ə: ในสระแบบที่ 5, เสียงสระเขมรปัจจุบัน ɿ/ə, ɿ: ในสระแบบที่ 7, เสียงสระเขมรปัจจุบัน ɿ/ə, ɿ, ə: ในสระแบบที่ 9, เสียงสระเขมรปัจจุบัน ɿj ในสระแบบที่ 10, เสียงสระเขมรปัจจุบัน əə, ə ในสระแบบที่ 11, และเสียงสระเขมรปัจจุบัน ə:ə ในสระแบบที่ 12 เป็นต้น

5. เสียงสระในคำอิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่ไม่อาจบ่งชี้ว่าเป็นเสียงที่อิมมาจากภาษาเขมรสมัยใด

เสียงสระภาษาเขมรปัจจุบันบางเสียง มีลักษณะตรงกับตัวเขียนภาษาเขมรโบราณ เช่นเสียงสระ ə: ในเขมรปัจจุบันที่เป็นสระชุดที่ 1 (พัฒนามาจากสระที่มีลักษณะน้ำเสียงที่ 1 แค่มุข) ซึ่งสัมพันธ์และมีลักษณะตรงกับสระเขมรโบราณ <a> (คู่สระแบบที่ 1 ในตารางที่ 24) ลักษณะที่ตรงกันระหว่างรูปสระเขมรโบราณและเสียงสระเขมรปัจจุบันเช่นนี้ ทำให้ไม่สามารถสันนิษฐานสมัยของคำอิมได้ กล่าวคือเสียงสระทั้งในคำเขมรโบราณ คำเขมรปัจจุบัน และคำอิม เหมือนหรือคล้ายกันมาก

เสียงสระที่ตรงหรือคล้ายคลึงกันภายในคำที่สัมพันธ์กันระหว่าง ภาษาเขมรโบราณ ภาษาเขมรปัจจุบันเสียงอื่น ๆ ได้แก่ (ดูตารางที่ 24 ประกอบ) เสียงสระเขมรปัจจุบัน ə ในคำที่มีสระชุดที่ 1 ที่สัมพันธ์กับสระเขมรโบราณ <a> ในสระแบบที่ 2, เสียงสระเขมรปัจจุบัน

๑,๑:๑ ที่สัมพันธ์กับสระเขมรโบราณ <a, o> ในสระแบบที่ 3, เสียงสระเขมรปัจจุบัน a๐/๐:๑, o ที่สัมพันธ์กับสระเขมรโบราณ <o> ในสระแบบที่ 4, เสียงสระเขมรปัจจุบัน ๐ ที่สัมพันธ์กับสระเขมรโบราณ <๐> ในสระแบบที่ 5, เสียงสระเขมรปัจจุบัน ๑๐/๐๑ ที่สัมพันธ์กับสระเขมรโบราณ <va, va> ในสระแบบที่ 6, เสียงสระเขมรปัจจุบัน e: / ๑:, ๑๑/ ๑, ๑e/ e: ที่สัมพันธ์กับสระเขมรโบราณ <e> ในสระแบบที่ 7, เสียงสระเขมรปัจจุบัน ๑๑/ ๑๑ ที่สัมพันธ์กับสระเขมรโบราณ <e, ya, ye, ya> ในสระแบบที่ 8, เสียงสระเขมรปัจจุบัน ๑ ที่สัมพันธ์กับสระเขมรโบราณ <i> ในสระแบบที่ 9, เสียงสระเขมรปัจจุบัน ๑: ที่สัมพันธ์กับสระเขมรโบราณ <i> ในสระแบบที่ 10, เสียงสระเขมรปัจจุบัน ๐ ที่สัมพันธ์กับสระเขมรโบราณ <u> ในสระแบบที่ 11, เสียงสระเขมรปัจจุบัน ๐: ที่สัมพันธ์กับสระเขมรโบราณ <u> ในสระแบบที่ 12, เสียงสระเขมรปัจจุบัน ๑j/ ๑j ที่สัมพันธ์กับสระเขมรโบราณ <aj> ในสระแบบที่ 13, เสียงสระเขมรปัจจุบัน ๑w ที่สัมพันธ์กับสระเขมรโบราณ <au> ในสระแบบที่ 14 เป็นต้น คำอิมที่สัมพันธ์กับเสียงสระเหล่านี้จึงยากที่จะสันนิษฐานว่าอิมเข้ามาจากยุคใด

จากความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระในคำอิม กับรูปตัวเขียนในภาษาเขมรโบราณที่ตรงกัน และจากการที่เสียงสระส่วนหนึ่งในคำอิมมีคุณสมบัติทางเสียงไม่ตรงกับเสียงสระในคำเขมรปัจจุบันดังได้วิเคราะห์ไว้แล้วในบทที่ 3 ทำให้สันนิษฐานได้ว่าคำอิมเหล่านี้ส่วนหนึ่งได้ถูกอิมเข้ามาตั้งแต่สมัยโบราณ ซึ่งจะเห็นได้ชัดว่า คำเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้มีส่วนในการสันนิษฐานเสียงในภาษาเขมรโบราณ จึงกล่าวได้ว่าลักษณะของคำอิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ อาจเป็นประโยชน์กับการสันนิษฐานและสืบสร้างระบบเสียงของภาษาเขมรดั้งเดิม

การวิเคราะห์นี้จึงอยู่บนข้อสันนิษฐานที่ว่า รูปตัวเขียนภาษาเขมรโบราณแต่ละตัวน่าจะแทนเสียงที่ตรงตามรูปตัวเขียนนั้น ๆ เช่น รูปสระ ๑ <a> ก็แทนเสียง [a:] ไม่ใช่แทนเสียง [๑:๑] หรือรูปสระ อี <i> ก็แทนเสียง [i:] ไม่ใช่ [๑] เป็นต้น ซึ่งข้อสันนิษฐานดังกล่าว มีเสียงสระในคำอิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้รองรับอยู่ดังกล่าวแล้ว

6. เสียงพยัญชนะท้ายในคำอืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่อาจบ่งชี้ว่าเป็นเสียงที่ืม

มาจากภาษาเขมรโบราณ

ภาษาไทยถิ่นใต้มีเสียงที่แทนด้วยตัวเขียน <-ฮ> ที่ท้ายคำเขมรมา 2 แบบคืออืม มาเป็นเสียง -t กลุ่มหนึ่ง และอืมมาเป็นเสียง -ʔ หรือ -k อีกกลุ่มหนึ่ง เสียงดังกล่าวนี้สัมพันธ์กับเสียง -h ในภาษาเขมรปัจจุบัน สันนิษฐานว่าคำที่ภาษาไทยถิ่นใต้มีพยัญชนะท้ายมาเป็น -t นั้น เป็นคำที่อืมมาจากภาษาเขมรโบราณ ตั้งแต่ เมื่อตัว <-ฮ> แทนเสียง -s โดยในขณะที่ยังมีระบบเสียงของ ภาษาไทยถิ่นใต้ไม่มีเสียง -s จึงนำเสียง -t ซึ่ง เกิดที่ฐานเดียวกันกับเสียง -s มาใช้แทน เช่น คำอืม lo:t^๑ 'รอด' ที่สัมพันธ์กับคำ เขมรปัจจุบัน loh และคำเขมรโบราณ (aras) 'alive' (Po:1992:23:a) ดังนั้น ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าคำอืมที่มีเสียงพยัญชนะท้ายเป็น -t ซึ่งสัมพันธ์กับพยัญชนะท้ายในคำเขมร โบราณ <-s> และพยัญชนะท้ายในคำเขมรปัจจุบัน -h รวมทั้งต้องมีเสียงสระแสดงว่า เป็นเสียงสระของเขมรปัจจุบัน เป็นคำอืมที่ืมมาจากภาษาเขมรโบราณ

7. เสียงพยัญชนะท้ายในคำอืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่อาจบ่งชี้ว่าเป็นเสียงที่ืม

มาจากภาษาเขมรปัจจุบัน

จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมเกี่ยวกับพัฒนาการของเสียงในภาษากลุ่มมอญ-เขมร พบว่าภาษากลุ่มมอญ-เขมรบางภาษา ได้เปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะท้ายจาก -s เป็น -h ตัวอย่างเช่นในภาษามอญเป็นต้น ในเรื่องนี้ Shorto (1971, x) ได้อภิปรายถึงการเปลี่ยนแปลง เสียงในภาษามอญโบราณว่า จารึกมอญโบราณจำนวน 8 หลัก ที่พบอยู่ในช่วง ระหว่างปี ที่ 10- 20 ของคริสต์ศตวรรษที่ 13 ซึ่งค้นพบในรัฐมอญหรือวิญญูซีที่ศูนย์กลางของเมืองลำพูน ได้แสดงให้เห็นถึงการเริ่มต้นเปลี่ยนแปลงเสียงบางเสียง เช่นการที่เสียงพยัญชนะท้าย -s เปลี่ยนเป็น-hเป็นต้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้ ทำให้ภาษามอญยุคกลาง (Middle Mon) แตก ต่างจากภาษามอญยุคโบราณ (Old Mon) อย่างไรก็ตาม Shorto กล่าวว่าลักษณะเฉพาะของ ระบบตัวเขียนยังคงสภาพเดิมอยู่

Haribhujaya, a Mon state centred on Lamphun in northern Thailand, has yielded half a dozen inscriptions belonging to the second decade of the thirteenth century. They show the beginning of some of the changes, such as the development of the final s to h, which differentiate Middle Mon from Old Mon, but other peculiarities of their spelling are likely to be graphic merely.

การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะท้าย -s เป็น -h ในภาษามอญดังกล่าวนี้ เกิดขึ้นประมาณตอนต้นของคริสต์ศตวรรษที่ 13 ซึ่งเป็นช่วงเวลาตอนปลายของเขมรยุคพระนเรศวร (เขมรพระนครอยู่ช่วงระหว่าง คริสต์ศตวรรษที่ 10-14) จึงน่าจะเกิดขึ้นในเวลาเดียวกันหรือใกล้เคียงกันกับการเปลี่ยนแปลงเสียง -s เป็น -h ในภาษาเขมร ทั้งนี้เพราะเวลาดังกล่าวเป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงเสียงอื่น ๆ ในภาษาเขมรด้วย นับเป็นรอยต่อที่ทำให้ภาษาเขมรโบราณต่างจากภาษาเขมรปัจจุบันเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่า ภาษาไทยถิ่นใต้ได้ยืมเสียงพยัญชนะท้าย -h (ซึ่งเปลี่ยนแปลงมาจากเสียงพยัญชนะท้ายภาษาเขมรโบราณ <-s>) ที่อยู่ในคำเขมรปัจจุบันมาเป็นเสียง -ร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในระบบเสียงของภาษาไทยถิ่นใต้ไม่มีเสียง -h นั่นเอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงถือว่า คำยืมที่มีเสียงพยัญชนะท้ายเป็น -ร ที่สัมพันธ์กับพยัญชนะท้าย <-s> ในคำเขมรโบราณ และที่สัมพันธ์กับเสียงพยัญชนะท้าย -h ในคำเขมรปัจจุบัน เป็นคำยืมเขมรที่ยืมมาจากเขมรปัจจุบัน

8. เสียงพยัญชนะท้าย -n ในคำยืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่อาจบ่งชี้ว่าเป็นเสียงที่ยืมมาจากภาษาเขมรโบราณ

คำยืมบางคำมีเสียงพยัญชนะท้าย -n ที่สัมพันธ์กับตัวเขียน <-r> ในภาษาเขมรโบราณ และสัมพันธ์กับเสียง -ร (พยัญชนะเปิด) ในภาษาเขมรปัจจุบัน สำหรับในเรื่องเสียงพยัญชนะท้าย -r ในภาษาเขมรปัจจุบันนั้น นักภาษาศาสตร์ที่ศึกษาภาษาเขมรต่างเห็นพ้องกันว่าเสียง -r ในภาษาเขมรปัจจุบันได้สูญเสียงไปแล้วเมื่อไม่นานมานี้ ดังที่ Jacob

(1966, 45) ได้อธิบายว่าตัวเขียน <-r> ที่ท้ายพยางค์ในเขมรถิ่นอื่น ๆ ไม่ได้รับการออกเสียง ยกเว้นที่พระตะบอง ซึ่งยังคงออกเสียงพยัญชนะท้าย -r อยู่ "...the pronunciation of final written -r (as a uvular /r/) in the Battambang area (which elsewhere it is not pronounced at all) (Jacob, 1966, 45) แม้ไม่ทราบชัดว่าเสียงพยัญชนะท้าย -r ในภาษาเขมรได้สูญเสียงไปเมื่อใด แต่การนำเสียงพยัญชนะท้าย -n ในคำอื่น (ซึ่งพัฒนามาจาก <-r> ในภาษาเขมรโบราณ) มาพิจารณาพร้อมกับเสียงสระภายในคำนั้น ๆ และหากเสียงสระภายในคำอื่นคำใดบ่งชี้ว่าได้พัฒนามาจากภาษาเขมรโบราณ การที่คำอื่นมีพยัญชนะท้าย -n ก็จะเป็นข้อหลักฐานเพิ่มขึ้นอีกประเด็นหนึ่งเพื่อสนับสนุนว่าคำนั้น ๆ ถูกยืมมาจากภาษาเขมรโบราณ

๑. เสียงพยัญชนะท้าย -๑ (พยางค์เปิด) ในคำอื่นเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่อาจบ่งชี้ว่าเป็นคำที่ยืมมาหลังการสูญเสียงพยัญชนะท้าย -r ในภาษาเขมรปัจจุบัน

ในทางกลับกันหากคำอื่นที่มีสืบได้ว่าสัมพันธ์กับตัวเขียน <-r> ในภาษาเขมรโบราณ และสัมพันธ์กับเสียง -๑ (พยัญชนะเปิด) ในภาษาเขมรปัจจุบันคำใด มีพยัญชนะท้ายเป็น -๑ (พยางค์เปิด) ไม่มีเสียงพยัญชนะท้ายเป็น -n ก็น่าจะสันนิษฐานได้ว่าเป็นคำที่ยืมมาจากภาษาเขมรปัจจุบัน ซึ่งได้สูญเสียง -r ที่ท้ายพยางค์ไปแล้ว ทั้งนี้ต้องพิจารณาร่วมกับเสียงสระด้วย

ลักษณะอื่น ๆ ในคำอื่นเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่สามารถบ่งชี้สมัยของการยืม

คำอื่นที่สันนิษฐานว่ายืมมาจากคำเขมรโบราณเพราะมีลักษณะพ้องกันและสามารถค้นพบได้เฉพาะในสมัยโบราณแต่ไม่ปรากฏว่ามีในภาษาเขมรปัจจุบัน

มีคำอื่นเขมรบางคำในภาษาไทยถิ่นใต้ที่สัมพันธ์กับคำเขมรโบราณเท่านั้น คือไม่พบว่ามื่อดังกล่าวในภาษาเขมรปัจจุบัน ได้แก่คำอื่น bat 'บด' ที่สัมพันธ์กับคำเขมรโบราณ

<pas> 'to grind' (Po:1992:309:b) และคำอื่น khe:p¹ 'รีบเร่ง' ที่สัมพันธ์กับคำ
เขมรโบราณ <kakepp kakapp> 'make an effort to move along quickly' (Ja:
1976a:70) สันนิษฐานว่าคำทั้ง 2 คำนี้จะถูกยืมมาจากภาษาเขมรโบราณ

คำยืมบางคำมีเสียงตรงกับภาษาเขมรโบราณสมัยใดสมัยหนึ่งซึ่งต่างจากลักษณะของ
คำนั้นในสมัยอื่น ๆ อย่างเห็นได้ชัด จึงสันนิษฐานว่ายืมมาจากภาษาเขมรโบราณสมัยที่มีเสียง
พ้องกัน เช่น สันนิษฐานว่าคำยืม ɲuɲ⁵ mi:ə⁵ 'ต้นนมตำเลีย' ยืมมาจากคำเขมรโบราณ
ยุคพระนคร <taɲrya> 'ช้าง' เพราะคำเขมรในยุคนครมีรูปตรงตามเสียงของคำยืม
มากกว่าภาษาเขมรยุคอื่น ๆ (<taɲrr>= ยุคก่อนพระนคร, dɔɲrɔj=ยุคปัจจุบัน)

สันนิษฐานสมัยของการยืมคำเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้

เมื่อพิจารณาในแง่การศึกษาภาษาเชิงข้ามสมัย (diachronic studies) อาจ
จำแนกคำยืมภาษาเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้โดยวิธีเกณฑ์รูปเขียนในจารึก ออกได้เป็น 2 กลุ่ม
คือ 1. คำยืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่สามารถค้นคำเขมรโบราณมาสนับสนุนได้ 2. คำยืม
เขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่ไม่สามารถค้นคำเขมรโบราณมาสนับสนุนได้ ซึ่งจะกล่าวถึงรายละเอียด
ละเอียดยัง

1. คำยืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่สามารถค้นคำเขมรโบราณมาสนับสนุนได้

คำยืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่นำมาศึกษาในงานวิจัยนี้ทั้งหมด 1320 คำ ผู้วิจัย
ไม่สามารถสืบค้นคำเขมรโบราณมาสนับสนุนคำยืมทั้งหมดนี้ได้ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยสามารถค้น
คำเขมรโบราณมาสนับสนุนคำยืมได้ จำนวน 523 คำ สาเหตุที่ไม่อาจค้นคำเขมรโบราณมา
สนับสนุนคำยืมได้ทุกคำเป็นเพราะ หลักฐานภาษาเขมรโบราณที่เชื่อถือได้มีเพียงจำกัด คือจะ
ปรากฏในหลักศิลาจารึกเท่านั้น แม้จะสามารถค้นคำเขมรโบราณมาสนับสนุนคำยืมเขมรใน
ภาษาไทยถิ่นใต้ได้เป็นจำนวนมากก็ตาม แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าคำยืมที่มีภาษาเขมรโบราณ

สนับสนุนทุกคำนั้นจะเป็นคำที่สืบมาจากภาษาเขมรโบราณ จากการวิเคราะห์พบว่าคำสืบเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีคำภาษาเขมรโบราณสนับสนุนนั้นบางคำอาจสันนิษฐานว่า สืบมาจากคำในภาษาเขมรปัจจุบัน บางคำสันนิษฐานว่าสืบมาจากภาษาเขมรโบราณ และบางคำเป็นคำสืบที่ไม่อาจสันนิษฐานสัมผัสของการอื่นได้ เนื่องจากไม่อาจพิจารณาจากเสียงหรือโครงสร้างใด ๆ ภายในคำสืบนั้น ๆ ได้ว่าตรงกับคำเขมรสัมผัสใด ดังนั้นในที่นี้จะแบ่งคำสืบในกลุ่มนี้ออกเป็น 3 กลุ่มดังนี้

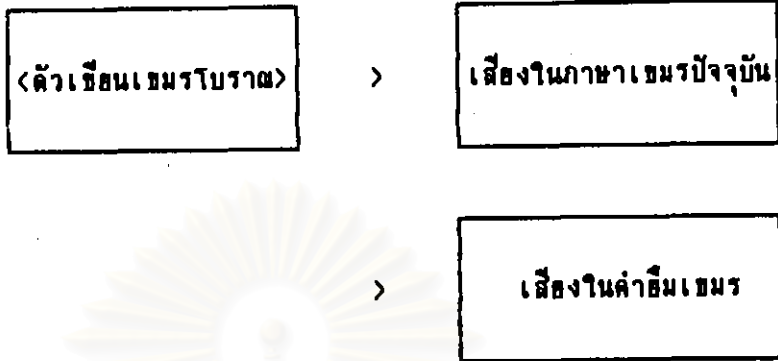
1.1 คำสืบเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่สันนิษฐานว่าสืบมาจากภาษาเขมรโบราณ

คำในกลุ่มนี้ได้แก่คำสืบเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีเสียงบางเสียงตรงหรือคล้ายคลึงกับตัวเขียนในภาษาเขมรโบราณมากกว่าที่จะตรงกับเสียงในคำภาษาเขมรปัจจุบัน ซึ่งอาจสันนิษฐานได้ว่าสืบมาจากภาษาเขมรโบราณ คำสืบในกลุ่มนี้อาจมีเสียงภายในคำที่แสดงให้เห็นว่าน่าจะสืบมาจากภาษาเขมรโบราณ 1-3 เสียง ซึ่งอาจเป็นเสียงพยัญชนะต้น เสียงสระหรือเสียงพยัญชนะท้ายก็ได้ จึงอาจจำแนกออกเป็นกลุ่มย่อยตามลักษณะเสียงที่บ่งชี้ว่าเป็นเสียงในภาษาโบราณ

ในการนำเสนอข้อมูลเปรียบเทียบคำสืบกับคำเขมรโบราณและคำเขมรปัจจุบันในบทนี้ ผู้วิจัยจะแสดงผลการตัดสินใจสัมผัสของการอื่นที่ได้จากการวิเคราะห์เสียงในแต่ละคำไว้ในคอลัมน์ "สัมผัสที่สืบ" ซึ่งอยู่แถวหลังสุดของรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลแต่ละตัว โดยจะใช้อักษรย่อกำกับไว้ดังนี้ (ก) = สันนิษฐานว่าสืบมาจากภาษาเขมรยุคก่อนพระนคร, (ข) = สันนิษฐานว่าสืบมาจากภาษาเขมรยุคพระนคร, (ค) = สันนิษฐานว่าสืบมาจากภาษาเขมรยุคปัจจุบัน (ง) = สันนิษฐานว่าสืบมาจากภาษาเขมรโบราณ (โดยไม่อาจสันนิษฐานว่าสืบมาจากภาษาเขมรยุคก่อนพระนครหรือเขมรยุคพระนคร)

อนึ่งคำสืบบางคำอาจมีลักษณะตรงกันหลายสัมผัส จึงไม่อาจสันนิษฐานให้แน่ชัดลงไปได้ว่า เป็นคำที่สืบมาจากสัมผัสใด กรณีเช่นนี้ผู้วิจัยจะให้ข้อสันนิษฐานไว้มากกว่า 1 สัมผัส สำหรับ

การเปรียบเทียบเสียงนั้น ผู้วิจัยจะยกเสียงที่สัมพันธ์กันมาเทียบเคียงกันโดยวางไว้ในตำแหน่ง ซึ่งแสดงไว้ให้เห็นดังนี้

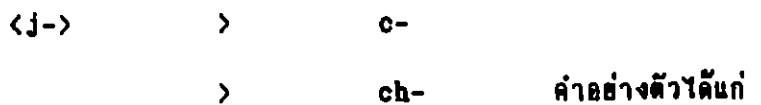

1.1.1 คำอิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งสันนิษฐานว่าอิมมาจากภาษาเขมรโบราณโดยสังเกตจากเสียงพยัญชนะต้น

คำในกลุ่มนี้เป็นคำอิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่มี "เสียงพยัญชนะต้นกักไม่ก้องมีกลุ่มลมที่สัมพันธ์กับเสียงกักไม่ก้องไม่มีกลุ่มลมในภาษาเขมรปัจจุบัน" (ดูเรื่องเสียงในคำอิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ ที่สามารถบ่งชี้หรือไม่สามารถบ่งชี้ฝีมือของการอิม ข้อ 1. ข้างต้นนี้ ประกอบ) ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้ แสดงให้เห็นเสียงกักไม่ก้องมีกลุ่มลมว่ามีที่มาจากภาษาเขมรโบราณ จึงเป็นไปได้ว่าคำเหล่านี้ถูกอิมมาจากภาษาเขมรโบราณ คำในกลุ่มนี้แบ่งย่อยออกตามคุณสมบัติของพยัญชนะต้นได้ดังนี้

1.1.1.1 คำอิมที่มีเสียงพยัญชนะต้นเป็น ch-

คำในกลุ่มนี้ได้แก่คำอิมซึ่งมีเสียงพยัญชนะต้นกักไม่ก้องมีกลุ่มลม ch- ที่สัมพันธ์กับเสียงกักไม่ก้อง ไม่มีกลุ่มลม c- ในภาษาเขมรปัจจุบันและสัมพันธ์กับพยัญชนะต้น <j-> ในคำเขมรโบราณ เสียงที่สัมพันธ์กันเป็นดังนี้

ความหมาย	คชต.	คชก.	คชพ.	คชด.	คชป.	ค.คชป.	สมัยที่นิยม
'เชิง'	chɛ:ŋ ^๕	<jɛŋ>	<jɛŋ>	<joɛŋ>	cɛ:ŋ	เจ็ช	(ก)(พ)
'กะเข็ช'	chɛ: ^๕	<jɛ>	<jɛ>	---	kwɔncɛ:	กะเข็ช	(ก)(พ)
'ชะแลง'	cha:ʔ ^๕	---	<jlɛŋ>	---	clɛ:ŋ	ชะลั้ง	(พ)
	le:ŋ ^๕						
'ชุกชุม ช่อ'	chuk ^๗	<<juk>	---	---	cùk	ชุก	(ก)
'ชุกชุม'	chum ^๕	<phjum>	---	---	cùm	ชู่	(ก)
'ประชุน'	chun ^๕	<jul>	---	---	cùl	ชุน	(ก)
(เข็ม)	---	<<anjul>>---	---	---	(mɛùl)	(ชุน)	(ก)
'ชันไม้'	chan ^๕	<kanjār>	---	---	cɔə(r)	ชัน	(ก)
'ชัน'	chan ^๗	<jān>	<jānn>	---	cɔəŋ	ชัน	(ก)(พ)
'ฉ่าฉิน'	chap ^๗	---	---	<khjapp>	cɔəp	ฉ่า	(บ)
'สมกับที่...'	cha: ^๕	<jə>	<jə>	---	cɪ:ə	ชา	(ก)(พ)
'กระชาอ'	cha:j ^๕	<kajāy>	<khjāy>	---	khcɪ:əjəw	ชาอ	(ก)(พ)
'วิน, ขอบ'	cha:j ^๕	<jāy>	---	---	cɪ:əj	ชา	(ก)
'ชะล้าง'	cha:ʔ ^๕	---	<jah>	---	cəəh	ชะ	(พ)

1.1.1.2 คำอื่นที่มีเสียงพยัญชนะต้นเป็น kh-

คำในกลุ่มนี้ได้แก่คำอื่นซึ่งมีเสียงพยัญชนะต้นก็ไม่มีก็ยังมีกลุ่มลม kh- ที่สัมพันธ์กับเสียงกักไม่ก้อง ไม่มีกลุ่มลม k- ในภาษาเขมรปัจจุบันและสัมพันธ์กับพยัญชนะต้น <g-> ในคำเขมรโบราณ เสียงที่สัมพันธ์กันเป็นดังนี้

<g-> > k-
> kh- คำตัวอย่างได้แก่

ความหมาย	คชต.	คชก.	คชพ.	คชด.	คชป.	ค.คชป.	สมัยที่นิยม
'ประจำ'	khaŋ ^๕	---	---	<vagāp>	phkəwəŋ	ประจำ	(ก)
			<ankap>	---	---	พวŋkaŋ	พว้า

'ควาร'	khu:an ^๕	<gnvar> --- ---	kù:ə(r) ฐว	(ก)
'ต้นตะเคียน'	khi:an ^๕	<grager><gargyar>--	kwkì: ฐว	(ก)(พ)

<khlar>

1.1.1.3 คำอิมที่มีเสียงพยัญชนะต้นเป็น ph-

คำในกลุ่มนี้ได้แก่คำอิมซึ่งมีเสียงพยัญชนะต้นกักไม่ก้องมีกลุ่มลม ph- ที่สัมพันธ์กับเสียงกักไม่ก้อง ไม่มีกลุ่มลม p- ในภาษาเขมรปัจจุบันและสัมพันธ์กับพยัญชนะต้น <v-> ในคำเขมรโบราณ เสียงที่สัมพันธ์กันเป็นดังนี้

	<v->	>	p-	
		>	ph-	คำตัวอย่างได้แก่
ความหมาย	คธด.	คธก.	คธพ.	คธล. คธป. ค.คธป. สัมผัสอิม
'ต้นโพ'	pho:๕	<vo>	<vo> ---	pò: ๓๓๓ (ก)(พ)
'คลอง'	phle:k ^๑	---	<vatek> ---	pré:k ๓๓๓ (พ)
'ป่า'	phlaj ^๕	<vrai>	<vrai> ---	práj ๓๓๓ (ก)(พ)
'หู'	phuk ^๗	<vuk>	<vvak> ---	pùk ๓๓๓ (ก)
'พอก บวม ก้อน'	pho:k ^๕	<vravok> ---	---	pò:k ๓๓๓ (ก)
				(kəmpò:k) (คัก)
(ที่ซึ่งบวม)	---	(kaṃvok)---	---	---
(การผูกติด)	pho:k ^๕	(<vnək>)	---	---
'ถาดไม้'	pho:k ^๕	<svok>	---	spò:k ๓๓๓ (ก)
'เฉพาะ'	chv:๕ phv:๑	---	<caṃvoh>---	chpùəh ๓๓๓ (พ)
'ดอกเบ็ช'	phu:at ^๕	<vot>	---	pùəh(th) ๓๓๓ (ก)
'เฉพาะ'	phv:๑	---	<vroh> ---	prùəh ๓๓๓ (พ)
'พูน'	phu:n ^๕	---	---	pù:n ๓๓๓
	(phu:n ^๕)	(<vnur>)	(<vnur>)	---
				(phnù:(r)) ๓๓๓ (ก)(พ)
				(<vanvan>)

(สอด จอม)	---	---	(<kampvral>)	---	(kambù:l) (กัณฐ)		
			(<kampvaki>)				
'พวก'	phu:ak ^๕	<vnok, vnvak>---	(bbhuk)	pùək	ทุก	(ก)	
'พองน้ำ'	pho:ʔ ^๑	---	<babuh>	popùh	ทก:	(พ)	
'นุ'	phuk ^๗	<vuk>	<vvak>	---	pùk	ทก	(ก)
'คุด (คอกไม้)'	phum ^๕	<vom>	<klavom>---	krəpùm	ทก	(ก) (พ)	
'พุง'	phuŋ ^๕	<vuŋ>	---	<buŋ>	pùŋ	ทก	(ก)

1.1.1.4 คำสัทที่มีเสียงพยัญชนะต้นเป็น th-

คำในกลุ่มนี้ได้แก่คำสัทซึ่งมีเสียงพยัญชนะต้นกักไม่ก้องมีกลุ่มลม th- ที่สัมพันธ์กับเสียงกักไม่ก้อง ไม่มีกลุ่มลม t- ในภาษาเขมรปัจจุบันและสัมพันธ์กับพยัญชนะต้น <d-> ในคำเขมรโบราณ เสียงที่สัมพันธ์กันเป็นดังนี้

	<d->	>	t-			
		>	th-			คำตัวอย่างได้แก่
ความหมาย	คขด.	คขก.	คขพ.	คขล.	คขป.	ค.คขป. สัทที่สัมพันธ์
'คุดทวด'	thu:at ^๑	<dvot>	<dvat>	---	tùət	ตุท (พ)
						(<kamdot>)
'บรรทุก'	thuk ^๗	<duk>	---	---	tùk	ตุท (ก)
(ผู้ดูแล)	---	---	<druk>	---	---	
(ที่วางเข้าที่แล้ว)	---	---	<kanduk>	---	---	
(สิ่งที่บรรทุก)	---	---	<panduk>	---	bontuk	บงท
'โตน, เดื่อ'	tho:n ^๕	---	<dol>	---	tò:l	ทล (พ)
'ทัน'	than ^๕	---	<dān>	<dān>	bontōn	บงท (พ)
'ทาส'	tha:ʔ ^๗	---	<daj>	<daj>	tì:oj	ทจ (พ)
'ทาม'	tha:p ^๕	---	<dap>	---	tì:op	ทช (พ)

'บรรทัด'	that ⁷	---	<padat>	<pandatt>	bontvæt	ชวาท	(พ)
'ปะทะ'	tha:ʔ ^๕	<adah>	---	---	təəh	หะ	(ก)
'ทิ้ง'	than ⁷	<don>	<dan>	---	təəŋ	จ่าช	(พ)
'ทำนบ'	tham ^๕ nɔp ⁷	<dannap>	<dannap>	---	tùnnɔp	จันบ	(ก)(พ)
'ตัดให้สั้น'	thə:n ^๕	<pandan>	<pandan>	---	bantùən	ชวณ	(ก)(พ)
'ตีฆนาม'	thɔp ⁷	<dap>	---	---	phtùp	ชูป	(ก)
'เต็มวีส'	thoŋ ^๕	<camdon>	---	<toh>	camtùəŋ	---	(ก)
'ธง'	thoŋ ^๕	---	<don>	<don>	tùəŋ	ชง	(พ)
'ทูน'	thun ^๕	<duŋ>	<dvaŋ>	<phtur>	təŋ	จ็ท	(ก)
'ทูน'	thu:n ^๕	---	<dval>	<pandol>	tù:l	ชท	(พ)
'เทียบเข้าคู่'	thi:am ^๕	<dnem>	<dnyam>	<phdim>	tùm, nùm	จ็ช, จ็ช	(พ)
'เทียน'	thi:an ^๕	<den>	<den>	---	tì:əŋ	จ็จจ	(ก)(พ)
'เทียน'	thi:an ^๕	<dyaŋ>	---	<dien>	tì:əŋ	จ็จช	(ก)
(ทำให้เทียน)	---	---	---	---	phtì:əŋ	จ็จช	
'ล่าคลอง'	thin ⁷	<cdin>	<chdin>	---	stùŋ	ชช	(ก)(พ)
'ประกู'	thu:ʔ ^๕	---	<kanduh>	---	phtùh	หะ	(พ)
'กระเทอ'	thɜ:j ^๕	<kandai>	<kandai>	---	khtɜ:j	จ็ช	(ก)(พ)

คำศัพท์ที่มีพยัญชนะต้นเป็นเสียงกักไม่ก้องมีกลุ่มลม ch-, kh-, ph- และ th- ข้างบนนี้ สันนิษฐานได้ว่าถูกยืมมาจากภาษาเขมรยุคโบราณ

1.1.1.5 คำศัพท์ที่มีพยัญชนะต้นเป็น พ-

คำศัพท์ที่มีเสียงพยัญชนะต้น พ- มีเพียงคำเดียว ซึ่งได้แก่คำศัพท์ที่มีเสียงพยัญชนะต้นเป็น เสียง พ- ที่สัมพันธ์กับเสียงพยัญชนะต้น p- ในภาษาเขมรปัจจุบัน และสัมพันธ์กับพยัญชนะต้น <v- > ในคำภาษาเขมรโบราณ เสียงที่สัมพันธ์กันเป็นดังนี้

		<v->	>	p-		
			>	w-	คำตัวอย่างได้แก่	
ความหมาย	คชค.	คชก.	คชพ.	คชล.	คชป.	ค.คชป. สมิธที่ฮิม
'สวี มะเฟื่อง'	sa:²	wi:¹	---	<svi>	---	spù: ฮิม (พ)
สถานที่						

อนึ่งนอกจากจะสังเกตลักษณะเสียงโบราณจากเสียงพยัญชนะต้นแล้ว เสียงสระ i: ในคำ 'สวี มะเฟื่อง' นี้ก็ยังสามารถให้เห็นลักษณะเสียงโบราณอีกด้วย กล่าวคือ สระในคำฮิมตรงกับสระเขมรโบราณ <i> แต่สัมพันธ์กับสระ ិ: ในภาษาเขมรปัจจุบัน (จะกล่าวถึงเรื่องสระโดยละเอียดในลำดับต่อไป) จึงสันนิษฐานว่า คำ 'สวี มะเฟื่อง' นี้ถูกยืมมาจากคำเขมรโบราณ

1.1.1.6 คำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งสันนิษฐานว่ายืม

มาจากภาษาเขมรโบราณโดยมีเสียงพยัญชนะต้นตรงกับพยัญชนะต้นของคำเขมรโบราณ

คำในส่วนนี้ได้แก่คำที่มีเสียงพยัญชนะต้นตรงกับพยัญชนะต้นในคำเขมรโบราณ โดยที่ปรากฏว่าเสียงพยัญชนะต้นของคำเขมรโบราณที่สัมพันธ์กันนั้น มีคุณสมบัติที่ต่างออกไป คำในส่วนนี้มีตัวอย่างเพียงคำเดียว เสียงพยัญชนะต้นที่สัมพันธ์กันเป็นดังนี้

		<t->	>	c-	-	
			>	t-	คำตัวอย่างได้แก่	
ความหมาย	คชค.	คชก.	คชพ.	คชล.	คชป.	ค.คชป. สมิธที่ฮิม
'ทางน้ำไหล'	taŋ²	hon¹	<tanhor>	<canhvār>	---	caŋʔo:(r) ฮิม (ก)

เสียงพยัญชนะต้นของคำฮิม t- ตรงกับเสียงพยัญชนะต้นของคำเขมรยุคก่อนพระนคร t- ในขณะที่เสียงพยัญชนะต้นของคำเขมรในยุคลอื่น ๆ เป็น c- และเมื่อพิจารณาเสียงพยัญชนะท้ายของคำฮิมพบว่า เป็นเสียง -ŋ ซึ่งน่าจะพัฒนามาจากเสียงพยัญชนะท้าย -r ของคำเขมรโบราณยุคก่อนพระนคร การที่คำฮิมมีเสียงพยัญชนะท้าย -ŋ (ซึ่งพัฒนามาจากพยัญชนะท้าย <-r> ในคำภาษาเขมรโบราณ) ปรากฏอยู่เสมอแสดงว่าได้มีการยืมคำเข้ามาก่อนที่จะ

พยัญชนะท้าย <-r> ในภาษาเขมรโบราณจะหายไป (ดูข้อ 8. ในบทนี้ประกอบ) ซึ่งเป็นหลักฐานที่สนับสนุนว่าคำดังกล่าวนี้ยืมมาจากคำเขมรโบราณ ผู้วิจัยจึงสันนิษฐานว่าคำนี้ยืมมาจากภาษาเขมรยุคก่อนพระนคร

อนึ่งมีคำอื่นที่มีลักษณะพิเศษอยู่คำหนึ่งซึ่งมีลักษณะที่น่าจะเชื่อได้ว่าเป็นคำที่ยืมมาจากคำเขมรยุคก่อนพระนคร คำดังกล่าวได้แก่

ความหมาย	คขด.	คขก.	คขพ.	คขล.	คขป.	ค.คขป.	สมัยที่ยืม
'กิ่งขนาดใหญ่'	๓๕: wat ^๑ <kamvrs>---			---	kampùh	กทศ	(ก)

จากคำที่ออกมานี้จะเห็นได้ชัดว่า เสียงที่ประกอบขึ้นเป็นคำอื่น 3 เสียงคือเสียงพยัญชนะต้น เสียงสระและ เสียงพยัญชนะท้าย ต่างเป็นเสียงที่แสดงลักษณะของเสียงภาษาเขมรโบราณ กล่าวคือเสียงพยัญชนะต้น ๓- ในคำอื่นพยางค์แรกน่าจะพัฒนามาจากพยัญชนะ -๓- ในพยางค์ kam- ในคำเขมรโบราณ และสัมพันธ์กับพยางค์ kam- ในภาษาเขมรปัจจุบัน เสียงพยัญชนะต้น ๗- ในคำอื่นพยางค์ที่ 2 น่าจะพัฒนามาจากพยัญชนะต้น <v> ในพยางค์ <vrs> ในคำเขมรโบราณ และสัมพันธ์กับพยางค์ pùh ซึ่งเป็นพยางค์ที่ 2 ของคำเขมรปัจจุบัน และเสียงสระ a ในคำอื่นน่าจะพัฒนามาจากสระ <r> หรือ <i> ในคำเขมรโบราณ ซึ่งสัมพันธ์กับเสียงสระในคำเขมรปัจจุบัน ๖ (ดูตารางที่ 24 ประกอบ) นอกจากนั้นแล้วเสียงพยัญชนะท้าย -t ในคำอื่น ก็น่าจะเป็นเสียงที่ปรับมาจากเสียงพยัญชนะท้าย <-s> (<-s>) ในคำเขมรโบราณที่สัมพันธ์กับเสียงพยัญชนะท้าย -h ในคำเขมรปัจจุบัน (ดูเรื่องเสียงในคำอื่นเขมรที่สามารถบ่งชี้สมัยของการยืม ข้อ 8. ในบทนี้ประกอบ) ดังนั้นคำ 'กิ่งขนาดใหญ่' นี้จึงน่าจะเป็นคำที่ยืมมาจากภาษาเขมรยุคก่อนพระนครตามหลักฐานคำในจารึกที่ค้นพบ

1.1.2 คำอื่นเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งสันนิษฐานว่ายืมมาจากภาษา

เขมรโบราณโดยสังเขปจากเสียงสระ

เนื่องจากพัฒนาการของสระเขมรโบราณมาสู่เขมรปัจจุบันมีอยู่ถึง 14 แบบ ในที่นี้จึงแยกเสียงสระออกเป็นกลุ่มตามพัฒนาการของเสียงสระดังกล่าว (ดูตารางที่ 24. ประกอบ) ดังนี้

1.1.2.1 คำฮีมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีสระตรงกับ

พัฒนาการของเสียงสระในภาษาเขมรแบบที่ 1

พัฒนาการของเสียงสระแบบที่ 1 ได้แก่กรณีที่มีสระในคำเขมรโบราณเป็น <a> และได้นิยามมาเป็นเสียงสระ a:, a และ ao ในคำที่มีลักษณะน้ำเสียงที่ 1 ในคำภาษาเขมรปัจจุบัน และพัฒนามาเป็นเสียงสระ i:ə, əə, และ əə ในคำที่มีลักษณะน้ำเสียงที่ 2 ในคำภาษาเขมรปัจจุบัน การพัฒนาการของสระแบบที่ 1 ดังกล่าวเป็นดังนี้

<u>ตัวเขียนเขมรโบราณ</u>	<u>เสียงเขมรปัจจุบัน</u>
<a> >	a:/i:ə, a/əə, əə, əə

ในการนำเสนอข้อมูลคำฮีมเพื่อสนับสนุนคำอธิบายในแต่ละตอน ผู้วิจัยจะยกเอาความความสัมพันธ์ของเสียงสระดังกล่าวนี้มาแสดงให้เห็นทีละชุด เช่นเดียวกับที่ได้นำเสนอในส่วนที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของเสียงพยัญชนะต้นมาแล้ว รายละเอียดของความสัมพันธ์ของเสียงสระในแบบที่ 1 ที่แสดงให้เห็นว่าเป็นเสียงที่แสดงถึงลักษณะของคำเขมรโบราณ มีดังต่อไปนี้

1) คำที่มีเสียงสัมพันธ์เป็น <a> > a (หรือ ə)

> a: คำตัวอย่างได้แก่

ความหมาย	คขด.	คขก.	คขพ.	คขล.	คขป.	ค.คขป.	สัมผัสฮีม
'ดาก'	da:k ⁴	---	<kda:k>	---	kdət	คก	(พ)
'ช่วงเวลา- ครึ่งวัน เช้า, บ่าย'	ha:j ⁵	<thaj>	<thaj>	---	thaj	ชู	(พ)

ความหมาย	คขด.	คขก.	คขพ.	คขล.	คขป.	ค.คขป.	สมัยที่นิยม
'กัว, ใกล้เคียง'	ka:ʔ ^๕	<kanlah>	<kanlah>	---	kwŋlah	ทว:	(น)
'ตราครุฑ'	tsa:k ^๕	<trak>	---	---	kontrak	ทว:	(ก)

คำ 'ช่วงเวลาครึ่งวัน เข้า บ่าย' นั้นพบว่ามีเสียงคล้ายคลึงกับคำในภาษาตระกูลมอญ - เขมร อื่น ๆ เช่น มีเสียงคล้ายกับคำ 'day' ดังนี้ tangai(Br.), ingai(Pa.), tangai(ka.) *-ngay(PEK.) เป็นต้น

จากคำที่ออกมาข้างบนนี้ จะเห็นได้ว่าคำนี้มีเสียงสระเป็นเสียงฮ่า ะ ตรงกับตัวเขียนภาษาเขมรโบราณ <a> โดยคำนี้มี 3 คำแรกมีเสียงสระยาวตรงกับคำเขมรยุคพระนคร ในขณะที่คำสุดท้ายมีเสียงสระยาวตรงกับตัวเขียนเขมรยุคก่อนพระนคร จึงน่าจะสันนิษฐานได้ว่าเป็นคำที่นิยมมาจากภาษาเขมรโบราณ

- 2) คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น <a> > ออ
> อ, ะ คำตัวอย่างได้แก่

ความหมาย	คขด.	คขก.	คขพ.	คขล.	คขป.	ค.คขป.	สมัยที่นิยม
'ระนาบระวาง'	waŋ ^๕	---	<rvvāŋ>	---	vəŋ	ว้าง	(น)
'ช่องหนึ่ง ๆ'	wa:ŋ ^๕	<lvāŋ>	<lveŋ>	---	lvə:ŋ	ว้าง	(ก)
'ตระพัง'	phaŋ ^๕	<travāŋ>	<travāŋ>	---	trəpəŋ	ตก่าง	(ก)(พ)
'ซาก'	kha:k ^๕	---	<khāk>	---	kha:k	ซาก	(น)
(สิ่งที่ซาก, ถาก)---		<<kajak>>	---	---	(khcəək)	ฮาก	
(เสลด)	(kha:k ^๕)	<<kaŋhāk>>	---	---	(kamha:k)	ค้ำฮาก	
		<<kaŋjak>>	---	---	(kwŋcəək?)	ค้ำฮาก	
'น้ำนอง'	pha:ʔ ^๕	<cpāk>	---	---	---		(ก)
'เล็อง แอน'	lak ^๕	<canlək>	<canlyak>	---	lèək	ฮาก	(น)

เมื่อพิจารณาเสียงสระของคำอื่นจะเห็นชัดเจนว่าเป็น a หรือ a: ซึ่งตรงกับสระ <a> ในคำภาษาเขมรโบราณมากกว่าที่จะตรงกับเสียงสระ ə ในคำภาษาเขมรปัจจุบัน จึงสันนิษฐานได้ว่าภาษาไทยถิ่นใต้มีคำกลุ่มนี้เข้ามาตั้งแต่ยุคก่อนพระนครและยุคพระนคร ตามลักษณะคำเขมรโบราณที่ออกมาเปรียบเทียบ สำหรับคำที่มีความหมาย ‘ช่องหนึ่ง ๆ’ นั้น จะสังเกตเห็นว่าเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงต่างไปจากคำอื่น ๆ ภายในกลุ่ม ตั้งแต่สมัยพระนคร ส่วนคำที่มีความหมาย ‘ซาก’ นั้น ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะสัมพันธ์กับคำในภาษาไทยถิ่นใต้คำหนึ่ง กล่าวคือ มีคำที่ใช้สั่งให้เด็กคายของในปากออกมาว่า จิจิ /ci:ʔ⁴ ci:ʔ⁴/ ซึ่งน่าจะพัฒนามาจากคำนี้ โดยยืมจากเขมรปัจจุบัน khcəkək ส่วนคำที่ความหมายว่า ‘น้ำนอง’ นั้นไม่พบว่ามีในภาษาเขมรปัจจุบัน

ความหมาย	3) <u>คำที่มีเสียงสัมพันธ์เป็น</u>						คำตัวอย่างได้แก่
	<a>	>	i:ə	>	a:		
คชต.	คชก.	คชพ.	คชล.	คชป.	ค.คชป.	สมัยที่ฮิม	
‘ที่ซึ่งดำน้ำ ไหลลงทะเล’	lam ⁵ paŋ ³	<amvəm>	---	---	pi:əŋ	ตราช	(ก)
‘ลา(สัตว์)’	la: ⁵	<la>	<la>	---	li:ə	ตราช	(ก)(ข)
‘ล้าง’	la:ŋ ⁷	<laŋ>	<laŋ>	---	li:əŋ	ตราช	(ก)(ข)
‘งาน’	ha:n ⁵	---	<ŋar>	---	ŋi:ə(r)	ตราช	(ข)
‘ปลาต’	la:t ⁶	---	<lat>	---	li:ət	ตราช	(ข)
‘นาง’	na:ŋ ⁵	---	<nāŋ>	<naŋ>	ni:əŋ	ตราช	(ข)
‘ชะนาง’	na:ŋ ⁵	---	<jnāŋŋ>	---	chni:əŋ	ตราช	(ข)
‘นิราบ’	phi: ⁷ la:p ⁶	<prāp>	---	---	pr:i:əp	ตราช	(ก)
‘สะพาน’	pha:n ⁵	---	<svān>	<sbān>	sp:i:əŋ	ตราช	(ข)
‘พัน (ก.)’	phan ⁵	<vān>	<vān>	---	pi:əŋ	ตราช	(ก)(ข)
‘แอบอ้างความ- ลับได้คุณเรือน’	tsa:p ⁶	---	<darāp>	---	st:i:əp	ตราช	(ข)

ความหมาย	คขค.	คขก.	คขพ.	คขฉ.	คขป.	ค.คขป.	สมัยที่เริ่ม
'เสมอกับที่..'	cha:ɕ	<ja>	<ja>	---	ci:ə	ชา	(ก)(พ)
'กระชาย'	cha:jɕ	<kajaj>	<khajaj>	---	khci:əj	ชาญ	(ก)(พ)
'วิม, ขอบ'	cha:jɕ	<jaj>	---	---	ci:əj	ชาญ	(ก)
'ความ'	khwa:nɕ	<gval>	<gaŋval>	---	kwɛw:i:əl	ชวาญ	(ก)(พ)
					khwi:əl	ชวาญ	
'คาบ หนึบ'	kha:pɕ	---	<gəp>	---	ki:əp	ชาญ	(พ)
('ไม้หนึบอ้อ (kha:pɕ) หนึบงวงตาล')		---	---	---	(khn:i:əp)	(ชวาญ)	
'กาบ'	tha:pɕ	---	<dəp>	---	ti:əp	ชาญ	(พ)
'กาญ'	tha:jɕ	---	<daj>	<daj>	ti:əj	ชาญ	(พ)
'ห่อขนาน'	ja:nɕ	<yān>	---	---	ji:ə	ชาญ	(ก)

สระ <ə> ในคำภาษาเขมรโบราณที่เคยมีพยัญชนะต้นเป็นเสียงก้อง ได้พัฒนา
มาเป็นเสียง i:ə ในคำเขมรปัจจุบัน จากตัวอย่างข้างบนนี้ สระ ə: ในคำสัมพันธ์กับสระ
<ə> ในคำเขมรโบราณมากกว่าสระ i:ə ในคำเขมรปัจจุบัน สันนิษฐานว่าคำสัมพันธ์เหล่านี้
ถูกยืมมาจากภาษาเขมรยุคก่อนพระนครหรือภาษาเขมรยุคพระนคร

4) คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น <ə> > ๖๐

ความหมาย	คขค.	คขก.	คขพ.	คขฉ.	คขป.	ค.คขป.	สมัยที่เริ่ม
						คำตัวอย่างได้นี้	
						a, ə:	
'น้ำ'	namɕ	<nap>	<nəp>	<nəpɛn>	nəəm	น้ำ	(พ)
'รำ'	lamɕ	---	<rām>	---	rəəm	รำ	(พ)
'คราด(ก.)	la:tɕ	---	<crās>	---	rəəh	ราญ	(พ)
(ที่ได้รับการปิดกวาด)	---	---	<camrās>	---	---	---	
'ชันไม้'	chanɕ	<kanjār>	---	---	cəə(r)	ชัน	(ก)

ความหมาย	คชค.	คชก.	คชพ.	คชล.	คชป.	ค.คชป.	สมัยที่นิยม
'ขึ้น'	chan ⁷	<jān>	<jānn>	---	cōen	ชาฮ์	(ก) (พ)
'ล่าสิ้น'	chap ⁷	---	---	<khjāpp>	cōep	ชาฮ์	(บ)
'บังคับ'	ban ³ khap ⁷	<paŋgap>	---	<paŋgāp>	ban ³ kōep	ชฮาฮ์	(ก)
'ทัน'	than ⁵	---	<dān>	<dān>	bantōen	ชราฮ์	(พ)
'วัด(ก.)'	wat ⁷	---	<vās>	---	vōeh	ราฮ์	(พ)
(การวัด)	---	---	<(vnaś)>	---	(raŋvōeh)	(ราชาฮ์)	
(กำหนดเขต)	---	<(chvāt)>	<(chvat)>	---	(cwat)	(ฮาฮ์)	
'ไถคราด'	la:t ⁵	---	<camrās>	---	rōeh	ราฮ์	(พ)

เสียงสระในคำฮิมเป็น a ซึ่งมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับสระในคำภาษาเขมรโบราณ <a> มากกว่าเสียงสระในภาษาเขมรปัจจุบัน ๖๐ จึงสันนิษฐานว่าคำฮิมเหล่านี้ฮิมมาจากคำภาษาเขมรยุคพระนคร

5) คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น <a> > e

> a: คำตัวอย่างได้แก่

ความหมาย	คชค.	คชก.	คชพ.	คชล.	คชป.	ค.คชป.	สมัยที่นิยม
'วัดกิ่งต้นไม้'	la:n ⁵	<raŋ>	---	---	reŋ	ราฮ์	(ก)

คำฮิมข้างบนนี้มีเสียงสระตรงกับสระเขมรโบราณ ส่วนคำเขมรปัจจุบันมีสระเป็น e ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการกลมกลืนเสียงของสระ a: เดิมกับพยัญชนะท้าย -ŋ ที่เกิดที่เพดาน

1.1.2.2 คำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีสระตรงกับ

พัฒนาการของเสียงสระในภาษาเขมรแบบที่ 2

พัฒนาการของเสียงสระแบบที่ 2 ได้แก่กรณีที่สระในคำเขมรโบราณเป็น <a> และได้พัฒนามาเป็นเสียงสระ a, และ a: ในคำที่มีลักษณะน้ำเสียงที่ 1 ในคำภาษาเขมรปัจจุบัน และพัฒนามาเป็นเสียงสระ ๕๐, และ ๖๐ ในคำที่มีลักษณะน้ำเสียงที่ 2 ในคำภาษาเขมรปัจจุบัน การพัฒนาการของสระแบบที่ 2 ดังกล่าวเป็นดังนี้

<u>คำเขียนเขมรโบราณ</u>	<u>เสียงเขมรปัจจุบัน</u>
<a>	> a/เออ, ัวอ, a:

คำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งมีสระที่มีพัฒนาการแบบที่ 2 และเสียงสระดังกล่าวสามารถบ่งชี้ว่าถูกฮิมมาจากคำเขมรโบราณ มีรายละเอียดดังนี้

1) คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น <a> > ัวอ > a, ะ: คำตัวอย่างได้แก่

ความหมาย	คตค.	คตก.	คตพ.	คตล.	คตป.	ค.คตป.	สัมผัสฮิม
'นำ'	nam ^๕	<nam>	<nam>	<naməm>	nəəm	นำ	(ก)
'รำ'	lam ^๕	<ram>	<ram>	---	rəəm	รำ	(ก)
'คับ กระซิบ'	khat ^๗	<gap>	<gap>	<gəpp>	kəep	ซาซ	(ก)(พ)
(เข้มขัด)	---	---	<<paŋgat>>	<<paŋgat>>	---	---	
'บรรทัด'	that ^๗	---	<padat>	<pandatt>	bontəət	ชฎาต์	(พ)
'รอด'	lɔ:t ^๕	<aras>	<aras>	<rass>	rəəh	รช	(ก)(พ)
'จ้าง, ัจด'	khat ^๗	---	<gas>	---	kəəh	ซาซ	(พ)

คำฮิมที่ฮกมานี้มีเสียงสระตรงกับสระในคำเขมรโบราณ แต่ต่างจากเสียงสระในคำเขมรปัจจุบัน จากคำฮิม 'จ้าง ัจด' ข้างบนนี้จะเห็นได้ชัดว่า เสียงที่ประกอบขึ้นเป็นคำฮิม 3 เสียงคือเสียงพยัญชนะต้น เสียงสระและ เสียงพยัญชนะท้าย ต่างเป็นเสียงที่แสดงลักษณะของเสียงภาษาเขมรโบราณ กล่าวคือเสียงพยัญชนะต้น kh- ในคำฮิมเป็นเสียงกักไม่ก้องมีกลุ่มลมที่สัมพันธ์กับเสียงกักไม่ก้องไม่ก้องมีกลุ่มลมในภาษาเขมรปัจจุบัน k- (ดูเรื่องเสียงในคำฮิมเขมรที่สามารถบ่งชี้สัมผัสของการฮิม ข้อ 1. ในบทนี้ประกอบ) เสียงสระในคำฮิม a คล้ายคลึงกับสระเขมรโบราณ <a> มากกว่าเสียงสระภาษาเขมรปัจจุบัน ัวอ (ดูตารางที่ 24. ประกอบ) และเสียงพยัญชนะท้ายในคำฮิม -t เป็นเสียงพยัญชนะท้ายที่สัมพันธ์กับพยัญชนะท้ายภาษาเขมรโบราณ <-s><<-s>> ซึ่งพัฒนามาเป็นเสียง -h ในภาษาปัจจุบัน (ดูเรื่อง

เสียงในคำฮมเขมรที่สามารถบ่งชี้สมัยของการฮม ข้อ 6. ในบทนี้ประกอบ) ดังนั้นคำ 'จ้าง, จัก' นี้จึงน่าจะเป็นคำที่ฮมมาจากภาษาเขมรยุคพระนครตามหลักฐานคำในจารึกที่ค้นพบ

	2) <u>คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น</u>						คำตัวอย่างได้แก่
	<a>	>	๕๑	>	a, a:		
ความหมาย	คชด.	คชก.	คชพ.	คชล.	คชป.	ค.คชป.	สมัยที่ฮม
'คลัง'	khlaŋ ^๕	<glaŋ>	---	---	khleəŋ	ช้าง	(ก)
'ขวาง, หั้น'	laŋ ^๕	---	<raŋ>	---	rəəŋ	ร้าง	(พ)
'นัก'	nak ^๗	<qnak>	---	<anak>	(?)nəək	นาค	(ก)
'ชนะ'	na:ʔ ^๑	---	<jnaŋ>	---	chnəəh	ชนะ	(พ)
'พัก'	phak ^๗	<vak>	---	---	phəək	พัก	(ก)
(พักไว้)	---	---	---	---	(phʔa:k)	(พัก)	
'บ่งบอก'	wa:ʔ ^๑	<vlaŋ>	<vlaŋ>	---	wəəh	บ:	(ก)(พ)
		<(hvaŋ)>	---	---	---	---	
		<(tvaŋ)>	---	---	---	---	
'ทางน้ำไหล- ออกทะเล'	wa:ʔ ^๕	<hvaŋ>	<vvaŋ>	---	wəəh	บ:	(ก)(พ)
		<(kaŋvaŋ)>	<(kaŋvaŋ)>	---	(roŋwəəh)	(บง)	
'ซาก'	kha:k ^๑	<kajak>	<khāk>	---	khcəək	ซาก	(พ)
'ชะล้าง'	cha:ʔ ^๑	---	<jah>	---	cəəh	ชะ	(พ)
'ดัก'	dak ^๓	---	<dalmak>	---	təək	ดัก	(พ)
'ปะทะ'	tha:ʔ ^๑	<adah>	---	---	təəh	ปะ	(ก)
'ทิ้ง'	than ^๗	<don>	<dan>	---	təəŋ	ทิ้ง	(พ)

เสียงสระในคำฮมข้างบนนี้เป็น a, a: ซึ่งคล้ายคลึงกับสระในคำภาษาเขมรโบราณ

<a> มากกว่าเสียงสระในคำภาษาเขมรปัจจุบัน ๕๑ จึงสันนิษฐานว่าน่าจะเป็นกลุ่มคำที่ฮมมาจากภาษาเขมรยุคก่อนพระนครและเขมรยุคพระนครตามหลักฐานคำที่ค้นพบ

3) คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น	<a>	>	ù						
				>	ว	คำตัวอย่างได้แก่			
ความหมาย	คขค.	คขก.	คขพ.	คขล.	คขป.	ค.คขป.	สัมผัสที่		
'ครบ'	khlop ⁷	---	<grap>	<grap>	krùp	คข	(พ)		

เสียงสระในคำสัมผัสเป็น ๖ ซึ่งมีลักษณะตรงกับสระในคำภาษาเขมรโบราณ < a > มากกว่าที่จะตรงกับเสียงสระในภาษาเขมรปัจจุบัน ù จึงสันนิษฐานว่าคำสัมผัสเหล่านี้มีมาจากคำภาษาเขมรก่อนยุคพระนครตามหลักฐานคำเขมรที่ค้นพบในจารึกยุคก่อนพระนคร

1.1.2.3 คำสัมผัสเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีสระตรงกับพัฒนาการของเสียงสระในภาษาเขมรแบบที่ 3

พัฒนาการของเสียงสระแบบที่ 3 ได้แก่การผันที่สระในคำเขมรโบราณเป็น <a> หรือ <o> และได้พัฒนามาเป็นเสียงสระ ๖, ๖: และ ๐ ในคำที่มีลักษณะน้ำเสียงที่ 1 ในคำภาษาเขมรปัจจุบัน และพัฒนามาเป็นเสียงสระ ù๐, ù และ ๖: ในคำที่มีลักษณะน้ำเสียงที่ 2 ในคำภาษาเขมรปัจจุบัน การพัฒนาการของสระแบบที่ 3 ดังกล่าวเป็นดังนี้

<u>ตัวเขียนเขมรโบราณ</u>	<u>เสียงเขมรปัจจุบัน</u>
<a>, <o>	๖/ù๐, ๐/ù
>	๖:/๖:

คำสัมผัสเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่ซึ่งสระที่มีพัฒนาการแบบที่ 3 และเสียงสระดังกล่าวสามารถบ่งชี้ว่าถูกยืมมาจากคำเขมรโบราณ มีรายละเอียดดังนี้

1) คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น	<a>	>	๖:	
			>	a
				คำตัวอย่างได้แก่

ความหมาย	คขต.	คชก.	คขพ.	คขล.	คขป.	ต.คขป.	สมัยที่นิยม
'ตั้งขึ้น'	chan ^๕	---	<jhar>	---	bonchò: ๒๗๖		(พ)
'กอง(ไม้)'	khə:n ^๕	---	<gar>	---	kò:(r) ๘๖		(พ)
กองสิ่งต่าง ๆ'							

จากคำ 'ตั้งขึ้น' ข้างบนนี้จะเห็นได้ชัดว่าเสียงที่ประกอบขึ้นเป็นคำอื่น 3 เสียงคือ เสียงพยัญชนะต้น เสียงสระและเสียงพยัญชนะท้าย ต่างเป็นเสียงแสดงลักษณะของเสียงภาษา เขมรโบราณ กล่าวคือเสียงพยัญชนะต้น kh- ในคำอื่นเป็นเสียงกักไม้ก้องมีกลุ่มลมที่สัมพันธ์ กับเสียงกักไม้ก้องไม่มีกลุ่มลมในภาษาเขมรปัจจุบัน k- (ดูเรื่องเสียงในคำอื่นเขมรที่สามารถ บ่งชี้สมัยของการอื่น ข้อ 1. ในบทนี้ประกอบ) เสียงสระในคำอื่น ะ: กับเสียงสระภาษา เขมรปัจจุบัน ะ: (ดูตารางที่ 24 ประกอบ) มีลักษณะที่เชื่อได้ว่าพัฒนามาจาก สระเขมร โบราณ <a> และเสียงพยัญชนะท้ายในคำอื่น -n เป็นเสียงพยัญชนะท้ายที่สัมพันธ์กับ พยัญชนะท้ายภาษาเขมรโบราณ <-r>(<-r>) ซึ่งพัฒนามาเป็นเสียง ๑ (พยางค์เปิด) ใน ภาษาปัจจุบัน (ดูเรื่องเสียงในคำอื่นเขมรที่สามารถบ่งชี้สมัยของการอื่น ข้อ ๒. ในบทนี้ ประกอบ) ดังนั้นคำ 'กอง(ไม้)' นี้จึงน่าจะเป็นคำที่อื่นมาจากภาษาเขมรยุคพระนครตาม หลักฐานคำในจารึกที่ค้นพบ จากข้อมูลข้างบนนี้ เสียงสระในคำอื่นตรงกับสระในภาษาเขมรยุค พระนครมากกว่าเขมรยุคปัจจุบัน จึงสันนิษฐานว่าอื่นมาจากภาษาเขมรยุคพระนคร

2) คำที่มีเสียงสัมพันธ์เป็น <a> > ù (หรือ ò)

ความหมาย	คขต.	คชก.	คขพ.	คขล.	คขป.	ต.คขป.	สมัยที่นิยม
'กับดักสัตว์'	kap ^๓	---	<raŋgap>	---	ʔəŋkùp ๗๖		(พ)
'ลบ'	lap ^๗	<lap>	<lap>	---	lùp ๘๖		(ก)(พ)
'ใหญ่'	tham ^๑	---	<dham>	<dham>	thòm ๘๖		(พ)
'ทำนบ'	tham ^๕ nɔp ^๗	<dampap>	<dampap>	---	tùŋkùp ๘๖		(ก)(พ)
'ตีขนาบ'	thɔp ^๗	<dap>	---	---	phtùp ๘๖		(ก)

เสียงสระในคำอืมที่ออกมาเป็น a หรือ ɔ ซึ่งมีลักษณะตรงหรือคล้ายคลึงกับสระเขมรโบราณ <a> มากกว่าเสียงสระในคำภาษาเขมรปัจจุบัน ù จึงน่าจะสันนิษฐานว่าคำทั้งหมดนี้อืมเข้ามาตั้งแต่ยุคก่อนพระนครหรือยุคพระนคร อย่างไรก็ตามในคำ 'ใหญ่' อาจอืมมาจากยุคหลังพระนครก็เป็นได้ ทั้งนี้เพราะรูปคำมีเสียงสระตรงกัน ส่วนการที่ภาษาเขมรปัจจุบันออกเสียงคำ 'ใหญ่' เป็น tɕhɔɯ แทนที่จะเป็น tɕhɔɯ นั้นน่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงในภาษาเขมรปัจจุบันในภายหลัง

3) คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น <a> > ùอ

> a, ɔ: คำตัวอย่างได้แก่

ความหมาย	คชต.	คชก.	คชพ.	คชล.	คชป.	ต.คชป.	สัมผัสอืม
'ไม้จันทน์'	can ³ than ⁵	<candal>	<candal>	---	contùol	ชธธ	(ก)(พ)
'ตัดให้สั้น'	thə: ⁵ n ⁵	<pandan>	<pandan>	---	bantùon	ชธฐ	(ก)(พ)

เสียงสระในคำอืมที่ออกมาเป็น มีลักษณะคล้ายคลึงกับสระในคำเขมรโบราณมากกว่าเสียงสระในภาษาเขมรปัจจุบัน จึงเป็นไปได้ว่าภาษาไทยถิ่นใต้อืมคำเหล่านี้มาจากคำในภาษาเขมรยุคก่อนพระนครหรือยุคพระนคร

4) คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น <o> > ùอ

> o, ɔ, u: a คำตัวอย่างได้แก่

ความหมาย	คชต.	คชก.	คชพ.	คชล.	คชป.	ต.คชป.	สัมผัสอืม
'วาง'	von ⁵	<van>	<van>	---	von ⁵	รช	
		<(lanvan)>	<(lanvan)>	---	---	---	
		---	<(thvon)>	---	---	---	(พ)
'เฉพาะ'	chə: ⁵ phə: ⁵ ?	---	<camvoh>	---	chpùəh	รฐา:	(พ)
'ดอกเบ็ช'	phu:at ⁵	<vot>	---	---	pùən(th)	ทธ	(ก)
'เพาะ'	phə: ⁵ ?	---	<vroh>	---	prùəh	รฐา:	(พ)

ความหมาย	คขต.	คขก.	คขพ.	คขล.	คขป.	ค.คขป.	สมัยที่นิยม
'เต็มไว้'	thon ^๕	<camdon>	---	<toh>	camtòŋ	---	(ก)
'ชง'	thon ^๕	---	<don>	<don>	tòŋ	ชง	(พ)

เสียงสระ o ในคำนิยมตรงกับสระ <o> ในภาษาเขมรโบราณมากกว่าภาษาเขมรปัจจุบัน จึงสันนิษฐานว่าคำเหล่านี้ถูกยืมมาจากคำภาษาเขมรยุคโบราณ

5) คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น <o> > ะ, ะ:

> o, ะ, ะ, ะ: คำตัวอย่างได้แก่

ความหมาย	คขต.	คขก.	คขพ.	คขล.	คขป.	ค.คขป.	สมัยที่นิยม
'รองรับน้ำ'	tso: ^๕	<dap̄ro>	---	---	trò: ^๕	๕	(ก)
'वालโหล'	lo: ^๕	---	<kanlo>	---	krəl̄o: ^๕	๕	(พ)
'ทางแคบ ๆ'	loŋ ^๕	<jan̄>	<jraloŋ>	---	crəl̄o: ^๕	๕	(พ)
(คูลอง)	(khl̄o: ^๕)	(<kanloŋ>)	(<kanloŋ>)	(<kanloŋ>)	(kɔŋl̄o: ^๕)	(๕)	
(ทาง)	loŋ ^๕	---	<ganloŋ>	---	kɔŋl̄o: ^๕	๕	
(เดินผ่าน)	---	---	<kanloŋ>	---	kɔŋl̄o: ^๕	๕	
'พอก บวม	ph̄o: ^๕	<vravok>	---	---	pò: ^๕	๕	(ก)
ก้อน'					(kɔmpò: ^๕)	(๕)	
(ที่ซึ่งบวม)	---	(kamvok)	---	---	---	---	
(การผูกคอต)	ph̄o: ^๕	(<vn̄ak>)	---	---	---	---	
'สำหรับอาหาร'	ph̄o: ^๕	<svok>	---	---	spò: ^๕	๕	(ก)
'สด'	sot ^๕	<slot>	---	<srass>	srəh	๕	(ก)

คำยืมที่ออกมาข้างบนนี้มีเสียงสระตรงกับสระในคำเขมรโบราณมากกว่าปัจจุบัน จึงเป็นไปได้ว่าคำทั้งหมดนี้ถูกยืมมาจากภาษาเขมรโบราณ สำหรับเสียงสระ ะ ในคำยืมบางคำนั้นอาจเกิดมาจากการกลมกลืนเสียงของสระ a ในหน้าอเต็มหน้าศัพท์ กับสระ o ภายหลังในคำ (a+o = ะ) คำยืมบางคำเช่นคำ 'พอก บวม ก้อน' 'สำหรับอาหาร' 'สด' มีเสียงสระเป็น ะ ตรงกับคำเขมรปัจจุบัน แต่ถ้าพิจารณาเสียงพยัญชนะต้นจะเห็นว่า เป็นคำที่ยืมมาแต่โบราณ

6) คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น <o> > o

> o: คำตัวอย่างได้แก่

ความหมาย คชต. คชก. คชพ. คชฉ. คชป. ต.คชป. สัมผัสที่สี่

‘กระจายทั่ว’ plo:k⁴ --- <proh> --- proh ๖๐๖: (พ)

เสียงในคำสัมผัสคล้ายคลึงกับสระในคำเขมรโบราณ จึงสันนิษฐานว่าสัมผัสมาคำโบราณ

7) คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น <a> > o

> a: คำตัวอย่างได้แก่

ความหมาย คชต. คชก. คชพ. คชฉ. คชป. ต.คชป. สัมผัสที่สี่

‘อย่า’ ka:a³ --- <ka:p pi><ka:p> koa ๓ (พ)

เสียงในคำสัมผัสคล้ายคลึงกับสระในคำเขมรโบราณ จึงสันนิษฐานว่าสัมผัสมาคำโบราณ

1.1.2.4 คำสัมผัสในภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีสระตรงกับ

พัฒนาการของเสียงสระในภาษาเขมรแบบที่ 4

พัฒนาการของเสียงสระแบบที่ 4 ได้แก่การมีที่สระในคำเขมรโบราณเป็น <o> และได้พัฒนามาเป็นเสียงสระ ao ในคำที่มีลักษณะน้ำเสียงที่ 1 ในคำภาษาเขมรปัจจุบัน และพัฒนามาเป็นเสียงสระ o: ในคำที่มีลักษณะน้ำเสียงที่ 2 ในคำภาษาเขมรปัจจุบัน การพัฒนาการของสระแบบที่ 4 ดังกล่าวเป็นดังนี้

<u>ตัวเขียนเขมรโบราณ</u>	<u>เสียงเขมรปัจจุบัน</u>
<o>	ao/o:

1) คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น <o> > ao

> u: คำตัวอย่างได้แก่

ความหมาย คชต. คชก. คชพ. คชฉ. คชป. ต.คชป. สัมผัสที่สี่

‘ปูน’ pu:n³ --- <kapur> --- kumbao ๓๖๖๖ (พ)

2) คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น <o> > ๐:

> ๐: คำตัวอย่างได้แก่

ความหมาย คชค. คชก. คชน. คชล. คชป. ค.คชป. สัมผัสที่สัมผัส
 'ที่ค่อน, แห่งแล้ง' kho:k^๑ --- <gok> --- kò:k ๖๓๓๓ (พ)

จากคำ 'ที่ค่อน แห่งแล้ง' ข้างบนนี้แม้เสียงสระในคำเขมรปัจจุบันและคำฮิมในภาษาไทยถิ่นใต้จะตรงกันคือเป็น ๐: และ ๐: ตามลำดับ แต่เมื่อคุณเสียงพยัญชนะต้นจะเห็นว่า พยัญชนะต้นในคำฮิมเป็นเสียงกักมีกลุ่มลมที่สัมพันธ์กับเสียงกักไม่มีกลุ่มลมในภาษาเขมรปัจจุบัน จึงสันนิษฐานว่าคำนี้เป็นคำฮิมที่ฮิมมาจากภาษาเขมรยุคโบราณ

1.1.2.5 คำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีสระตรงกับ

พัฒนาการของเสียงสระในภาษาเขมรแบบที่ 5

พัฒนาการของเสียงสระแบบที่ 5 ได้แก่กรณีที่มีสระในคำเขมรโบราณเป็น <a, u, o, va> และได้พัฒนามาเป็นเสียงสระ ๐: ในคำที่มีลักษณะน้ำเสียงที่ 1 ในคำภาษาเขมรปัจจุบัน และพัฒนามาเป็นเสียงสระ ๐: ในคำที่มีลักษณะน้ำเสียงที่ 2 ในคำภาษาเขมรปัจจุบัน การพัฒนาการของสระแบบที่ 5 ดังกล่าวเป็นดังนี้

<u>ตัวเขียนเขมรโบราณ</u>	<u>เสียงเขมรปัจจุบัน</u>
<๐, u, o, va> >	๐:/๐:

คำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งมีสระที่มีพัฒนาการแบบที่ 5 และเสียงสระดังกล่าวสามารถบ่งชี้ว่าถูกฮิมมาจากคำเขมรโบราณ มีรายละเอียดดังนี้

1) คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น <u, o> > ๐:, (๑)

> u, u: ได้แก่

ความหมาย	คยด.	คยก.	คยพ.	คยฉ.	คยป.	ค.คยป.	สมัยที่สืบ
'เล็ก'	tut ^๒	<tɔc>	---	---	to:c	ตข ๗	(ก)
'นกยูงเห่า'	tu: ^๔ พวพ ^๑	---	<tuvaυ>	---	tawaw	ทาววา	(พ)
'ล้นไหล'	lu:t ^๑	---	<srut>	<srut>	sro:t	ซอ ๗	(พ)
'อับเอน'	pu: ^๒	<pu>	---	---	krəno:w	ครนอ ๗	(ก)
'เนิน'	nx:ŋ ^๒	<vnur>	<vnur>	---	phno:(r)	พร ๗	(ก)(พ)

จากตัวอย่างข้างบนนี้จะเห็นว่า เสียงสระในคำสืบตรงกับสระเขมรยุคก่อนพระนคร หรือยุคพระนคร มากกว่าสระในคำเขมรปัจจุบัน จึงสันนิษฐานว่าคำเหล่านี้ถูกสืบมาจากภาษาเขมรโบราณ

- 2) คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น <va> > o:
> u, u:, u:a, u:a ได้แก่

ความหมาย	คยด.	คยก.	คยพ.	คยฉ.	คยป.	ค.คยป.	สมัยที่สืบ
'ฮับ กิน'	hup ^๗	---	<hvap>	---	ho:p	ฮอ ๗	(พ)
'สาด'	su:at ^๑	---	<svat>	---	so:t	ซอ ๗	(พ)
(ผู้อ่าน)	---	<snvat>	---	---	sno:t	ซน ๗	
(การอ่าน)	su:at ^๑	---	<sanvat>	---	---	---	
'มะกรูด'	klu:t ^๔	<kroc>	<krvac>	---	kro:c	ครอ ๗	(พ)
'เคียว'	tsu:t ^๔	---	<crvat>	---	cro:c	ครอ ๗	(พ)
'ศิระษ'	bx:əŋ ^๔	---	<thpvaŋ>	---	tbo:ŋ	ทบอ ๗	(พ)

เสียงสระ u, u: ในคำสืบ สัมผัสและคล้ายคลึงกับสระ <va> [u:ə] ในภาษาเขมรโบราณ มากกว่าเสียงสระ o: ในภาษาเขมรปัจจุบัน คำทั้งหมดนี้จึงน่าจะถูกสืบเข้ามาจากสมัยก่อนพระนคร หรือสมัยพระนคร

	3) <u>คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น</u>	<u,va>	>	ù:			
					>	u:,u	คำตัวอย่างได้แก่
ความหมาย	คชต.	คชก.	คชพ.	คชล.	คชป.	ค.คชป.	สัมผัสที่สี่
'พุน'	phu:n ^๕	---	---	---	pu:n	ทช	
	(phu:n ^๕)	(<vnur>)	(<vnur>)	---	(phu:n:(r))	(ทช)	(ก)(พ)
(สอด จอม)	---	---	(<kapvral>)	---	(kambù:l)	(ทช)	
'กุน'	thu:n ^๕	---	<dval>	<pandul>	tù:l	ทช	(พ)
'กุน'	thun ^๕	<duŋ>	<dvaŋ>	<phtur>	təŋ	ทช	(ก)
'สินนาน'	ɟn:n ^๕	---	<yvar>	<jhar>	ju:n	ทช	(พ)

เสียงสระและเสียงพยัญชนะต้นของคำสี่มแสดงให้เห็นว่า คำสี่มเหล่านี้ น่าจะขึ้นมา จากภาษาเขมรโบราณ จากคำ 'กุน' จะเห็นว่าคำภาษาเขมรปัจจุบันมีเสียงสระเป็น ə ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากเสียงพยัญชนะท้ายซึ่งเป็นเสียงเพดาน ที่ทำให้สระ u เคลื่อนตัวไปข้างหน้า กลายเป็นสระ ə ซึ่งเป็นสระหน้า

เสียงสระในคำสี่ม 'สินนาน' เป็นเสียง ɟ: แทนที่จะเป็น <va> [u:a] เหมือน คำเขมรโบราณ ทั้งนี้เพราะอิทธิพลของพยัญชนะต้น j- ซึ่งเกิดที่เพดานแข็ง ทำให้สระ <va> [u:a] เคลื่อนตัวไปข้างหน้ากลายเป็น ɟ: อย่างไรก็ตาม เสียงพยัญชนะท้ายของคำสี่มเป็น เสียงที่ชี้ชัดว่าคำนี้ถูกสี่มมาจากคำเขมรโบราณ

1.1.2.6 คำสี่มเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีสระตรงกับ

ขั้นตอนการของเสียงสระในภาษาเขมรแบบที่ 6

ขั้นตอนการของเสียงสระแบบที่ 6 ได้แก่กรณีที่สระในคำเขมรโบราณเป็น <o,va, va> และได้พัฒนามาเป็นเสียงสระ u:ə ในคำที่มีลักษณะน้ำเสียงที่ 1 ในคำภาษาเขมร

ปัจจุบัน และพัฒนามาเป็นเสียงสระ ุะอ ในคำที่มีลักษณะน้ำเสียงที่ 2 ในคำภาษาเขมรปัจจุบัน การพัฒนาการของสระแบบที่ 6 ดังกล่าวเป็นดังนี้

<u>ตัวเขียนเขมรโบราณ</u>	<u>เสียงเขมรปัจจุบัน</u>
<o, va, va>	> ุะอ/ุะอ

คำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งมีสระที่มีพัฒนาการแบบที่ 6 และเสียงสระดังกล่าวสามารถบ่งชี้ว่าถูกฮิมมาจากคำเขมรโบราณ มีรายละเอียดดังนี้

	1) <u>คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น</u>	<o, va>	>	ุะอ			
			>	ุะa	ไค้แก่		
ความหมาย	คชค.	คชก.	คชน.	คชล.	คชป.	ค.คชป.	ฮิมสัมผัส
'ควร'	khu:an ^๕	<gnvar>	---	---	kù:ə	คฺร	(ก)
'พวก'	phu:ak ^๕	<vnok, vnvak>	---	<bbhuk>	pùək	ทก	(ก)

จากคำข้างบนนี้จะเห็นได้ชัดว่า เสียงที่ประกอบขึ้นเป็นคำฮิม 3 เสียงคือเสียงพยัญชนะต้น เสียงสระและ เสียงพยัญชนะท้าย ต่างเป็นเสียงที่แสดงลักษณะของเสียงภาษาเขมรโบราณ กล่าวคือในคำ 'ควร' เสียงพยัญชนะต้น kh- ในคำฮิมเป็นเสียงกักไม้ก้องมีกลุ่มลมที่สัมพันธ์กับเสียงกักไม้ก้องไม่มีกลุ่มลมในภาษาเขมรปัจจุบัน k- (คูเรื่องเสียงในคำฮิมเขมรที่สามารถบ่งชี้สัมผัสของการฮิม ข้อ 1. ในบทนี้ประกอบ) เสียงสระในคำฮิม ุะa กับเสียงสระภาษาเขมรปัจจุบัน ุะอ (คูตารางที่ 24. ประกอบ) มีลักษณะที่เชื่อได้ว่าพัฒนามาจาก สระเขมรโบราณ <va> และเสียงพยัญชนะท้ายในคำฮิม -ก เป็นเสียงพยัญชนะท้ายที่สัมพันธ์กับพยัญชนะท้ายภาษาเขมรโบราณ <-r>(<-r>) ซึ่งพัฒนามาเป็นเสียง ◊ (พยางค์เปิด) ในภาษาปัจจุบัน (คูเรื่องเสียงในคำฮิมเขมรที่สามารถบ่งชี้สัมผัสของการฮิม ข้อ 8. ในบทนี้ประกอบ) ดังนั้นคำ 'ควร' นี้จึงน่าจะเป็นคำที่ฮิมมาจากภาษาเขมรยุคพระนครตามหลักฐานคำในจารึกที่ค้นพบ

ความหมาย คชด. คชก. คชพ. คชล. คชป. ค.คชป. สมีอที่สี่ม
 'เทียบ เข้าคู่' *thi:am*^๕ <den> <dnyam> <phdim> tɔ̀m, nɔ̀m จีช, ธิช (ก)
 สันนิษฐานว่าคำข้างบนนี้ถูกสืมาจกาคำเขมรยุคก่อนพระนครตามหลักฐานที่พบ คือ
 พบว่าสระโบริว <e> ปรากฏในยุคก่อนพระนคร

1.1.2.8 คำอื่นเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีสระตรงกับ

พัฒนาการของเสียงสระในภาษาเขมรแบบที่ 8

พัฒนาการของเสียงสระแบบที่ 8 ได้แก่กรณีที่มีสระในคำเขมรโบริวเป็น <e, ya, ye, yə> และได้พัฒนามาเป็นเสียงสระ iə ในคำที่มีลักษณะนำเสียงที่ 1 ในคำภาษาเขมรปัจจุบัน และพัฒนามาเป็นเสียงสระ io ในคำที่มีลักษณะนำเสียงที่ 2 ในคำภาษาเขมรปัจจุบัน การพัฒนาการของสระแบบที่ 8 ดังกล่าวเป็นดังนี้

<u>ตัวเขียนเขมรโบริว</u>	<u>เสียงเขมรปัจจุบัน</u>
<e, ya, ye, yə>	> iə/io

คำอื่นเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งมีสระที่มีพัฒนาการแบบที่ 8 และเสียงสระดังกล่าวสามารถบ่งชี้ว่าถูกสืมาจกาคำเขมรโบริว มีรายละเอียดดังนี้

- 1) คำที่มีเสียงต้นพันซ์เป็น <e, ya> > iə
 > i:a คำตัวอย่างได้แก่

ความหมาย	คชด.	คชก.	คชพ.	คชล.	คชป.	ค.คชป.	สมีอที่สี่ม
'เวียน'	wi:an ^๕	<camver>---	---	---	chwi:əl	เวญช	(ก)
'เทียบ'	thi:an ^๕	<den> <den>	---	---	ti:əŋ	เวญช	(ก)(พ)
'เที่ยง'	thi:an ^๕	<dyaŋ> ---	---	<dien>	ti:əŋ	เวญช	(ก)
(ทำให้เที่ยง)	---	---	---	---	ph̄ti:əŋ	เวญช	๑

ผู้วิจัยพบว่าคำฮิมหลายคำที่มีเสียงสระ *i:a* และพยัญชนะท้าย *-ŋ* จะสัมพันธ์กับคำเขมรโบราณที่มีสระเป็น *e* ที่ตามมาด้วยพยัญชนะท้าย *-r* ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าสระ *e* ในคำเขมรโบราณนี้ สัมพันธ์กับเสียงสระยาว *i:a* ไม่ใช่สระสั้น *ia* คำ 'เวียน' ข้างบนนี้มีลักษณะดังกล่าวนี้ จึงสันนิษฐานว่าน่าจะถูกฮิมมาจากภาษาเขมรโบราณ หากฮิมมาจากคำเขมรปัจจุบันซึ่งมีสระเป็น *io* คำฮิมก็น่าจะเป็นสระสั้น *ia*

1.1.2.9 คำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีสระตรงกับ

พัฒนาการของเสียงสระในภาษาเขมรแบบที่ 9

พัฒนาการของเสียงสระแบบที่ 9 ได้แก่กรณีที่มีสระในคำเขมรโบราณเป็น *<i>* และได้พัฒนามาเป็นเสียงสระ *ช* ในคำที่มีลักษณะน้ำเสียงที่ 1 ในคำภาษาเขมรปัจจุบัน และพัฒนามาเป็นเสียงสระ *ฉ* ในคำที่มีลักษณะน้ำเสียงที่ 2 ในคำภาษาเขมรปัจจุบัน การพัฒนาการของสระแบบที่ 9 ดังกล่าวเป็นดังนี้

<u>ตัวเขียนเขมรโบราณ</u>	<u>เสียงเขมรปัจจุบัน</u>
<i><i></i>	<i>> ช/ฉ</i>

คำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งมีสระที่มีพัฒนาการแบบที่ 9 และเสียงสระดังกล่าวสามารถบ่งชี้ว่าถูกฮิมมาจากคำเขมรโบราณ มีรายละเอียดดังนี้

- 1) คำที่มีเสียงสัมพันธ์เป็น *<i>* *>* *ช*
> *i* คำตัวอย่างได้แก่

ความหมาย คขด. คขก. คขพ. คขล. คขป. ต.คขป. สมัยที่ฮิม
 'คลังให้กลม' kblin^๕ <kralin> --- --- kralɨŋ (กสิข) (ก)

ความหมาย	คขด.	คขก.	คขพ.	คขล.	คขป.	ค.คขป.	สมัยที่นิยม
'คันจิก'	cik ³	---	<phcik>	---	phcrk	ชึก	(พ)
'เข้าสิงสู่'	sin ¹	<sin>	<sin>	<sin>	sɯŋ	ซิง	(ก)(พ)
(หน้าที่ทาง- ศาสนา)	---	---	<<saɯniŋ>>	---	(sɔɯnɯŋ)	(ซิง)	
(ความยิ่ง- ใหญ่)	---	---	<<smiŋ>>	---	(smɯŋ)	(ซิง)	
'กระซิบ'	sup ⁷ sip ⁷	---	<kapsip>	---	khsɯp	ฮริบ	(พ)
(แอบกระซิบ)	---	---	---	---	(khsoc)	(ฮริบ)	
'ติด'	tit ²	<tnit>	---	---	ɗɛt	ติต	(ก)
'ขลิบ ตัด'	tsip ³	<crip>	---	---	crɯp	ซีบ	(ก)
		<<camrip>>					
'ห่างเหิน'	wiŋ ¹	---	<kravil>	---	krawɯl	ควริบ	(พ)
'ที่สุด'	wiŋ ²	<vin>	---	---	srawɯŋ	ควริบ	(ก)
'หลิบ'	jip ³	<jip>	---	---	cɯp	ซีบ, ซิบ	(ก)

เสียงสระในคำฮิม i ตรงกับสระในอุคเขมรโบราณ <i> ส่วนคำเขมรปัจจุบันมีเสียงสระที่ต่างออกไปคือ ɛ จึงเป็นไปได้ว่าคำดังกล่าวนี้ถูกฮิมมาจากภาษาเขมรยุคก่อนพระนครหรือเขมรยุคพระนครตามหลักฐานที่สืบค้นได้

2) คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น <i> > ั

> i, i: คำตัวอย่างได้แก่

ความหมาย	คขด.	คขก.	คขพ.	คขล.	คขป.	ค.คขป.	สมัยที่นิยม
'พันโคธรอบ'	win ⁶	<vin>	<vin>	---	wɯn	วิญ	(ก)(พ)
'คิด'	khit ⁷	---	<git>	<gitt>	kɯt	กิต	(พ)
'ล่าคลอง'	thin ⁷	<edɯŋ>	<chɯŋ>	---	stɯŋ	ซิง	(ก)(พ)

ความหมาย	คขค.	คขก.	คขน.	คขล.	คขป.	ค.คขป.	สมัยที่นิยม
'คือ'	khm: ^๕	<gi>	<gi>	<giy>	khù	ค	(พ)
'สวี มะเฟือง สถานที่'	sa: ^๕ wi: ^๑	---	<svi>	---	spù: ^๕	ส ว	(พ)
'กึ่งขนาดใหญ่'	me: ^๕ wat: ^๑	<kamvr>	---	---	kampùh	ก ท ข	(ก)

เสียงสระในคำเขมรปัจจุบันเป็น ๖ แต่ในคำฮิมเป็น i, i: และในคำเขมรโบราณก็เป็น <i> ซึ่งจะเห็นได้ชัดว่าเสียงสระในคำฮิมกับคำเขมรโบราณตรงกัน จึงสันนิษฐานว่าคำนี้ถูกฮิมมาจากภาษาเขมรยุคก่อนพระนครหรือยุคนครตามคำหลักฐานที่ค้นพบ

ในคำ 'คิด' การที่สระ i ไม่เป็น ๓ ในภาษาไทยถิ่นใต้เหมือนอย่างในตัวอย่างคำ 'คือ' เพราะเสียงสระ i ดังกล่าวเกิดหน้าพยัญชนะ -t ซึ่งเป็นเสียงที่เกิดที่ปุ่มเหงือกกับปลายลิ้น ซึ่งเป็นฐานที่เกิดใกล้เคียงกับฐานที่เกิดของสระ i

จากคำ 'ล่าคลอง' นี้ คำฮิมมีเสียงสระ i ซึ่งตรงกับสระ <i> ในภาษาเขมรโบราณ และมีพยัญชนะต้นเป็นเสียงกักไม่ก้อง มีกลุ่มลมที่สัมพันธ์กับเสียงกักไม่ก้องไม่มีกลุ่มลมในภาษาเขมรปัจจุบัน จึงสันนิษฐานว่าเป็นคำที่ถูกฮิมมาจากภาษาเขมรโบราณ

เสียงพยัญชนะต้น kh- ในคำฮิมแสดงให้เห็นว่าคำ 'คือ' ถูกฮิมมาจากภาษาเขมรโบราณ สันนิษฐานว่าเดิมได้ฮิมสระเขมรโบราณมาเป็น <i> แต่เสียงสระ i นี้มีพยัญชนะต้นเป็นเสียงกักที่เพดานอ่อน kh- จึงเป็นไปได้ว่าเสียง kh- ที่นำมาข้างหน้าทำให้สระหน้า i เคลื่อนที่ไปข้างหลัง กลายเป็นสระ ๓: เมื่อสระ i ปรากฏในพยางค์เปิด

จากคำ 'กึ่งขนาดใหญ่' ข้างบนนี้จะเห็นได้ชัดว่า เสียงที่ประกอบขึ้นเป็นคำฮิม 3 เสียงคือเสียงพยัญชนะต้น เสียงสระและ เสียงพยัญชนะท้าย ต่างเป็นเสียงที่แสดงลักษณะของเสียงภาษาเขมรโบราณ กล่าวคือเสียงพยัญชนะต้น ๓- ในคำฮิมพยางค์แรกน่าจะพัฒนามา

จากพยัญชนะ -๓- ในพยางค์ ka๓- ในคำเขมรโบราณ และสัมพันธ์กับพยางค์ ka๓- ในภาษา
 เขมรปัจจุบัน เสียงพยัญชนะต้น w- ในคำฮิมพยางค์ที่ 2 น่าจะพัฒนามาจากพยัญชนะต้น v-
 ในพยางค์ <vrs> ในคำเขมรโบราณ และสัมพันธ์กับพยางค์ pəh ซึ่ง เป็นพยางค์ที่ 2 ของ
 คำเขมรปัจจุบัน และเสียงสระ a ในคำฮิมน่าจะพัฒนามาจากสระ <r> หรือ <i> ในคำ
 เขมรโบราณ ซึ่งสัมพันธ์กับเสียงสระในคำเขมรปัจจุบัน ə (ดูตารางที่ 24. ประกอบ) นอก
 จากนั้นแล้วเสียงพยัญชนะท้าย -t ในคำฮิม ก็น่าจะเป็นเสียงที่ปรับมาจากเสียงพยัญชนะท้าย
 <-s> (<-s>) ในคำเขมรโบราณที่สัมพันธ์กับเสียงพยัญชนะท้าย -h ในคำเขมรปัจจุบัน (ดู
 เรื่องเสียงในคำฮิมเขมรที่สามารถบ่งชี้สมัยของการฮิม ข้อ 6. ในบทนี้ประกอบ) ดังนั้นคำ
 ‘กัญจนาคาใหญ่’ นี้จึงน่าจะเป็นคำที่ฮิมมาจากภาษาเขมรยุคก่อนพระนคร ตามหลักฐานคำใน
 จารึกที่ค้นพบ

1.1.2.10 คำฮิมเขมรในภาษาไทถิ่นใต้ที่มีสระตรงกับ
พัฒนาการของเสียงสระในภาษาเขมรแบบที่ 10

พัฒนาการของเสียงสระแบบที่ 10 ได้แก่กรณีที่สระในคำเขมรโบราณเป็น <i> และ
 ได้พัฒนามาเป็นเสียงสระ əj ในคำที่มีลักษณะน้ำเสียงที่ 1 ในคำภาษาเขมรปัจจุบัน และพัฒนา
 มาเป็นเสียงสระ i: ในคำที่มีลักษณะน้ำเสียงที่ 2 ในคำภาษาเขมรปัจจุบัน การพัฒนาการของ
 สระแบบที่ 10 ดังกล่าวเป็นดังนี้

<u>คำเขมรโบราณ</u>	<u>เสียงเขมรปัจจุบัน</u>
<i>	əj/i:

คำฮิมเขมรในภาษาไทถิ่นใต้ซึ่งมีสระที่มีพัฒนาการแบบที่ 10 และเสียงสระดัง
 กล่าวสามารถบ่งชี้ว่าถูกฮิมมาจากคำเขมรโบราณ มีรายละเอียดดังนี้

- 1) คำที่มีเสียงสัมพันธ์เป็น <i> > əj
- > i: คำตัวอย่างได้แก่

ความหมาย	คขต.	คขก.	คขพ.	คขล.	คขป.	ค.คขป.	สมัยที่นิยม
'ที่จริง'	mi: ²	<kmi>	<khai>	---	khmɔj	๖	(ก)(พ)
			<kami>				
'ต้นนมคำเรือ'	(num ^๖)mi:a ¹	<taɲrr>	<taɲrya>	---	ɗɔɲrɔj	๖	(พ)

จากคำสัมพันธ์ข้างบนนี้ เสียงสระในคำเขมรโบราณเป็น <i> ซึ่งตรงกับเสียงสระในคำสมัย i: แต่ภาษาเขมรปัจจุบันเป็น ɔj ซึ่งต่างออกไป สันนิษฐานว่าคำดังกล่าวนี้ ถูกยืมมาจากภาษาเขมรยุคก่อนพระนครหรือภาษาเขมรยุคพระนคร

- 2) คำที่มีเสียงสัมพันธ์เป็น <i> > i
> i:a คำตัวอย่างไค้กั

ความหมาย	คขต.	คขก.	คขพ.	คขล.	คขป.	ค.คขป.	สมัยที่นิยม
'ต้นตะเคียน'	khi:an ^๖	<grager>	<gargyar>	---	kɔki:	๖	(ก)(พ)
			<khiar>				

จากคำ 'ต้นตะเคียน' ข้างบนนี้จะเห็นได้ชัดว่า เสียงที่ประกอบขึ้นเป็นคำสมัย 3 เสียงคือเสียงพยัญชนะต้น เสียงสระและเสียงพยัญชนะท้าย ต่างเป็นเสียงที่แสดงลักษณะของเสียงภาษาเขมรโบราณ กล่าวคือ เสียงสระในคำสมัย i:a กับเสียงสระภาษาเขมรปัจจุบัน i: (ดูตารางที่ 24 ประกอบ) มีลักษณะที่เชื่อได้ว่าพัฒนามาจากสระเขมรโบราณ <e> (ซึ่งตามมาด้วยพยัญชนะท้าย -r) เสียงพยัญชนะต้น kh- ในคำสมัยเป็นเสียงกักไม่ก้องมีกลุ่มลมที่สัมพันธ์กับเสียงกักไม่ก้องไม่มีกลุ่มลมในภาษาเขมรปัจจุบัน k- (ดูเรื่องเสียงในคำสมัยเขมรที่สามารถบ่งชี้สมัยของการยืม ข้อ 1. ในบทนี้ประกอบ) และเสียงพยัญชนะท้ายในคำสมัย -n เป็นเสียงพยัญชนะท้ายที่สัมพันธ์กับพยัญชนะท้ายภาษาเขมรโบราณ <-r> (<-r>) ซึ่งพัฒนามาเป็น ๐ (พยางค์เปิด) ในภาษาปัจจุบัน (ดูเรื่องเสียงในคำสมัยเขมรที่สามารถบ่งชี้สมัยของการยืม ข้อ ๘. ในบทนี้ประกอบ) ดังนั้นคำ 'ต้นตะเคียน' นี้จึงน่าจะเป็นคำที่ยืมมาจากภาษาเขมรยุคก่อนพระนครหรือยุคพระนครตามหลักฐานคำในจารึกที่ค้นพบ

1.1.2.11 คำอื่นเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีสระตรงกับ

พัฒนาการของเสียงสระในภาษาเขมรแบบที่ 11

พัฒนาการของเสียงสระแบบที่ 11 ใต้นักกรณีสระในคำเขมรโบราณเป็น <u> และ ได้พัฒนามาเป็นเสียงสระ o ในคำที่มีลักษณะน้ำเสียงที่ 1 ในคำภาษาเขมรปัจจุบัน และพัฒนา มาเป็นเสียงสระ ๖, ๖๐ ในคำที่มีลักษณะน้ำเสียงที่ 2 ในคำภาษาเขมรปัจจุบัน การพัฒนาการ ของสระแบบที่ 11 ดังกล่าวเป็นดังนี้

ตัวเขียนเขมรโบราณ	เสียงเขมรปัจจุบัน
<u> >	o/๖ ๖๐(+k, g, l)

คำอื่นเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งมีสระที่มีพัฒนาการแบบที่ 11 และเสียงสระดัง กล่าวสามารถบ่งชี้ว่าถูกยืมมาจากคำเขมรโบราณ มีรายละเอียดดังนี้

ความหมาย	1) คำที่มีเสียงสัมพันธ์เป็น					ได้แก่
	คขด.	คขก.	คขพ.	คขล.	คขป.	
				<u>	o	น, ๖:
						ใต้นัก
‘จุดไฟ’	cut ^๓	---	<tut>	---	dot	ดต (พ)
‘สั้น, กุด’	lun ^๓	<kantun>	---	---	krɔlon	ครลน (ก)
‘สะดุด’	dut ^๓	---	<kanduc>	---	doc	ดต (พ)
‘นกกุก’	kuk ^๓	---	<kuk>	---	kok	กต (พ)
‘ด้วน กุด’	kut ^๓	<kaput>	---	---	kwɔbot	กต (ก)
‘อวัยวะเพศ-หญิง’	mum ^๓	<kalvam>	---	---	krəmɔn	ครน (ก)
‘ขนุน’	nun ^๓	<knur>	<khnor>	---	khnoɪ, khnor	นต (ก)
‘กรุง’	klun ^๓	<klun>	---	---	krɔŋ	ครน (ก)
‘ปีกุน’	kun ^๓	<kur>	<kur>	<kur>	ko	คร (ก)(พ)

คำฮิมในกลุ่มนี้ทั้งหมดมีเสียงสระ u ซึ่งตรงกับสระในคำเขมรโบราณ <u> แต่เขมรปัจจุบันได้พัฒนาสระ <u> ในคำเขมรโบราณมาเป็นสระ o จึงสันนิษฐานได้ว่า คำทั้งหมดนี้ฮิมมาจากเขมรยุคก่อนพระนครหรือเขมรยุคพระนคร

	2) คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น	<u>	>	u		u(o:)	ตัวอย่างคำได้แก่
ความหมาย	คขค.	คขก.	คขพ.	คขล.	คขป.	ค.คขป.	สัมผัสที่ฮิม
'ฟองน้ำ'	pho:ʔ ¹	---	<babuh>	---	pəpùh	ทก:	(พ)
'มู'	phuk ⁷	<vuk>	<vvak>	---	pùk	ทก	(ก)
'คูน(ดอกไม้)'	phum ⁵	<voŋ>	<klavoŋ>	---	krəpùŋ	ทก	(ก)(พ)
'bung'	phuŋ ⁵	<vuŋ>	---	<buŋ>	pùŋ	ทช	(ก)
'ประทุ'	thu:ʔ ⁶	---	<kanduh>	---	phtùh	ทช	(พ)

คำที่สัมผัสกันในกลุ่มนี้ ต่างมีสระเป็น u หรือ u ซึ่งยากที่จะสันนิษฐานสัมผัสของการฮิม แต่ถ้าพิจารณาเสียงพยัญชนะต้นของคำก็จะสามารถสันนิษฐานได้ว่าคำในกลุ่มนี้เป็นคำที่ฮิมมาจากภาษาเขมรโบราณ กล่าวคือ จะเห็นว่าคำฮิมมีเสียงพยัญชนะต้นกักไม่ก้องมีกลุ่มลม pb- ที่สัมผัสกับเสียงกักไม่ก้องไม่มีกลุ่มลม p- ในภาษาเขมรปัจจุบัน ซึ่งเสียงดังกล่าวเป็นตัวชี้บ่งว่า คำข้างบนนี้ถูกฮิมมาจากภาษาเขมรโบราณ

ในคำว่า 'ฟองน้ำ' ในกรณีนี้ <u> ในภาษาเขมรโบราณ สัมผัสกับเสียง o: ในคำฮิมนั้น อาจเป็นเพราะพยัญชนะท้าย <-h> (ซึ่งเปลี่ยนเป็น -ʔ เมื่อฮิมเข้ามาในภาษาไทยถิ่นใต้) ที่มีอิทธิพลต่อเสียงสระ คือทำให้สระเลื่อนต่ำลงจาก u เป็น o:

1.1.2.12 คำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีสระตรงกับ

พัฒนาการของเสียงสระในภาษาเขมรแบบที่ 12

พัฒนาการของเสียงสระแบบที่ 12 ได้แก่กรณีที่มีสระในคำเขมรโบราณเป็น <u> และ

ได้พัฒนาเป็นเสียงสระ ๐:พ ในคำที่มีลักษณะน้ำเสียงที่ 1 ในคำภาษาเขมรปัจจุบัน และพัฒนาเป็นเสียงสระ ุ: ในคำที่มีลักษณะน้ำเสียงที่ 2 ในคำภาษาเขมรปัจจุบัน การพัฒนาการของสระแบบที่ 12 ดังกล่าวเป็นดังนี้

ตัวเขียนเขมรโบราณ	เสียงเขมรปัจจุบัน
<น> >	๐:พ/ุ:

คำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีสระที่มีพัฒนาการแบบที่ 12 และเสียงสระดังกล่าวสามารถบ่งชี้ว่าถูกฮิมมาจากคำเขมรโบราณมี รายละเอียดดังนี้

1) <u>คำที่มีเสียงสั้นพิเศษเป็น</u>	<น>	>	๐:					
								ได้แก่
ความหมาย	คต.	คชก.	คชพ.	คชด.	คชป.	ค.คชป.	ฮิมสมัย	
ปัจจุบัน	cu: ⁴ ci: ⁴	<cu>	---	---	caeco:w	ไซซ	(ก)	

สระ <น> ในคำภาษาเขมรยุคก่อนพระนครตรงกับเสียงสระ ุ: ในคำฮิม ซึ่งต่างจากเสียงสระ ๐: ในภาษาเขมรปัจจุบัน จึงสันนิษฐานว่าคำฮิมนี้ฮิมมาจากภาษาเขมรยุคก่อนพระนครตามหลักฐานคำที่ค้นพบ

1.1.2.13 คำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีสระตรงกับพัฒนาการของเสียงสระในภาษาเขมรแบบที่ 13

พัฒนาการของเสียงสระแบบที่ 13 ได้ค้นกรศัพท์สระในคำเขมรโบราณเป็น <ai> และได้พัฒนาเป็นเสียงสระ อจ ในคำที่มีลักษณะน้ำเสียงที่ 1 ในคำภาษาเขมรปัจจุบัน และพัฒนาเป็นเสียงสระ อย ในคำที่มีลักษณะน้ำเสียงที่ 2 ในคำภาษาเขมรปัจจุบัน การพัฒนาการของสระแบบที่ 13 ดังกล่าวเป็นดังนี้

ตัวเขียนเขมรโบราณ	เสียงเขมรปัจจุบัน
<ai>	> aj/əj

	1) <u>คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น</u>	<ai>	>	əj				
					>	əj		ได้แก่
ความหมาย	คชด.	คชก.	คชพ.	คชฉ.	คชป.	ค.คชป.	สัมผัสอื่น	
'กระเทย'	thɕ:ɯ ^๕	<kandai>	<kandai>---		khtɕ:ɯ ^๕	เรื้อย	(ก)(พ)	

เสียงสระในคำอื่นเป็นเสียง ɕ:ɯ^๕ ซึ่งไม่ได้เป็นเสียง əj ตามลักษณะการเปลี่ยนเสียงในภาษาเขมร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ข้างหลังเสียง ə มีเสียง -j ตามมาอย่างประชิด เสียง -j นี้เกิดที่เพดานแข็ง มีผลทำให้เสียงสระ ə เลื่อนตัวสูงขึ้นตามไปด้วย กลายเป็นเสียง ɕ ซึ่งปรากฏเป็น thɕ:ɯ^๕ ในคำอื่นเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้

1.1.3 คำอื่นเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งสันนิษฐานว่าอื่นมาจากภาษาเขมรโบราณโดยสังเกตจากเสียงพยัญชนะท้าย

เสียงพยัญชนะท้ายซึ่งเป็นเสียงที่แสดงหรือบ่งชี้ว่า คำอื่นเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้เป็นคำที่อื่นมาจากคำภาษาเขมรโบราณมีอยู่ 2 ลักษณะ ดังนี้

1.1.3.1 เสียงพยัญชนะท้าย -t ในคำอื่นเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่อาจบ่งชี้ว่าคำอื่นนั้นเป็นคำที่อื่นมาจากภาษาเขมรโบราณ

ภาษาไทยถิ่นใต้มีเสียงที่แทนด้วยตัวเขียน <-ต> ที่ท้ายคำเขมรมา 2 แบบคืออื่นมาเป็นเสียง -t กลุ่มหนึ่ง และอื่นมาเป็นเสียง -ʔ หรือ -k อีกกลุ่มหนึ่ง เสียงดังกล่าวนี้สัมพันธ์กับเสียง -h ในภาษาเขมรปัจจุบัน สันนิษฐานว่าคำที่ภาษาไทยถิ่นใต้มีพยัญชนะ

ทำมาเป็น -t นั้น เป็นคำที่ถูกยืมมาจากภาษาเขมรโบราณ ตั้งแต่ เมื่อตัว <-s> แทนเสียง -s ใดในขณะที่ยืมนั้นระบบเสียงของ ภาษาไทยถิ่นใต้ไม่มีเสียง -s จึงนำเสียง -t ซึ่ง เกิดที่ฐานเดียวกันกับเสียง -s มาใช้แทน เช่น คำยืม la:t^๑ 'รอด' ที่สัมพันธ์กับคำ เขมรปัจจุบัน ləəh และคำเขมรโบราณ <aras> 'alive' (Po:1992:23:a) ดังนั้น ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าคำยืมที่มีเสียงพยัญชนะท้ายเป็น -t ซึ่งสัมพันธ์กับพยัญชนะท้ายในคำเขมร โบราณ <-s> และพยัญชนะท้ายในคำเขมรปัจจุบัน -h รวมทั้งต้องมีเสียงสระแสดงว่า เป็นเสียงสระของเขมรปัจจุบัน เป็นคำยืมที่ยืมมาจากภาษาเขมรโบราณ คำยืมในกลุ่มนี้ได้แก่

ความหมาย	คขต.	คขก.	คขพ.	คขล.	คขป.	ค.คขป.	สมัยที่ยืม
'วัด(ก.)'	wat ^๑	---	<vās>	---	vəəh	ราช ^๑	(พ)
(การวัด)	---	---	<<vnās>>---		(rəŋvəəh)	(ราช ^๑)	
(กำหนดเขต)	---		<<chvāt>><<chvat>>--		(cwat)	(ราช ^๑)	
'ไถคราด'	la:t ^๑	---	<camrās>---		rəəh	ราช ^๑	(พ)
'รอด'	la:t ^๑	<aras>	<aras>	<rass>	rəəh	ร ^๑	(ก)(พ)
'สด'	sət ^๑	<slot>	---	<srass>	srəh	ศ ^๑	(ก)
'จ้าง, จัก'	khat ^๑	---	<gas>	---	kəəh	ค ^๑	(พ)
'กิ่งขนาดใหญ่'	me: wat ^๑	<kamvrs>	---	---	kəmpəh	ก ^๑	(ก)

เสียงพยัญชนะท้ายของคำยืม -t ในคำตัวอย่างข้างบนนี้มีลักษณะที่บ่งชี้ว่ายืมมาจาก ภาษาเขมรโบราณ จึงสันนิษฐานว่าคำยืมข้างบนนี้ถูกยืมเข้ามาจากคำเขมรในสุคนทรนครตาม หลักฐานคำเขมรที่ค้นพบ

จากคำ 'คัด จ้าง' ข้างบนนี้จะเห็นได้ชัดว่าเสียงพยัญชนะท้ายในคำยืม -t เป็น เสียงพยัญชนะท้ายที่สัมพันธ์กับพยัญชนะท้ายภาษาเขมรโบราณ <-s> (<-s>) ซึ่งพัฒนามาเป็น เสียง -h ในภาษาปัจจุบัน คำดังกล่าวนี้ น่าจะเป็นคำที่ยืมมาจากภาษาเขมรสุคนทรนครตาม หลักฐานคำในจารึกที่ค้นพบ

จากคำ 'กึ่งขนาดใหญ่' ข้างบนนี้จะเห็นได้ชัดว่า เสียงพยัญชนะท้าย -t ในคำอืมก็น่าจะเป็นเสียงที่รับมาจากเสียงพยัญชนะท้าย (-ซ) (<-s>) ในคำเขมรโบราณที่สัมพันธ์กับเสียงพยัญชนะท้าย -h ในคำเขมรปัจจุบัน ดังนั้นคำ 'กึ่งขนาดใหญ่' นี้จึงน่าจะเป็นคำที่อืมมาจากภาษาเขมรยุคก่อนพระนครตามหลักฐานคำในจารึกที่ค้นพบ

1.1.3.2 เสียงพยัญชนะท้าย -n ในคำอืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่อาจบ่งชี้ว่าคำอืมนั้นเป็นคำที่อืมมาจากภาษาเขมรโบราณ

คำอืมบางคำมีเสียงพยัญชนะท้าย -n ที่สัมพันธ์กับตัวเขียน <-r> ในภาษาเขมรโบราณ และสัมพันธ์กับเสียง -๑ (พยัญชนะเปิด) ในภาษาเขมรปัจจุบัน สำหรับในเรื่องเสียงพยัญชนะท้าย -r ในภาษาเขมรปัจจุบันนั้น นักภาษาศาสตร์ที่ศึกษาภาษาเขมรต่างเห็นพ้องกันว่าเสียง -r ในภาษาเขมรปัจจุบันได้สูญเสียงไปแล้วเมื่อไม่นานมานี้ ดังที่ Jacob (1966, 45) ได้อธิบายว่าตัวเขียน <-r> ที่ท้ายพยางค์ในเขมรดั้งอื่น ๆ ไม่ได้รับการออกเสียง สกเว้นที่พระตะบอง ซึ่งยังคงออกเสียงพยัญชนะท้าย -r อยู่ "...the pronunciation of final written -r (as a uvular /r/) in the Battambang area (which elsewhere it is not pronounced at all) (Jacob, 1966, 45) แม้ไม่ทราบชัดว่าเสียงพยัญชนะท้าย -r ในภาษาเขมรได้สูญเสียงไปเมื่อใด แต่ควรนำเสียงพยัญชนะท้าย -n ในคำอืม (ซึ่งพัฒนามาจาก <-r> ในภาษาเขมรโบราณ) มาพิจารณาพร้อมกับเสียงสระภายในคำนั้น ๆ และหากเสียงสระภายในคำอืมคำใดบ่งชี้ว่าได้พัฒนามาจากภาษาเขมรโบราณ การที่คำอืมมีพยัญชนะท้าย -n ก็จะเป็นข้อหลักฐานเพิ่มขึ้นอีกประเด็นหนึ่งเพื่อสนับสนุนว่าคำนั้น ๆ ถูกอืมมาจากภาษาเขมรโบราณ คำอืมในกลุ่มนี้ได้แก่

ความหมาย	คขต.	คชก.	คชพ.	คชล.	คชป.	ค.คชป.	สมัยที่อืม
'ทางน้ำไหล'	tan ^๑	hon ^๑	<tanhor>	<canhvār>	---	caŋʔo:(r)	ชพร (ก)
'หย่อนยาน'	ja:n ^๕	<yān>	---	---	jī:ə	ฉาร	(ก)

ความหมาย	คขต.	คขก.	คขพ.	คขล.	คขป.	ต.คขป.	สมัยที่นิยม
'ตั้งขึ้น'	chan ^๕	---	<jhar>	---	bəŋchò: ๒๒๗	๒๒๗	(พ)
'ปูน'	pu:n ^๓	---	<kapur>	---	kəmbao ๓๑๗	๓๑๗	(พ)
'อินนาน'	ɲɯ:n ^๕	---	<yvar>	<jhar>	ɲù: ๒๒๗	๒๒๗	(พ)
'เนิน'	ɲɯ:n ^๕	<vnur>	<vnur>	---	phno: ๒๒๗	๒๒๗	(ก)(พ)
'ปึก'	kun ^๓	<kur>	<kur>	<kur>	ko ๓๑๗	๓๑๗	(ก)(พ)
'ควร'	khu:an ^๕	<gnvar>	---	---	kù:ə ๓๑๗	๓๑๗	(ก)
'ต้นตะเคียน'	khi:an ^๕	<grager>	<gargyar>	---	kəkì: ๓๑๗	๓๑๗	(ก)(พ)
			<khlar>				
'กอง(ไม้)'	khò:n ^๕	---	<gar>	---	kò: ๓๑๗	๓๑๗	(พ)
กองสิ่งต่าง ๆ'							

เมื่อพิจารณาเสียงพยัญชนะท้ายของคำศัพท์พบว่าเป็นเสียง -ŋ ซึ่งน่าจะพัฒนามาจากเสียงพยัญชนะท้าย -r ของคำเขมรโบราณยุคก่อนพระนคร การที่คำศัพท์มีเสียงพยัญชนะท้ายปรากฏอยู่แสดงว่าได้มีการยืมคำเข้ามาก่อนที่จะมีเสียงพยัญชนะท้าย -r ในภาษาเขมรจะหายไป ซึ่งเป็นหลักฐานที่สนับสนุนว่าคำดังกล่าวนี้ยืมมาจากคำเขมรโบราณ ผู้วิจัยจึงสันนิษฐานว่าคำนี้ยืมมาจากภาษาเขมรยุคก่อนพระนคร

จากคำ 'ควร' และ 'ตะเคียน' ข้างบนนี้จะเห็นได้ชัดว่าเสียงพยัญชนะท้ายในคำศัพท์ -ŋ เป็นเสียงพยัญชนะท้าย ที่สัมพันธ์กับพยัญชนะท้ายภาษาเขมรโบราณ <-r> (<-r>) ซึ่งพัฒนามาเป็นเสียง ๑ (พยางค์เปิด) ในภาษาปัจจุบัน ดังนั้นคำ 'ควร' และ 'ตะเคียน' นี้จึงน่าจะเป็นคำที่ยืมมาจากภาษาเขมรยุคพระนครตามหลักฐานคำในจารึกที่ค้นพบ

จากคำ 'กองไม้' ข้างบนนี้จะเห็นได้ชัดว่า เสียงที่ประกอบขึ้นเป็นคำศัพท์ 3 เสียง คือเสียงพยัญชนะต้น เสียงสระและเสียงพยัญชนะท้าย ต่างเป็นเสียงที่แสดงลักษณะของเสียงภาษาเขมรโบราณ กล่าวคือเสียงพยัญชนะต้น kh- ในคำศัพท์เป็นเสียงกักไม้ก้องมีกลุ่มลมที่

สัมพันธ์กับเสียงกักไม่ก้องไม่มีกลุ่มลมในภาษาเขมรปัจจุบัน ๕- (คู่มือเรื่องเสียงในคำฮิมเขมรที่สามารถบ่งชี้สัมผัสของการฮิม ข้อ 1. ในบทนี้ประกอบ) เสียงสระในคำฮิม ๖: กับเสียงสระภาษาเขมรปัจจุบัน ๖: (คู่มือตารางที่ 25 ประกอบ) มีลักษณะที่เชื่อได้ว่าพัฒนามาจากสระเขมรโบราณ <a> และเสียงพยัญชนะท้ายในคำฮิม -n เป็นเสียงพยัญชนะท้ายที่สัมพันธ์กับพยัญชนะท้ายภาษาเขมรโบราณ <-r> (<-r>) ซึ่งพัฒนามาเป็นเสียง ๑ (พยางค์เปิด) ในภาษาปัจจุบัน (คู่มือเรื่องเสียงในคำฮิมเขมรที่สามารถบ่งชี้สัมผัสของการฮิม ข้อ 8. ในบทนี้ประกอบ) ดังนั้นคำ 'ก้อง(ไม้)' นี้จึงน่าจะเป็นคำที่ฮิมมาจากภาษาเขมรยุคพระนครตามหลักฐานคำในจารึกที่ค้นพบ

1.1.4 คำฮิมที่มีลักษณะพยางค์ตรงกับคำเขมรโบราณที่บ่งชี้ว่าเป็น

คำที่ฮิมมาจากคำภาษาเขมรโบราณ

คำในหัวข้อนี้เป็นคำฮิมที่มีลักษณะโครงสร้างของคำ ตรงกับโครงสร้างคำเขมรโบราณมากกว่าโครงสร้างคำเขมรปัจจุบัน (คู่มือเรื่องลักษณะอื่น ๆ ในคำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่สามารถบ่งชี้สัมผัสของการฮิม ข้อ 2. ในบทนี้ประกอบ) คำลักษณะนี้มีอยู่เพียง 1 คำดังนี้

ความหมาย คชด. คชก. คชพ. คชล. คชป. ค.คชป. สัมผัสที่ฮิม
'ได้' ka:˥lo:ɯ˥ <karəp> <karəp> --- kraəb_ r(ทาช (ก)(พ)

เมื่อสังเกตลักษณะพยางค์ของคำฮิมข้างบนนี้จะเห็นว่าเป็นคำ 2 พยางค์ เช่นเดียวกับคำเขมรโบราณ แต่คำเขมรปัจจุบันที่สัมพันธ์กันนั้นเป็นคำพยางค์เดียว จึงน่าจะสันนิษฐานได้ว่าคำฮิมดังกล่าวนี้เป็นคำที่ฮิมมาจากภาษาเขมรโบราณ

1.1.5 คำฮิมที่สันนิษฐานว่าฮิมมาจากคำเขมรโบราณเพราะมีลักษณะ

พ้องกันซึ่งสามารถค้นพบได้เฉพาะในภาษาเขมรโบราณแต่ไม่ปรากฏว่ามีในภาษาเขมรปัจจุบัน

คำในกลุ่มนี้มีดังนี้

ความหมาย คชด. คชก. คชพ. คชล. คชป. ค.คชป. สัมผัสที่ฮิม
'ออกคั่น' ʔaŋ˥ <aŋ> <aŋ> --- --- --- (ก)(พ)

ความหมาย	คยด.	คยก.	คยพ.	คยด.	คยป.	ค.คยป.	สมัยที่นิยม
'คนชั่ว กาส'	de:n ^๓	<der>	<doer>	---	---	---	(ก)(พ)
'จิกจี้'	dup ^๓ dip ^๓	---	<damdip>	---	---	---	(พ)
'ทำให้อะหิ'	kun ^๔	<kun>	---	---	---	---	(ก)
'ล่องหน'	lo: ^๕	<loh>	<lòh>	---	---	---	(ก)(พ)
'มีดฆ่า กำลาง'	mia:n ^๑	<mrsir>	---	---	---	---	(ก)
'เล็ก' (zi: ^๕)	ma: ^๑	<mar>	---	---	---	---	(ก)
'ป้อมมูลสัตว์'	ma:j ^๗ ja: ^๕	---	<gomaya>	---	---	---	(ก)
'ต้นชะมวง'	ma:ra ^๕	---	<dramen>	---	---	---	(พ)
'ว้าว'	ma: ^๕	<tmur>	<thmur>	---	---	---	(ก)(พ)
'ต้นสมอ'	ma: ^๑	<sramo>	<sramo>	---	---	---	(ก)(พ)
'พินกันยุง'	nu:k ^๑	---	<jnuk>	---	---	---	(พ)
'กระตุก'	nut ^๑	---	<kafiyoc>	---	---	---	(พ)
'ใส่ร้าย'	po:j ^๔	---	<kampuy>	---	---	---	(พ)
'พานดอกไม้'	pha:n ^๕	---	<van>	---	---	---	(พ)
'กุด ตัน'	phut ^๗	<kamput>	---	---	---	---	(ก)
'ต้นปรีอ'	plu: ^๓	---	<pr>	---	---	---	(พ)
'ต้นปรง'	plon ^๓	---	<vloñ>	---	---	---	(พ)
'ปลูก'	plo:k ^๔	---	<panoh>	---	---	---	(พ)
'กระจายทั่ว'	plo:k ^๔	---	<prah>	---	---	---	(พ)
'เสื่อ'	si:aw ^๕	---	<kanseva>	---	---	---	(พ)
'เต็มสมบูรณ์'	so:ʔ ^๑	<soh>	---	---	---	---	(ก)
'ส้มป่อย'	so:m ^๒ po:j ^๓	<sappur>	<sappur>	---	---	---	(ก)(พ)
'ต้นตะโก'	(tha ^๔) ko: ^๓	---	<thku>	---	---	---	(พ)
'ตุ๊กตา'	thuk ^๓ ta: ^๓	<tuktara>	---	---	---	---	(ก)
'น้ำตาล'	to:n ^๓	<taltol>	---	---	---	---	(ก)

ความหมาย	คขด.	คขก.	คขพ.	คขล.	คขป.	ค.คขป.	สมัยที่นิยม
'วัวกระทิง'	thin ^๓	<kanden>	---	---	---	---	(ก)
'ต้น กลาง ๆ'	thɔːn ^๕	<der>	---	---	---	---	(ก)
'จำนวน 4'	tham ^๕ boŋ ^๔	<tappar>	---	---	---	---	(ก)
'สาปาม'	thaː ^๕ haːʔ ^๑	<daha>	<daha>	---	---	---	(ก)(พ)
'กระตักด้วยมือ'	thok ^๗	---	<khɔk>	---	---	---	(พ)
'ต้นกระท่อม'	thɔːɯ ^๕	<kadap>	<kadava>	---	---	---	(ก)(พ)
'ต้นส้มศรีด'	tsiːt ^๔	---	<crs>	---	---	---	(พ)
'เงอะงะ'	tsɔŋ ^๔	<cgok>	---	---	---	---	(ก)

คำเขมรปัจจุบันที่สัมพันธ์กับคำข้างบนนี้ยังค้นไม่พบ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาเสียงในคำอื่นกับรูปคำเขมรโบราณแล้วจะเห็นได้ว่ามีลักษณะใกล้เคียงกันมาก จึงสันนิษฐานได้ว่าคำกลุ่มนี้น่าจะถูกยืมมาจากคำเขมรโบราณ

1.2 คำยืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่สันนิษฐานว่ายืมมาจากภาษาเขมรปัจจุบัน

คำในกลุ่มนี้ได้แก่คำยืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีเสียงบางเสียงภายในคำ ตรงหรือใกล้เคียงกับเสียงในคำภาษาเขมรปัจจุบันที่สัมพันธ์กันนั้นมากกว่าคำเขมรโบราณ หรือมีเสียงที่แสดงให้เห็นว่าไม่ใช่ลักษณะเสียงของภาษาเขมรโบราณ เช่นคำที่ปรากฏว่ามีการหายไปของเสียงพยัญชนะท้าย -r ซึ่งเกิดขึ้นในภาษาเขมรปัจจุบันเมื่อไม่นานมานี้ จะสันนิษฐานได้ว่ายืมมาจากภาษาเขมรปัจจุบัน เสียงที่แสดงให้เห็นความเหมือนหรือความคล้ายคลึงกับภาษาเขมรปัจจุบันดังกล่าวนี้อาจเป็นเสียงพยัญชนะต้น เสียงสระ หรือเสียงพยัญชนะท้ายก็ได้ และภายในคำหนึ่ง ๆ อาจมีเสียงที่แสดงให้เห็นลักษณะของภาษาเขมรปัจจุบันมากกว่า 1 เสียงก็ได้ คำในกลุ่มนี้อาจแบ่งย่อยออกโดยอาศัยเกณฑ์ทางเสียงภายในคำ ที่เป็นตัวชี้ว่าเป็นลักษณะเสียงของภาษาเขมรปัจจุบันได้ดังนี้

1.2.1 คำสืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่สันนิษฐานว่าสืมมาจากภาษา

เขมรปัจจุบันโดยสังเกตุจากเสียงพยัญชนะต้น

คำในกลุ่มนี้เป็นคำสืมที่มีเสียงพยัญชนะต้นตรงกับคำเขมรปัจจุบันมากกว่าคำเขมร

โบราณ มีรายละเอียดดังนี้

ความหมาย	คชด.	คชก.	คชพ.	คชล.	คชป.	ค.คชป.	สมัยที่สืม
'แปลกเปลี่ยน'	thɔːn ^๕	---	<tvar>	---	doː	ตฺร	(ป)
'ทน'	thon ^๕	<ṅaŋ>	---	---	thŋuən	ตฺน	(ป)
'ถอธ'	thɔːj	---	<taɣ>	---	bɔnthɔːj	ตฺจ	(ป)
'จวก'	cuːak ^๔	---	<jyak>	---	coːk	ตฺก	(ป)
'ตั้งตาคอธ'	cɔːŋ ^๔	<jnaŋ>	<jnaŋ>	---	cɔŋ	ตฺข	(ป)
'เขา(สรพน.)'	keː ^๓	<ge>	<ge>	---	kèː	ตฺค	(ป)
'แคะแกระ'	kliŋ ^๔ kliw ^๔	---	<kanriv>	---	kɔkriːw	ตฺค	(ป)
'กั้น'	ɣut ^๓	---	<katet>	---	kɔrt	ตฺค	(ป)
'ขีดเงา'	khat ^๑	---	---	<ket>	khat	ตฺค	(ป)
'ถอง'	thɔːŋ ^๑	---	<ton>	---	thɔːŋ	ตฺค	(ป)

พยัญชนะต้น th- ในคำสืม 'แปลกเปลี่ยน' มีแนวโน้มที่จะพัฒนามาจากพยัญชนะต้นของคำเขมรปัจจุบัน <d- > มากกว่าที่จะมาจากพยัญชนะต้นของคำเขมรโบราณ <t- > เพราะหากสืมมาจากภาษาเขมรโบราณ จะเป็น t- ตามรูปเขียน <t> ไม่ใช่ th- เช่นเดียวกับพยัญชนะต้น th- ของคำสืม 'ทน' และ 'ถอธ' ที่ตรงกับพยัญชนะต้น th- ของคำเขมรปัจจุบันมากกว่าคำเขมรโบราณ พยัญชนะต้นของคำ 'จวก' ในภาษาเขมรโบราณนั้นเขียนด้วย ษ (<j>, <ɟ>) ซึ่งโดยปกติทั่วไปพยัญชนะ <ɟ- > ในภาษาเขมรโบราณจะพัฒนามาเป็นเสียง ch- ในคำสืม และเป็นเสียง c- ในคำเขมรปัจจุบัน แต่ในคำนี้พบว่าคำสืมใช้เสียง c- เหมือนภาษาเขมรปัจจุบัน จึงสันนิษฐานว่าน่าจะสืมมาจากภาษาเขมรปัจจุบัน ส่วนลักษณะของพยัญชนะต้นของคำ 'ตั้งตาคอธ' สามารถอธิบายได้อย่างเดียวกับพยัญชนะต้นของคำ

‘จาก’ (ดูเรื่องเสียงในคำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่สามารถบ่งชี้หรือไม่สามารถบ่งชี้สมัยของการฮิม ข้อ 2. ในบทนี้ประกอบ)

พยัญชนะต้นของคำ ‘เขา(สรรพนาม)’ และคำ ‘แคะแกร็น’ k- ตรงกับพยัญชนะต้นของคำเขมรปัจจุบัน k- ที่สัมพันธ์กัน ซึ่งจากคำเขียนพยัญชนะต้นของคำเขมรโบราณ <g-> ที่สัมพันธ์กันนั้น น่าจะฮิมมาเป็น kh- ในคำฮิม การที่คำฮิมมีเสียงพยัญชนะต้นตรงกับคำเขมรปัจจุบันเช่นนี้สันนิษฐานว่าฮิมมาจากคำเขมรปัจจุบัน (ดูเรื่องเสียงในคำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่สามารถบ่งชี้หรือไม่สามารถบ่งชี้สมัยของการฮิม ข้อ 2. ในบทนี้ประกอบ)

ภาษาเขมรปัจจุบันมีเสียงกักที่ริมฝีปาก ซึ่งมีเสียงกักที่เส้นเสียงนำมาข้างหน้า ʔb และเสียงกักที่ฐานฟันที่มีเสียงกักที่เส้นเสียงนำมาข้างหน้า ʔd ปรากฏเป็นเสียงพยัญชนะต้นของคำอยู่ในระบบเสียงของภาษา การที่คำฮิมจากตัวอย่างแรกข้างต้นนี้ มีเสียงพยัญชนะต้นเป็น ʔ- ที่สัมพันธ์กับเสียง d- ในคำเขมรปัจจุบัน จึงสันนิษฐานได้ว่าภาษาไทยถิ่นใต้รับคำ ‘กัน’ นี้มาจากภาษาเขมรปัจจุบัน โดยรับเสียง ʔd- มาเป็น -ʔ ส่วนเสียงสระนั้นรับเสียงสระ ɤ มาเป็น ɛ สำหรับอีก 2 คำที่เหลือนั้น จะเห็นได้ว่าเสียงพยัญชนะต้นและสระของคำฮิมตรงกับพยัญชนะต้นและสระของคำเขมรปัจจุบันมากกว่าภาษาเขมรโบราณ จึงสันนิษฐานว่าคำในกลุ่มนี้ถูกฮิมมาจากภาษาเขมรปัจจุบัน

1.2.2 คำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่สันนิษฐานว่าฮิมมาจากภาษาเขมรปัจจุบันโดยสังเกตจากเสียงสระ

คำในกลุ่มนี้ คือคำฮิมที่มีเสียงสระตรงกับคำเขมรปัจจุบันมากกว่าคำเขมรโบราณ สามารถแบ่งย่อยตามแบบของพัฒนาการของระบบเสียงสระในภาษาเขมรได้ดังนี้

1.2.2.1 คำฮิมที่มีเสียงสระตรงตามการพัฒนาของระบบ

เสียงสระเขมรแบบที่ 1 พัฒนาการของสระแบบที่ 1 เป็นดังนี้

<u>ตัวเขียนเขมรโบราณ</u>		<u>เสียงเขมรปัจจุบัน</u>
<a>	>	a:/i:ə, a/əə, əə, ae

คำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งมีสระที่มีพัฒนาการแบบที่ 1 และเสียงสระดังกล่าวสามารถบ่งชี้ว่าถูกฮิมมาจากคำเขมรปัจจุบัน มีรายละเอียดดังนี้

1) <u>คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น</u>	<a>	>	i:ə				
		>	i:a	ได้แก่			
ความหมาย	คชด.	คชก.	คชพ.	คชล.	คชป.	ค.คชป.	สัมผัสฮิม
'ป้าอ ทา'	li:at ¹	---	<rlap>	---	rali:əp	รตาช	(ป)
					li:əp	ตาช	

จะเห็นได้ว่าเสียงสระของคำฮิม i:a มีลักษณะคล้ายกับเสียงสระ ə ของคำเขมรปัจจุบันมากกว่า สระภาษาเขมรโบราณ จึงสันนิษฐานว่าคำข้างบนนี้เป็นคำที่ถูกฮิมมาจากภาษาเขมรปัจจุบัน

2) <u>คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น</u>	<a>	>	əə				
		>	o	ได้แก่			
ความหมาย	คชด.	คชก.	คชพ.	คชล.	คชป.	ค.คชป.	สัมผัสฮิม
'เป็อน'	com ²	<kaŋjaŋ>	<kaŋjaŋ>	---	khəwəŋ	อ่า	(ป)

หากคำ 'เป็อน' ถูกฮิมมาจากภาษาเขมรโบราณก็น่าจะมีเสียงสระเป็น a ตรงกับสระในคำเขมรโบราณ การที่คำฮิมมีเสียงสระเป็น o ซึ่งใกล้เคียงกับเสียง əə ในคำเขมรปัจจุบัน มากกว่าสระ a ในคำเขมรโบราณเช่นนี้ แสดงว่าภาษาไทยถิ่นใต้ฮิมคำนี้มาจากคำเขมรปัจจุบัน

3) <u>คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น</u>	<a>	>	a	
		>	a	ได้แก่

ความหมาย	คขด.	คขก.	คขพ.	คขล.	คขป.	ค.คขป.	สมัยที่นิยม
'ดักเดือน'	dam ⁴	---	<phtam>	<tamk>	phdam	ฆ่า ด	(ป)
'ขวางหน้า'	kat ³	---	<kat>	---	skat	ฆ่า ก	(ป)
'คั่นกระสัง'	sar ¹	---	<krasar>	---	krasar	ค	(ป)

เสียงสระสั้น a ในคำอื่นตรงกับเสียงสระสั้น a ในคำเขมรปัจจุบันมากกว่าสระยาว<a> ในภาษาเขมรโบราณ จึงสันนิษฐานได้ว่าคำนี้ถูกยืมเข้ามา จากคำเขมรปัจจุบัน ส่วนในคำ 'กดับ' นั้น เสียงสระในคำอื่น v ตรงกับเสียงสระ v ในคำเขมรปัจจุบัน ส่วนสระเขมรโบราณต่างออกไปคือเป็น <a>, <a> สันนิษฐานว่า เป็นคำที่ยืมมาจากคำเขมรปัจจุบันเหมือนกัน

1.2.2.2 คำอื่นที่มีเสียงสระตรงตามการพัฒนาของระบบ

เสียงสระเขมรแบบที่ 3 พัฒนาการของสระเขมรแบบที่ 3 มีรายละเอียดดังนี้

<u>ตัวเขียนเขมรโบราณ</u>	<u>เสียงเขมรปัจจุบัน</u>
<a, o>	> v/vo, o/vo
	> v:/v:

คำอื่นเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งมีสระที่มีพัฒนาการแบบที่ 3 และเสียงสระดังกล่าว สามารถบ่งชี้ว่าถูกยืมมาจากคำเขมรปัจจุบัน มีรายละเอียดดังนี้

1) คำที่มีเสียงสัมพันธ์เป็น <o> > v:

ความหมาย	คขด.	คขก.	คขพ.	คขล.	คขป.	ค.คขป.	สมัยที่นิยม
'อาวโศ ใหญ่'	bo:ɣ ³	<cpoŋ>	<cpoŋ>	<capoŋ>	cbv:ɣ	บรูช	(ป)
(กระบอง)	(bo:ɣ ⁴)	((tampoŋk))	((tampoŋ))	---	(dombv:ɣ)	(ค	
'ป้อ'	co:ɣ ³	<co>	<co>	<cah>	co:	ช	(ป)
'มุก กรอง'	klv:ɣ ³	<kroŋ>	<kroŋ>	---	krv:ɣ	ค	(ป)
					(kvrv:ɣ)	(ค	

ความหมาย	คขด.	คขก.	คขพ.	คขล.	คขป.	ค.คขป.	สมัยที่นิยม
'กรรอก'	lɔ:k ^๕	<clɔk>	---	---	chlɔ:k	ลข	(ป)
'ฉลอง'	lɔ:ŋ ^๑	<clɔŋ>	<chlɔŋ>	<chlɔŋ>	chlɔ:ŋ	ลข	(ป)
'ครอก'	tɔ:k ^๔	---	<kaŋcɔk>	<crak>	crɔ:k	คขค	
(กรรอก)	tɔ:k ^๔	---	---	---	hɔŋcrɔ:k	คขค	(ป)

เสียงสระฮาวในคำฮิม ɔ: ตรงกับเสียงสระฮาว ɔ: ในคำเขมรปัจจุบันและต่างจากสระเขมรโบราณ <o> จึงสันนิษฐานว่าคำเหล่านี้ถูกฮิมมาจากภาษาเขมรปัจจุบัน

2) คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น <o> > ɔ: คุนก์
> ɔ:, ɔ คุนก์

ความหมาย	คขด.	คขก.	คขพ.	คขล.	คขป.	ค.คขป.	สมัยที่นิยม
'ฮก'	ŋɔ:k ^๗	<yok>	---	---	ŋɔ:k	คขค	(ป)
'ลิง(ชื่อปี)'	ɔ:k ^๕	<vok>	<vauk>	---	rɔ:k	คขค	(ป)

เสียงสระในคำฮิม ɔ:, ɔ ตรง และใกล้เคียงกับเสียงสระฮาว ɔ: ในคำเขมรปัจจุบัน และต่างจากสระเขมรโบราณ <o> จึงสันนิษฐานว่าคำเหล่านี้ถูกฮิมมาจากภาษาเขมรปัจจุบัน

3) คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น <o> > ɔ:, ɔ: คุนก์
> ɔ:, ɔ: คุนก์

ความหมาย	คขด.	คขก.	คขพ.	คขล.	คขป.	ค.คขป.	สมัยที่นิยม
'ปรก'	plɔ:k ^๓	---	<prok>	---	prɔk	คขค	(ป)
'ปีเตาะ'	thɔ:ŋ ^๑	<thɔŋ>	---	---	thɔh	คขค	(ป)
'ฝุ่นละออง'	ŋɔ:ŋ ^๓	<on>	<lɔvaŋ>	<l-aŋ>	lɔŋɔ:ŋ	คขค	(ป)

<lɔŋɔŋ

เสียงสระในคำฮิม ɔ:, ɔ ตรงและใกล้เคียงกับเสียงสระ ɔ: ในคำเขมรปัจจุบัน และต่างจากสระเขมรโบราณ <o> จึงสันนิษฐานว่าคำเหล่านี้ถูกฮิมมาจากภาษาเขมรปัจจุบัน

	4) <u>คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น</u>	<a>	>	ว		
			>	o	ไค่แก่	
ความหมาย	คชต.	คชก.	คชพ.	คชล.	คชป.	ค.คชป. สัมผัสที่สาม
'ผสม'	son ³	<saŋ>	<saŋ>	---	phsɔɯ	ซัง (ป)

สระ o ในคำนี้มีลักษณะที่ใกล้เคียงกับเสียงสระ ɔ ในภาษาเขมรปัจจุบันมากกว่าที่จะใกล้เคียงกับสระ <a> ในคำเขมรโบราณ ทั้งนี้เพราะสระ o และ ɔ ต่างก็เป็นสระหลังด้วยก็ง จึงสันนิษฐานว่าคำเหล่านี้ถูกยืมมาจากภาษาเขมรปัจจุบัน

	5) <u>คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น</u>	<a, o>	>	ว:		
			>	ว:	ไค่แก่	
ความหมาย	คชต.	คชก.	คชพ.	คชล.	คชป.	ค.คชป. สัมผัสที่สาม
'จิ้งจอก'	ciŋ ³ cɔ:k ³	---	<cakcok>	---	cɔcɔ:k	ชชก (ป)
'แก้ว ถ้าว'	cɔ:k ⁴	---	<cok>	---	cɔ:k	ชก (ป)
'จอกแทน'	cɔ:k ⁴	---	<cok>	---	cɔ:k	ชก (ป)

คำยืมที่ยกมาข้างต้นนี้ มีเสียงสระเป็น ɔ: ตรงกับเสียงสระ ɔ: ในคำเขมรปัจจุบัน ซึ่งต่างจากสระเขมรโบราณ <o> สันนิษฐานว่าคำในกลุ่มนี้ถูกยืมมาจากคำเขมรปัจจุบัน

	6) <u>คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น</u>	<a>	>	ù		
			>	u	ไค่แก่	
ความหมาย	คชต.	คชก.	คชพ.	คชล.	คชป.	ค.คชป. สัมผัสที่สาม
'พนม'	pnɯ ⁵	<vnəp>	<vnəp>	<phnəp>	phnɯ:ɯ	พฺน (ป)
'พนม'	pnɯ ¹	<pnəp>	<pnəp>	---	pnɯɯ	พฺน (ป)

สันนิษฐานว่าคำยืมในกลุ่มนี้ถูกยืมมาจากภาษาเขมรปัจจุบัน เนื่องจากมีเสียงสระเป็น u ตรงกับเสียงสระในคำเขมรปัจจุบัน ù, ɯ: ซึ่งต่างจากสระเขมรโบราณ <a>

7) คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น <a> > ùo
> o

ความหมาย	คชด.	คชก.	คชน.	คชล.	คชป.	ค.คชป.	สัมผัสอื่น
'วาง'	wəŋ ⁵	<vaŋ>	<vaŋ>	---	พùəŋ	วช'	(ป)
		<<lapvaŋ>>	<<lapvaŋ>>	---	---	---	
		---	<<thvoŋ>>	---	---	---	

คำสัมผัส 'วาง' น่าจะถูกสัมผัสมาจากคำเขมรปัจจุบันเพราะมีเสียงสระ o เป็นสระหลัง เช่นเดียวกับ ๖ ในคำเขมรปัจจุบันซึ่งต่างจากสระในคำเขมรโบราณที่เป็นสระกลาง-ต่ำ <a>

1.2.2.3 คำสัมผัสที่มีเสียงสระตรงตามการพัฒนาระบบ

เสียงสระเขมรแบบที่ 4 พัฒนาการของสระเขมรแบบที่ 4 มีรายละเอียดดังนี้

<u>ตัวเขียนเขมรโบราณ</u>	<u>เสียงเขมรปัจจุบัน</u>
<o>	> ao/ò:

คำสัมผัสเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งมีสระที่มีพัฒนาการแบบที่ 4 และเสียงสระดังกล่าว สามารถบ่งชี้ว่าถูกสัมผัสมาจากคำเขมรปัจจุบัน มีรายละเอียดดังนี้

1) คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น <o> > ao

						> ๖,๖ะ,๖ะ๓	ได้แก่
ความหมาย	คชด.	คชก.	คชน.	คชล.	คชป.	ค.คชป.	สัมผัสอื่น
'หอมตาม'	ว๖ะ๓ ³	<on>	---	---	ʔaon	๖๓	(ป)
'มด'	๓๖๓ ⁷	---	<sraŋoc>	---	sraŋaoc	๓๖๓๖	(ป)
'หนอม'	cư:ət ⁴	<not>	---	---	caot	๖๓๖	(ป)
(ความชื้น)	---	---	---	---	(cəŋnaot)	(๖๓๖๖)	
(ชื้น)	(cư:ət ⁴)	<<campot>>	---	---	(caot)	(๖๓๖)	

สันนิษฐานว่าคำอืมในกลุ่มนี้ถูกอืมมาจากภาษาเขมรปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะเสียงสระในคำอืมเป็นสระหลัง-คำ ๖, ๖ะ, ๖ะอ มีลักษณะใกล้เคียงกับเสียงสระในคำเขมรปัจจุบันหลัง-คำ ๑๐ มากกว่าที่จะใกล้เคียงกับสระเขมรโบราณ <๐> ซึ่งเป็นสระหลัง-กลาง

1.2.2.4 คำอืมที่มีเสียงสระตรงตามการพัฒนาของระบบ

เสียงสระเขมรแบบที่ 5 พัฒนาการของสระเขมรแบบที่ 5 มีรายละเอียดดังนี้

<u>ตัวเขียนเขมรโบราณ</u>	<u>เสียงเขมรปัจจุบัน</u>
<๐, u, u, va>	> ๐:/๖ะ

คำอืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งมีสระที่มีพัฒนาการแบบที่ 5 และเสียงสระดังกล่าวสามารถบ่งชี้ว่าถูกอืมมาจากคำเขมรปัจจุบัน มีรายละเอียดดังนี้

1) คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น <va> > ๐: > ๖ > ใต้แก่

ความหมาย	คขต.	คขก.	คขพ.	คขล.	คขป.	ค.คขป.	สัมผัสที่อืม
'อาฮุ๋น้อฮ'	๖ะก ^๓	<pa-on>	<phaqvan>	<ph-un>	pʔo:n	๖	(ป)

<phu-๖>

เสียงสระฮวาในคำอืม ๖ะ ใกล้เคียงกับเสียงสระฮวา ๐: ในคำเขมรปัจจุบัน มากกว่าที่จะใกล้เคียงกับสระสั้น <๐> หรือสระประสม <๖ะอ> ในคำเขมรโบราณ สันนิษฐานว่าคำนี้ถูกอืมมาจากคำเขมรปัจจุบัน

2) คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น <๐> > ๐: > ๖ะ > ใต้แก่

ความหมาย	คขต.	คขก.	คขพ.	คขล.	คขป.	ค.คขป.	สัมผัสที่อืม
'โหนก'	๖ะก ^๓	---	<vnɔk>	---	phno:k	๖	(ป)

คำอิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งมีสระที่มีพัฒนาการแบบที่ 7 และเสียงสระดังกล่าวสามารถบ่งชี้ว่าถูกอิมมาจากคำเขมรปัจจุบัน มีรายละเอียดดังนี้

1) <u>คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น</u>	<e>	>	l, l:				
		>	i, i:	ได้แก่			
ความหมาย	คขต.	คขก.	คขพ.	คขล.	คขป.	ค.คขป.	สัมผัสอิม
'นี่ง'	nih ¹	<neh>	<nih>	---	nɪh	ฯ:	(ป)
'ชะนี'	li: ^๕	<laye>	---	---	lɪ:	ู	(ป)

จากตัวอย่างคำข้างบนนี้ สระเขมรโบราณเป็น <e> ซึ่งพัฒนามาเป็นสระภาษาไทยถิ่นใต้เมื่อคำอิมมีเสียงสระเป็น i หรือ i: ตรงกับสระในคำเขมรปัจจุบัน จึงสันนิษฐานว่าเป็นคำที่อิมมาจากภาษาเขมรปัจจุบัน

1.2.2.7 คำอิมที่มีเสียงสระตรงตามการพัฒนาของระบบ

เสียงสระเขมรแบบที่ 8 พัฒนาการของสระเขมรแบบที่ 8 มีรายละเอียดดังนี้

<u>ตัวเขียนเขมรโบราณ</u>	<u>เสียงเขมรปัจจุบัน</u>
<e, ya, ye, yā>	> ɨə/ɨə

คำอิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งมีสระที่มีพัฒนาการแบบที่ 8 และเสียงสระดังกล่าวสามารถบ่งชี้ว่าถูกอิมมาจากคำเขมรปัจจุบัน มีรายละเอียดดังนี้

1) <u>คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น</u>	<e, ya, ye>	>	ɨə				
		>	i:a	ได้แก่			
ความหมาย	คขต.	คขก.	คขพ.	คขล.	คขป.	ค.คขป.	สัมผัสอิม
'เรือบ'	li:ap ^๕	---	<kanryyap>	<riep>	rɨəp	ฯรฎ	(ป)
'เรือง'	li:an ^๕	<reŋ>	<ryeŋ>	<reŋ>	rɨəŋ	ฯรฎ	(ป)
'เรือา'	li:aw ^๕	---	<rev>	---	rɨəw	ฯรฎ	(ป)

ความหมาย	คชด.	คชก.	คชพ.	คชล.	คชป.	ค.คชป.	สมัยที่นิยม
'เวียน'	wi:an ⁵	<vel>	---	---	krəwɛ:l	๑๓๖๕	(ป)
		(<prahvel>)	---	---	(bɔŋwɛl)	(๒๕๕๕)	
		(<camvɛr>)	---	---	---	---	

เสียงสระในคำอื่น i:a มีลักษณะคล้ายคลึงกับเสียงสระในคำเขมรปัจจุบัน iə มากกว่าสระเขมรโบราณ <e, ya, ye> ดังนั้นคำอื่นข้างบนนี้จึงน่าจะเป็นคำที่นิยมมาจากคำเขมรปัจจุบัน

- 2) คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น <ya> > iə
> i:a⁴ ได้แก่

ความหมาย	คชด.	คชก.	คชพ.	คชล.	คชป.	ค.คชป.	สมัยที่นิยม
'แคบ, เล็ก'	ʔi:at ⁴	---	<cam-qyat>	---	caŋʔiat	๑๓๖๕	(ป)

เสียงสระ i:a ในคำอื่น มักสัมผัสกับสระเขมรปัจจุบัน iə จึงสันนิษฐานว่าคำอื่น 'แคบ, เล็ก' นี้ถูกยืมมาจากคำเขมรปัจจุบัน

1.2.2.8 คำอื่นที่มีเสียงสระตรงตามการพัฒนาของระบบ

เสียงสระเขมรแบบที่ 9 พัฒนาการของสระเขมรแบบที่ 9 มีรายละเอียดดังนี้

<u>ตัวเขียนเขมรโบราณ</u>		<u>เสียงเขมรปัจจุบัน</u>
<i>	>	ɨ/ɯ

คำอื่นเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งมีสระที่มีพัฒนาการแบบที่ 9 และเสียงสระดังกล่าว สามารถบ่งชี้ว่าถูกยืมมาจากคำเขมรปัจจุบัน มีรายละเอียดดังนี้

- 1) คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น <i> > ɯ
> ɨ, u ได้แก่

ความหมาย	คขด.	คขก.	คขพ.	คขล.	คขป.	ค.คขป.	สมัยที่นิยม	
'หลบ'	lup ¹	---	<lip>	---	lùp	ลือ	(ป)	
(ตะวันตกคืน)	(lup ¹)	<luc>	---	---	(lèc)	(ลือ)		
(ไค้งลง)	---	---	---	---	(krelup)	(ครลือ)		
'นิก'	nik ⁷	<anik>	<nik>	<nik>	nùk	นือ	(ป)	
	---	---	<raplik>	---	rùmlùk	รือ		
'หอยคั้ง ๗'	smk ⁷	smk ⁷	<kandhik>	---	---	sonthùk	ซือ	(ป)

จากตัวอย่างข้างบนนี้จะเห็นได้ชัดว่าภาษาเขมรโบราณมีสระเป็นสระหน้า-สูง <i> แต่คำเขมรปัจจุบันที่สัมพันธ์กันมีเสียงสระเป็นสระกลาง-สูง ๓ ส่วนสระในคำฮิมเป็นสระกลาง-สูง ๓ และสระ หลัง-สูง ๒ จึงสรุปได้ว่า เสียงสระในคำฮิมใกล้เคียงกับเสียงสระในคำเขมรปัจจุบันมากกว่าเขมรโบราณ จึงเป็นไปได้ว่าคำเหล่านี้ถูกฮิมมาจากภาษาเขมรปัจจุบัน

2) คำที่มีเสียงสัมพันธ์เป็น <i> > ๕
> ๓, ๒ ใต้

ความหมาย	คขด.	คขก.	คขพ.	คขล.	คขป.	ค.คขป.	สมัยที่นิยม
'สลึง'	lɔŋ ¹	<taɲliŋ>	<slɪŋ>	<slɪŋ>	slɔŋ	ลือ	(ป)
(น้ำหนัก)							
'สั้นกุด'	tun ⁴	<kantil>	---	---	kəntɔl	กือ	(ป)
					(kəntɔl-	(กือ-)	
					kəntɔŋ)	กือ	
'คิม'	ɲɪk ⁷	<phik>	<phik>	---	phɪk	นือ	(ป)
'กระคั้ง'	dɔŋ ³	---	<kantiŋ>	---	kəndɔŋ	กือ	(ป)
			<katyaŋ>				

คำฮิมในกลุ่มนี้มีเสียงสระอยู่ในช่วงสระสูง-กลาง ถึงสระสูง-หลัง (๓, ๕, ๒) ซึ่ง

เป็นช่วงสระที่ปรากฏในคำเขมรปัจจุบันที่สัมพันธ์กันคือเป็นเสียงสระ *ɨ* เช่นเดียวกับ จึงพอจะสันนิษฐานว่าคำเหล่านี้ถูกยืมมาจากคำภาษาเขมรปัจจุบัน ส่วนคำเขมรโบราณนั้นมีสระเป็นสระหน้า-สูง <i> หรือ <ya> ซึ่งมีที่แตกต่างออกไป

	4) คำที่มีเสียงสัมพันธ์เป็น	<i>	>	e		
					>	e:,e ใต้ก
ความหมาย	คชค.	คชก.	คชพ.	คชล.	คชป.	ค.คชป. สมัยที่ยืม
'ติ'	te:ʔ ⁴	<tih>	---	<taeh-tiel>teh	คิ:	(ป)
		<<dih>>	<<dih>>			
		---	---	---	(tehdiel)	(คิ:ทรฎ)
(ผู้คิดเขียน)	---	<tmih>	---	---	---	---
'น้อย'	tet ³	<ktit>	---	<tic>	tec	คิซ (ป)
		<<dik>>	<<dik>>	---	(tec)	(คิซ)
			<<dic>>			
			<<kdic>>	<<khdic>>	---	
			<<kandec>>			

จากคำสัมพันธ์ในกลุ่มนี้ คำเขมรโบราณมีสระเป็นสระหน้า-สูง <i> แต่คำอิมมีสระเป็น สระหน้า-กลาง e: และสระหน้า-ต่ำ e ซึ่งใกล้เคียงกับสระหน้า-กลาง e ในคำเขมรปัจจุบันที่สัมพันธ์กัน จึงน่าจะสันนิษฐานได้ว่าคำ 2 คำนี้ถูกยืมมาจากภาษาเขมรปัจจุบัน

1.2.2.9 คำอิมที่มีเสียงสระตรงตามการพัฒนาของระบบ

เสียงสระเขมรแบบที่ 10 พัฒนาการของสระเขมรแบบที่ 10 มีดังนี้

<u>ตัวเขียนเขมรโบราณ</u>	<u>เสียงเขมรปัจจุบัน</u>
<i>	> ɨj/ɨ:

คำอืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งมีสระที่มีพัฒนาการแบบที่ 10 และเสียงสระดัง กล่าวสามารถบ่งชี้ว่าถูกอืมมาจากคำเขมรปัจจุบัน มีรายละเอียดดังนี้

- 1) คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น <i> > ɔj
> əj, ɔ: ใต้แก่

ความหมาย	คขค.	คขก.	คขพ.	คขล.	คขป.	ค.คขป.	สัมผัสที่อืม
'ใหม่'	maj ¹	<tmɿ>	<thmɿ>	<thmiy>	thmɔj	๓	(ป)
'อะไร'	ʔəj ⁴ laɯ ¹	<avi>	---	<aviy>	ʔwɔj	๓	(ป)
'กินเมื่อ..'	kha ⁴ bɔ: ^๐	---	<kampɿ>---		kʰəpɔɔj	คขจ	(ป)

จากคำตัวอย่างข้างบนนี้เสียงสระสูง <i> ในคำเขมรโบราณพัฒนามาเป็นเสียง สระสูง-กลางค่อนข้างไปทางหลัง ɔ ที่ตามมาด้วยเสียงกึ่งสระ j ซึ่งเสียงสระในภาษาเขมร ปัจจุบันนี้ใกล้เคียงกับเสียงสระในคำอืมที่เป็นเสียงสระกลางคำ a หรือ ə: ที่มีเสียงกึ่งสระ j ตามมาเช่นเดียวกัน ดังนั้นน่าจะสันนิษฐานได้ว่าคำในกลุ่มนี้มีที่มาจากคำเขมรปัจจุบัน

1.2.2.10 คำอืมที่มีเสียงสระตรงตามการพัฒนาของระบบ

เสียงสระเขมรแบบที่ 11 พัฒนาการของสระเขมรแบบที่ 11 มีดังนี้

<u>ตัวเขียนเขมรโบราณ</u>	<u>เสียงเขมรปัจจุบัน</u>
<u>	o/ù, uə(+k, ʔ, l)

คำอืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งมีสระที่มีพัฒนาการแบบที่ 11 และเสียงสระดัง กล่าวสามารถบ่งชี้ว่าถูกอืมมาจากคำเขมรปัจจุบัน มีรายละเอียดดังนี้

- 1) คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น <u> > o
> o: ใต้แก่

ความหมาย	คขค.	คขก.	คขพ.	คขล.	คขป.	ค.คขป.	สัมผัสที่อืม
'จ'	co:ʔ ⁴	<cuɰ>	<cuɰ>	<cuɰ>	coh	๓	(ป)
(บรรจุกะลูกในสลับ)	---	---	---	<paŋccuɰ>---	---		

ความหมาย คขด. คขก. คขพ. คขล. คขป. ค.คขป. สัมผัสที่สี่
 'หมู่บ้าน' lo:ʔ¹ <sruk> <sruk> <sruk> srok ๐๗ (ป)
 สระในคำสี่มข้างบนนี้เป็นสระหลัง-กลาง เสียงฮาว ๐: ตรงกับเสียงสระในคำ
 เขมรปัจจุบันที่เป็นสระหลังกลางเสียงสั้น ๐ แต่ต่างจากสระในคำเขมรโบราณ ซึ่งเป็นสระ
 หลัง-สูง <u> สันนิษฐานว่าคำสี่มดังกล่าวนี้ถูกสี่มมาจากภาษาเขมรปัจจุบัน

2) คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น <u> > ๐
 > ๑ ได้แก่

ความหมาย	คขด.	คขก.	คขพ.	คขล.	คขป.	ค.คขป.	สัมผัสที่สี่
'กง'	kwŋ ^๓	<kuŋ>	---	---	kwŋ	คข	(ป)
(กลม)	(kwŋ ^๓)	(<kaŋ>)	(<kaŋ>)	---	(kw:ŋ)	(คข)	
(กำไล)	---	(<kaŋ>)	---	---	(kw:ŋ)	(คข)	
(กึ่ง)	(kuŋ ^๔)	---	---	---	(bwŋkw:ŋ)	(คขค)	

จากคำข้างบนนี้ สระในคำสี่มใกล้เคียงกับสระในคำเขมรปัจจุบัน มากกว่าภาษาเขมรโบราณ
 คือต่างเป็นสระหลังด้วยกัน จึงน่าจะเป็นคำที่ถูกสี่มมาจากภาษาเขมรปัจจุบัน

1.2.3 คำสี่มเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่สันนิษฐานว่าสี่มมาจากภาษา

เขมรปัจจุบันโดยสังเกตุจากเสียงพยัญชนะท้าย

คำในกลุ่มนี้คำสี่มที่มีลักษณะ 2 ประการคือ 1) คำสี่มที่มีเสียงพยัญชนะท้ายเป็น ๑
 (พยางค์เปิด) ที่สัมพันธ์กับพยัญชนะท้าย <-r> ในคำเขมรโบราณ และสัมพันธ์กับพยัญชนะท้าย
 ๑ (พยางค์เปิด) ในคำเขมรปัจจุบัน ลักษณะของคำสี่มดังกล่าวจะเป็นพยางค์เปิดซึ่งตรงกับคำ
 เขมรปัจจุบันมากกว่าคำเขมรโบราณ (ดูเรื่องเสียงในคำสี่มเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่สามารถ
 บ่งชี้หรือไม่สามารถบ่งชี้สัมผัสของการสี่มข้อ 8,9 ในบทนี้ประกอบ) 2) คำสี่มที่มีพยัญชนะท้าย
 เป็น -k , -ʔ ซึ่งสัมพันธ์กับเสียงพยัญชนะท้าย <-s> ในคำเขมรโบราณ และสัมพันธ์กับ

พยัญชนะท้าย <-h> ในคำเขมรปัจจุบัน ซึ่งคำฮิมที่มีพยัญชนะท้ายแบบนี้สันนิษฐานว่าฮิมมาจาก คำภาษาเขมรปัจจุบัน (ดูเรื่องเสียงในคำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ ที่สามารถบ่งชี้หรือไม่ สามารถบ่งชี้สมัยของการฮิม ข้อ 6,7 ในบทนี้ประกอบ)

1.2.3.1 คำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีเสียงพยัญชนะ

ท้ายเป็นเสียง ๑ (พยางค์เปิด) คำในกลุ่มนี้ได้นัก

ความหมาย	คชด.	คชก.	คชพ.	คชล.	คชป.	ค.คชป.	สมัยที่ฮิม
'เียบ'	de: ³	<tmir>	<thpir>	---	de:	๐๗๐	(ป)
						(<*tir (Po:1992:204:a))	
'เล็ก น่ารัก'	ma: ¹	<cmar>	---	<chmār>	chma:	๐๗๐	(ป)
'สาสน้ำ'	ʔo: ³	<canhor>	---	---	canho:	๐๗๐	(ป)
		<<canhvar>>	---	---	---	๐๗๐	(ป)

เสียง -r ที่ท้ายคำภาษาเขมรเพียงจะสูญเสียงไปในเขมรปัจจุบันช่วงหลัง ๆ มา นี้ การที่คำฮิมไม่ปรากฏว่ามีเสียงพยัญชนะท้ายดังกล่าวนี้ อยู่ เป็นลักษณะที่ตรงกับลักษณะของคำ เขมรปัจจุบันที่สัมพันธ์กันคือไม่มี -r ในขณะที่คำเขมรโบราณมีหลักฐานตัวเขียนยืนยันว่ามีเสียง พยัญชนะท้าย -r อยู่ จึงสันนิษฐานได้ว่าคำฮิม 'เียบ', 'เล็ก น่ารัก' และ 'สาสน้ำ' ข้าง ต้นนี้ถูกฮิมมาจากคำภาษาเขมรยุคปัจจุบัน

1.2.3.2 คำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีเสียงพยัญชนะ

ท้ายเป็นเสียง -k, -ʔ คำในกลุ่มนี้ได้นัก

ความหมาย	คชด.	คชก.	คชพ.	คชล.	คชป.	ค.คชป.	สมัยที่ฮิม
'เลือก'	lɛ:ak ^๐	---	<res>	<reh>	rɛ:h	๐๗๐	(ป)
(ผู้เลือก)	---	---	<<rɛs>>	---	---	---	
'สระน้ำ'	sa:ʔ ¹	<sras>	<sarah>	---	srah	๐๗๐	(ป)
'กัลดเซาะ'	tsɔ:ʔ ^๔	---	<caruh>	---	crɔh	๐๗๐	(ป)

พยัญชนะท้าย <-s> ในคำเขมรโบราณได้กลายเสียงมาเป็นพยัญชนะ -h เมื่อประมาณต้นคริสต์ศตวรรษที่ 13 (ดูเรื่องเสียงในคำเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่สามารถบ่งชี้หรือไม่สามารถบ่งชี้สมัยของการืม ข้อ 6,7 ในบทนี้ประกอบ) ภาษาไทยถิ่นใต้ืมพยัญชนะท้าย -h ในภาษาเขมรปัจจุบันมาเป็น เสียง -k หรือเสียง -ʔ ฉะนั้นการที่คำเขมรมีพยัญชนะท้ายที่สัมพันธ์กับคำเขมรโบราณ <-s> และสัมพันธ์กับพยัญชนะท้ายเขมรปัจจุบัน -h เป็นเสียง -k, -ʔ ดังตัวอย่างคำเขมร 'เลือก' และ 'สระน้ำ' ข้างต้นนี้ จึงสันนิษฐานได้ว่าเป็นคำที่ถูกืมมาจากภาษาเขมรปัจจุบัน

ส่วนคำ 'กักเซาะ' นั้น คำเขมรมีพยัญชนะท้ายเป็น -ʔ ที่สัมพันธ์กับพยัญชนะท้าย <-h> ในคำเขมรโบราณ และสัมพันธ์กับพยัญชนะท้าย -h ในคำเขมรปัจจุบัน และเมื่อสังเกตเสียงสระพบว่าคำเขมรมีเสียงสระเป็น ɔ: ซึ่งตรงกับสระในเขมรปัจจุบันมากกว่าเขมรโบราณซึ่งเป็น <u> จึงสันนิษฐานว่าคำ 'กักเซาะ' นี้ถูกืมมาจากคำภาษาเขมรปัจจุบัน

1.3 คำเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่ไม่สามารถสันนิษฐานสมัยของการืมได้

คำในกลุ่มนี้หมายถึงคำเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ ที่สามารถค้นคำเขมรโบราณมาสนับสนุนได้แต่ไม่ปรากฏว่ามีเสียงใด ๆ ภายในคำที่พอจะนำมาพิจารณาได้ว่าคำนั้น ๆ ถูกืมเข้ามาจากคำเขมรในสมัยใด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเสียงในคำเขมรตรงกับทั้งคำเขมรโบราณและคำเขมรปัจจุบัน เช่นคำเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ bat³ 'อากาศที่วิฤตออกจากร่างทรง' (ทศ:2525:160:ก) ที่สัมพันธ์กับคำเขมรปัจจุบัน bat 'disappear' (Ja:1974:109:a) และสัมพันธ์กับคำเขมรโบราณ <pat> 'perdre' (Po:1992:296:a) หรืออาจมีเสียงต่างกันแต่ไม่อาจชี้ชัดได้ว่า เสียงในคำนั้น ๆ น่าจะืมมาจากคำเขมรในสมัยใด เช่นคำเขมร bɔ:k⁴ 'เปิด อ้า เมส' (ทศ:2525:165:ก) ที่สัมพันธ์กับคำเขมรปัจจุบัน baok 'turn on (appliances)' และสัมพันธ์กับคำเขมรโบราณ <pek> 'ouvrir' (Po:1992:318:b) (ดูเรื่องเสียงสระในคำเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่ไม่สามารถบ่งชี้สมัยของการืม ข้อ 5 ในบทนี้ ประกอบ) คำในกลุ่มนี้มีทั้งสิ้น 272 คำ ในที่นี้จะไม่นำรายละเอียดของคำ

เหล่านี้มาเสนอไว้ แต่จะให้ตัวอย่างคำไว้ในภาคผนวก ก. ข้อ 53.

จากการวิเคราะห์คำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่สามารถค้นคำเขมรโบราณมาสืบ
 สุนได้ทั้งหมด พบว่ามีคำฮิมที่สันนิษฐานว่าถูกฮิมมาจากภาษาเขมรยุคก่อนพระนครจำนวน 60
 คำ (ดูภาคผนวก ก. ข้อ 49) คำฮิมที่สันนิษฐานว่าถูกฮิมมาจากภาษาเขมรยุคพระนครจำนวน
 84 คำ (ดูภาคผนวก ก. ข้อ 50) คำฮิมที่สันนิษฐานว่าถูกฮิมมาจากทั้งสมัยก่อนพระนครและ
 สมัยพระนคร จำนวน 38 คำ (ดูภาคผนวก ก. ข้อ 51) คำฮิมที่สันนิษฐานว่าฮิมมาจากภาษา
 เขมรยุคปัจจุบันจำนวน 69 คำ (ดูภาคผนวก ก. ข้อ 52) และคำฮิมที่ไม่สามารถสันนิษฐาน
 ว่าถูกฮิมมาจากภาษาเขมรสมัยใด 272 คำ (ดูภาคผนวก ก. ข้อ 53)

2. คำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่ไม่สามารถค้นคำเขมรโบราณมาสืบสุนได้

จากคำฮิมเขมรที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมด 1320 คำ เป็นคำฮิมที่สามารถค้นคำ
 เขมรโบราณมาสืบสุนได้จำนวน 523 คำ ที่เหลืออีก 797 คำ เป็นคำที่ไม่สามารถค้น
 คำเขมรโบราณจากศิลาจารึกมาสืบสุนได้ ผลจากการวิเคราะห์ลักษณะของคำฮิม ที่สามารถ
 ค้นคำเขมรโบราณมาสืบสุนได้จำนวน 523 คำ ทำให้ทราบว่า เสียงบางเสียงหรือลักษณะ
 โครงสร้างคำบางโครงสร้าง บ่งชี้ให้สามารถสันนิษฐานสมัยของการฮิมคำเขมรเหล่านั้นได้ใน
 ระดับหนึ่ง จากการวิเคราะห์ดังกล่าวนี้ผู้วิจัยได้นำเอาลักษณะเสียงดังกล่าวมาปรับใช้กับการ
 วิเคราะห์คำฮิมเขมรที่ไม่สามารถค้นคำเขมรโบราณมาสืบสุนได้จำนวน 797 คำได้อีกด้วย
 หมายความว่า แม้คำฮิมที่ไม่อาจค้นคำเขมรโบราณมาสืบสุนได้จะไม่มีรูปคำเขมรโบราณให้
 เทียบเคียงได้ แต่ก็สามารถใช้ความรู้เรื่องลักษณะของเสียงเขมรโบราณเข้ามาตัดสิน เพื่อ
 สันนิษฐานสมัยของการฮิมคำเหล่านี้บางคำ (จากคำทั้งหมดจำนวน 797 คำ) ได้เช่นเดียวกัน
 ดังรายละเอียดข้างล่างนี้

2.1 คำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่ไม่สามารถค้นคำเขมรโบราณมาสืบ

สุนได้แต่สันนิษฐานได้ว่าฮิมมาจากคำเขมรโบราณ

ผู้วิจัยพบว่า ความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์คำอิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่สามารถค้นคำเขมรโบราณมาสืบสนุนได้นั้น สามารถนำมาใช้เป็นเกณฑ์วิเคราะห์เพื่อสันนิษฐานสมัยของคำอิมเขมรกลุ่มที่ไม่สามารถค้นคำเขมรโบราณมาสืบสนุนได้ ได้เช่นเดียวกัน กล่าวคือ ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า ลักษณะเสียงภายในคำอิมที่ไม่สามารถค้นคำเขมรโบราณมาสืบสนุนได้ในบางคำ แสดงให้เห็นลักษณะของเสียงภาษาเขมรโบราณ เช่น เสียงพยัญชนะต้น เสียงสระ เสียงพยัญชนะท้าย (ดูเรื่องเสียงในคำอิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่สามารถบ่งชี้ หรือไม่สามารถบ่งชี้สมัยของการอิมข้อ 1-9 และเรื่อง ลักษณะอื่น ๆ ในคำอิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่สามารถบ่งชี้สมัยของการอิมข้อ 1-2 ในบทนี้ประกอบ)

อนึ่ง เนื่องจากคำในกลุ่มนี้เป็นคำที่ไม่สามารถค้นคำเขมรโบราณมาสืบสนุนได้ การตัดสินใจนำอิมมาจากคำภาษาโบราณนั้นเป็นเพียงการสังเกตจากเสียงภายในคำอิมว่ามีลักษณะของเสียงในภาษาเขมรปัจจุบันเท่านั้น ซึ่งไม่อาจกำหนดลงไปได้ว่าเป็นคำที่อิมมาจากยุคก่อนพระนครหรือยุคพระนคร เป็นเพียงการตีความรวม ๆ ว่าน่าจะอิมมาจากภาษาเขมรโบราณโดยอาศัยการเทียบเสียงระหว่างคำอิมกับคำภาษาเขมรปัจจุบัน กับการนำความรู้เรื่องการเปลี่ยนแปลงเสียงในภาษาเขมรเท่านั้น คำในกลุ่มนี้ที่สันนิษฐานว่าอิมมาจากภาษาเขมรโบราณมีดังนี้

2.1.1 คำอิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่ไม่สามารถค้นคำเขมรโบราณมาสืบสนุนได้และสันนิษฐานว่า อิมมาจากภาษาเขมรโบราณโดยสังเกตจากเสียงพยัญชนะต้น

คำในกลุ่มนี้ได้แก่คำอิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ ที่มีเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียงกักไม่ก้องมีกลุ่มลม ที่สัมพันธ์กับเสียงกักไม่ก้องไม่มีกลุ่มลมในคำเขมรปัจจุบัน และสัมพันธ์กับพยัญชนะต้นของคำเขมรโบราณที่แต่เดิมเป็นพยัญชนะที่มีเสียงก้อง (ดูเรื่องเสียงในคำอิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่สามารถบ่งชี้ หรือไม่สามารถบ่งชี้สมัยของการอิมข้อ 1. ในบทนี้ประกอบ) ซึ่งเสียงพยัญชนะต้นของคำอิมดังกล่าวนี้ สันนิษฐานว่าเป็นเสียงพยัญชนะต้นที่อิมมาจากคำเขมรโบราณ จากการวิเคราะห์คำอิมที่นำมาศึกษาทั้งหมด พบว่าเป็นคำที่มีคุณสมบัติดังกล่าวนี้ อยู่ 3 กลุ่ม ได้แก่คำอิมที่มีเสียงพยัญชนะต้นเป็น kh-, ph-, และ t- ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1.1 คำยืมที่มีพยัญชนะต้นเป็น kh-

คำในกลุ่มนี้เป็นคำยืมที่มีเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียงกักไม่ก้องมีกลุ่มลม kh- ที่สัมพันธ์กับเสียงพยัญชนะต้นกักไม่ก้องไม่มีกลุ่มลม k- ในภาษาเขมรปัจจุบัน และคาดว่าน่าจะสัมพันธ์กับพยัญชนะต้น <g-> ในภาษาเขมรโบราณ สำหรับการแสดงเสียงที่สัมพันธ์กันภายในคำกลุ่มนี้นั้น ผู้วิจัยจะได้เสียงเขมรโบราณที่สันนิษฐานขึ้น ไว้ในวงเล็บเป็น (<เสียงพยัญชนะต้นในคำเขมรโบราณ>) เนื่องจากไม่อาจค้นคำเขมรโบราณมาสนับสนุนได้ ซึ่งความสัมพันธ์ของเสียงพยัญชนะต้นของคำในกลุ่มนี้เป็นดังนี้

	<g->	>	k-	kh-	คำตัวอย่างได้แก่
ความหมาย	คชต.	คชป.	ตัวเขียนเขมร		แหล่งที่มา
'นอน'	khe:ŋ ^๕	kê:ŋ	គង		(Ja:1974:33:a)
'แคม'	khe:m ^๕	kê:m	គម		(Ja:1974:33:a)
'เสียงลมพายุ'	khuk ^๗	kəkùk	គគិក		(He:1977:113:b)
'คางคก'	kha:ŋ ^๗	khok ^๗	ខ័ក		(Ta:1935:13)
'ขุม'	khum ^๑	kùm(p)	គម		(Ja:1974:32:b)
'ประโดม'	khum ^๕	prəkùm	គុម		(กน:2526:568:ก)
'ค่อม'	khə:m ^๑	kò:m	គម		(Po:1992:133:b)
'ตะไคร้'	khla:j ^๕	(slək)kraj	គ្រៃ		(กน:2526:359:ก)
'ตะครุบ'	khlu:p ^๗	səŋkrùp	គ្រូប		(Th:1988:336:a)
'คดอ, เข็ม'	khlo:v ^๕	krò:v	គ		(กน:2526:843:ก)
'รังแค'	(laŋ ^๕) khe:v ^๕	(ŋəŋ)kə:v	គ្រៃ		(Ja:1974:222:b)
'กระดุกเขิงกราน'	kha:k ^๑	trəkì:ək	គ្រាក		(Ja:1974:74:b)
'น้ำเคือดพล่าน'	khla:k ^๗	kəkrièrek	គ្រាក		(กน:2526:501:ก)
'ครัน'	khlan ^๕	krò:ən	គ្រាន		(Ja:1974:35:b)
'คงกระหน'	khon ^๕	kùəŋ	គ		(He:1977:115:b)

'เคาะ'	khɔːʔ ^๑	kùəh	ทศา:	(สบ:2536:302)
'ตะคอก'	khɔːk ^๑	trəkùəh	จจศา:	(Ja:1974:89:b)
'คบ'	khɔp ⁷	kùp	คช'	(Po:1992:176:a)

2.1.1.2 คำฮิมที่มีพยัญชนะต้นเป็น ph-

คำในกลุ่มนี้เป็นคำฮิมที่มีเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียงกักไม่ก้องมีกลุ่มลม ph- ที่สัมพันธ์กับเสียงพยัญชนะต้นกักไม่ก้องไม่มีกลุ่มลม p- ในภาษาเขมรปัจจุบัน และคาดว่าน่าจะสัมพันธ์กับพยัญชนะต้น <v-> ในภาษาเขมรโบราณ ซึ่งความสัมพันธ์ของเสียงพยัญชนะต้นของคำในกลุ่มนี้เป็นดังนี้

	<<v->>	>	p-		
			ph-		คำตัวอย่างได้แก่
ความหมาย	คชค.	คชป.	ตัวเขียนเขมร		แหล่งที่มา
'(ลอส)ตีบปอง'	phoːŋ ⁷	phoːŋ ^๑	rəpaɔj-rəpaɔj	รพษ	(Ka:1962:122)
'ตะโปก'	phoːk ^๑	trəpɔːk	ตจตทาก		(กน:2526:385:ข)
'อ้อม'	phoː ^๑	pɔː	ท		(Ma:1915:460:b)
'เนา, เป็นโพรง'	phluːak ^๑	prùːək	จฏท		(Ja:1974:141:a)
'พลัดพราก'	(phlat ⁷)phlaːk ^๑	(prɔət)-	(จฏทค)จฏทค		(กน:2526:696:ก)
		prìːək			

2.1.1.3 คำฮิมที่มีพยัญชนะต้นเป็น th-

คำในกลุ่มนี้เป็นคำฮิมที่มีเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียงกักไม่ก้องมีกลุ่มลม th- ที่สัมพันธ์กับเสียงพยัญชนะต้นกักไม่ก้องไม่มีกลุ่มลม t- ในภาษาเขมรปัจจุบัน และคาดว่าน่าจะสัมพันธ์กับพยัญชนะต้น <d-> ในภาษาเขมรโบราณ ซึ่งความสัมพันธ์ของเสียงพยัญชนะต้นของคำในกลุ่มนี้เป็นดังนี้

<<d->>

๓

t-

th-

คำตัวอย่างได้แก่

ความหมาย	คยด.	คยป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'คั้งกา'	thi:ŋ ^๕	phtɿ:ŋ	ថ្មី 4	(บพ:2516:397:ข)
'กระเทียม'	thi:am ^๕	khtəm	ទឹម 3	(กน:2526:22:ก)
'เอียงลาด'	the: ^๕	tə:	ចេន, ចេន 3	(Ma:1915:455:a)
'คั่นกระตัง'	thmŋ ^๕	khtəmŋ	ទឹម 3	(He:1977:98:a)
'เสียงป็น'	thm:ŋ ^๕	təmŋ	ទឹម 1	(กน:2524:242:ข)
'คั่นกะท้อ'	thm: ^๕	phtəm:	ថ្មី 3	(กน:2526:50:ข)
'เชื่องซึม'	thuj ^๕	təmj məmj	ទឹម 1 1	(กน:2526:124:ก)
'กัน, หาง'	thuj ⁷	kontəmj	កង 1	(Ja:1974:4:a)
'พื้นเขิน'	thu:n ^๕	stɿl	ថ្មី 3	(He1977:1224:a)
'แมลงป่อง'	thu:aj ^๕	khtəm:əj	ទឹម 3	(Ja:1974:26:b)
'ทวน, ช้ำ'	thu:an ^๕	phtəmən	ថ្មី 4	(Hu:1988:26)
'ปลาเข็ม'	tho:ŋ ^๕	phtəm:ŋ	ចោង 3	(กน:2526:589:ข)
'ได้ซึ่งช้ำ'	thoŋ ^๕	təm:ŋ	ចោង	(Ja:1974:88:b)
'กระเทาะ'	tho:ʔ ^๕	khtəməh	ចោង 3	(กน:2526:50:ข)
'สะท้อ'	tho:n ⁷	khtəmə(r)	ទឹម	(Ja:1974:26:a)
'(วัว)ขวิด'	tho: ^๕	təm:(r)	ទឹម	(Ja:1974:83:b)
'ประทุน'	thun ^๕	phtəm	ថ្មី 1	(กน:2526:(24))
'สาธนอก'	tha:m ^๕	tì:m	ទាម	(He:1977:111:b)
'ทาง(มะพร้าว)'	tha:ŋ ^๕	thì:mŋ	ចាម	(กน:2526:441:ก)
'ค้ำกาน'	tha:n ^๕	tì:m	ទាម	(Ma:1915:453:b)
'จนกระตัง'	thon ⁷	təmən	ទាម	(Ja:1974:84:b)
'กะทะ'	tha:ʔ ^๕	khtəməh	ទឹម 1	(He:1977:98:b)

คำฮิมที่ยกมาทั้ง 3 กลุ่มข้างบนนี้ ล้วนเป็นคำที่มีพยัญชนะต้นเป็นเสียงกักไม้ก้องมีกลุ่มลมที่สัมพันธ์กับเสียงกักไม้ก้องไม่มีกลุ่มลมในภาษาเขมรปัจจุบัน (ดูเรื่อง เสียงในคำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ ที่สามารถบ่งชี้หรือไม่สามารถบ่งชี้สมัยของการฮิม ข้อ 1. ประกอบ) จึงสันนิษฐานว่าเป็นคำที่ฮิมมาจากภาษาเขมรโบราณ

2.1.2 คำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่ไม่สามารถค้นคำเขมรโบราณมาสนับสนุนได้และสันนิษฐานว่า ฮิมมาจากภาษาเขมรโบราณโดยสังเกตจากเสียงพยัญชนะท้าย

2.1.2.1 คำฮิมที่มีพยัญชนะท้ายเป็น -t

คำในกลุ่มนี้เป็นคำฮิมที่มีพยัญชนะท้ายเป็นเสียง -t ซึ่งสัมพันธ์กับพยัญชนะท้าย<-s> ในภาษาเขมรโบราณ และสัมพันธ์กับเสียง -h ในคำเขมรปัจจุบัน ดังนี้

ความหมาย	คขต.	คขป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'หอกหก'	lat ¹ lat ¹	rohah	รหัท	(He:1977:845:a)
'อค, ษาค'	ʔət ³	ʔoh	ฮษ	(Ja:1974:230:b)
เพลิง	phlɛ:t ⁶	phlɛh	ร(ฮ)ษ	(บพ:2516:402:ก)
'ผลิบ'	lat ⁷	loh	ฮษ	(Ja:1974:172:a)
'ปลาหรด'	lot ¹	rùoh	รฮ	(กน:2526:263:ข)
'ผุด'	phut ¹	phoh	ฮษ 7	(Ja:1974:127:a)

คำข้างบนนี้สันนิษฐานว่าถูกฮิมมาจากคำเขมรโบราณก่อนคริสต์ศตวรรษที่ 13 คือ ก่อนที่พยัญชนะท้าย <-s> ในภาษาเขมรโบราณจะเปลี่ยนเป็นเสียง -h ซึ่งภาษาไทยถิ่นใต้ฮิม <-s> มาเป็น -t (ดูเรื่อง เสียงในคำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่สามารถบ่งชี้หรือไม่สามารถบ่งชี้สมัยของการฮิม ข้อ 6. ประกอบ)

คำฮิม 'ผลิบ' ข้างบนนี้มีเสียงสระและพยัญชนะท้ายที่น่าจะสันนิษฐานได้ว่าเป็นคำที่

ถูกยืมมาจากภาษาเขมรโบราณ กล่าวคือเป็นคำที่มีพยัญชนะท้ายเป็น -t ซึ่งเป็นเสียงที่สัมพันธ์กับพยัญชนะท้าย -h ในภาษาเขมรปัจจุบัน โดยมีตัวเขียน <-s> ซึ่งคาดว่าน่าจะสืบทอดมาจากภาษาเขมรโบราณ (ดูเรื่องเสียงในภาษาไทยถิ่นใต้ที่สามารถบ่งชี้หรือไม่สามารถบ่งชี้สมัยของการยืม ข้อ 6. ในบทนี้ประกอบ) สำหรับเสียงสระนั้น คำ 'ผลิบ' มีเสียงสระ a ตรงกับสระโบราณ <a> ตามแบบของการเปลี่ยนแปลงเสียง

ทั้งสระและพยัญชนะท้ายของคำยืม 'ปลาหรด' มีส่วนคล้ายคลึงกับคำเขมรโบราณมากกว่าคำเขมรปัจจุบัน กล่าวคือ สระ o ในคำยืมเป็นสระต่ำ เช่นเดียวกับสระเขมรโบราณ <a> จึงนอกจากนั้นยังมีพยัญชนะท้ายเป็น -t ที่สัมพันธ์กับพยัญชนะ -h ในภาษาเขมรปัจจุบัน คำยืมนี้จึงน่าจะถูกยืมมาจากคำเขมรโบราณ

ในคำยืม 'มุด' พยัญชนะท้าย -t ของคำยืมสัมพันธ์กับเสียง <-h> ในภาษาเขมรปัจจุบัน คาดว่าน่าจะสัมพันธ์กับพยัญชนะท้าย <-s> ในภาษาเขมรโบราณ สระ u ในคำยืมที่สัมพันธ์กับสระ o ในภาษาเขมรปัจจุบันก็เป็นลักษณะเสียงสระในคำเขมรโบราณจึงสันนิษฐานว่าคำ 'มุด' นี้ น่าจะเป็นคำที่ถูกยืมมาจากภาษาเขมรโบราณ

2.1.3 คำยืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่ไม่สามารถค้นคำเขมรโบราณ

มาตรฐานได้และสันนิษฐานว่า ยืมมาจากภาษาเขมรโบราณโดยสังเกตจากเสียงสระ

การพิจารณาตัดสินสมัยของคำยืมในกลุ่มนี้ จะนำเอาความรู้เรื่องการเปลี่ยนแปลงของเสียงสระในภาษาเขมรมาใช้ในการตัดสิน กล่าวคือจะเทียบเคียงลักษณะของคำยืมกับคำเขมรปัจจุบัน ว่ามีลักษณะตรงกันหรือไม่ หากมีลักษณะตรงหรือคล้ายคลึงกันก็จะสันนิษฐานว่าคำยืมนั้นอาจยืมมาจากภาษาเขมรปัจจุบัน แต่ถ้าต่างออกไปและสอดคล้องกับลักษณะของเสียงสระในภาษาเขมรโบราณก็จะสันนิษฐานว่ายืมมาจากภาษาเขมรโบราณ ในกรณีหลังนี้สระโบราณที่ยกมาแสดงไว้ในแต่ละตอน จะเป็นสระที่ได้จากความรู้เรื่องการเปลี่ยนแปลงของเสียงสระเขมร (ดูตารางที่ 24. ประกอบ) โดยจะสันนิษฐานเอาจากการเทียบเสียงสระในภาษาเขมร

ปัจจุบันกับเสียงสระในคำฮิมที่สัมพันธ์กัน โดยนำตารางการเปลี่ยนแปลงเสียงภาษาเขมรมาประกอบการศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่เสียงสระในคำฮิม จะตรงกับสระในคำเขมรโบราณตามลักษณะการเปลี่ยนแปลงเสียงสระดังกล่าว และเนื่องจากสระโบราณดังกล่าวในส่วนนี้ไม่ใช่สระที่ได้จากคำที่ค้นพบจากจารึกเขมรโบราณจริง จึงใส่สระเขมรโบราณที่สันนิษฐานได้นั้นไว้ในวงเล็บ () เป็นดังนี้ (<ตัวเขียนเขมรโบราณ>) ทั้งนี้เพื่อให้ต่างจากสระเขมรโบราณในตอนที่สามารถค้นคำเขมรโบราณมาสนับสนุนได้ ในข้อ 1. ซึ่งได้นำเสนอไปแล้วข้างต้น คำในกลุ่มนี้แบ่งย่อยออกได้ดังนี้

2.1.3.1 คำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีสระตรงกับ

พัฒนาการของเสียงสระในภาษาเขมรแบบที่ 1 พัฒนาการของสระแบบที่ 1 เป็นดังนี้

<u>ตัวเขียนเขมรโบราณ</u>	<u>เสียงเขมรปัจจุบัน</u>
<a>	> a:/i:ə, a/əə, ɔə, ae

คำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งมีสระที่มีพัฒนาการแบบที่ 1 และเสียงสระดังกล่าวสามารถบ่งชี้ว่าถูกฮิมมาจากคำเขมรปัจจุบัน มีรายละเอียดดังนี้

- 1) คำที่มีเสียงสัมพันธ์เป็น (<a>) > i:ə
> a: ใต้แก่

ความหมาย	คชด.	คชป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'ตลาด'	khla:t ^๕	khli:ət	ຫາດ ~	(Ja:1974:37:b)
'กราม'	kla:m ^๕	thki:əm	ກຳ ~	(กน:2526:112:๓)
'ทะเลสาบ'	la:j ^๕	thli:əj	ສາວ ~	(กน:2526:1168:๓)
'ผสม'	la:j ^๕	li:əj	ສາວ	(Ja:1974:172:a)
'จับจด'	la:j ^๕ mla:j ^๕	ri:əj li:əj	ຮາວສາວ	(Ja:1974:185:b)
'ลูกหลาน'	la:m ^๕	li:əm	ສາຍ	(Ma:1915:468:b)

ความหมาย	คยด.	คยป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'ก.ลา, คลาส'	la: ^๕	lɿ:ə	๓า	(Po:1992:418:a)
'ย้อยยิบ'	la:n ^๕	lɿ:əŋ	๓า๓	(Ma:1915:468:a)
'หนึบ'	kha:p ^๗	kɿ:əp	๓า๓	(กน:2524:227:ข)
'คาคปไม้'	pa:ŋ ^๖	kəmpɿ:əŋ	คั๓า๓	(He:1977:53:b)
'อาเจียร'	la:k ^๕	rɿ:ək	๓าก	(Ja:1974:164:b)
'ด้านทาน'	pha:n ^๕	bəmpɿ:ən	๓ั๓า๓	(Ja:1974:115:b)
'น้ำท่วม'	pha:ʔ ^๕	pɿ:əh	๓า๓	(Ja:1974:134:b)
'ป่าป็น'	pha:n ^๕	prəpɿ:ən	๓๓๓า๓	(กน:2526:614:ก)
'สัตว์ผสมพันธุ์'	pha:t ^๕	səmpɿ:ə(th)	๓๓๓๓	(Ja:1974:190:b)
'สะพาน'	pha:j ^๕	spɿ:əj	๓า๓	(กน:2526:(23))
'ผีพราย'	phla:j ^๕	prɿ:əj	๓๓า๓	(Ja:1974:140:a)
'เร่งรีบ'	phla:m ^๕	phlɿ:əm	๓า๓	(Ja:1974:146:a)
'วาดเรือ'	wa:t ^๕	rəwɿ:ət	๓าก	(กน:2526:200:ข)
'กระดุกเขิงกราน'	kha:k ^๕	trəkɿ:ək	๓๓๓าก	(Ja:1974:74:b)
'พลัดพราก'	(phlat ^๗)phla:k ^๕	(prət)- prɿ:ək	(๓๓าก)๓๓าก	(กน:2526:696:ก)
'สาขนอก'	tha:m ^๕	tɿ:əm	๓า๓	(He:1977:111:b)
'ทาง(มะพร้าว)'	tha:ŋ ^๕	thɿ:əŋ	๓า๓	(กน:2526:441:ก)
'ด้านทาน'	tha:n ^๕	tɿ:əŋ	๓า๓	(Ma:1915:453:b)

สระ <๑> ในคำเขมรโบราณที่มีพยัญชนะต้นซึ่งเดิมเป็นเสียงก้อง (ซึ่งต่อมา เป็นคำที่มีลักษณะน้ำเสียงที่ 2 และมีสระชุดที่ 2) ได้พัฒนามาเป็นเสียง ɿ:ə ในคำเขมร ปัจจุบัน แต่จากข้อมูลข้างต้นนี้ พบว่าคำอื่นที่สัมพันธ์กับคำเขมรปัจจุบันที่มีเสียงสระเป็น ɿ:ə กลับมีเสียงสระเป็น ə: ซึ่งตรงกับสระในภาษาเขมรโบราณ <๑> จึงทำให้สันนิษฐานได้ว่าคำเหล่านี้ถูกยืมมาจากภาษาเขมรโบราณ

	2) <u>คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น</u> <a>	>	๕๑	
		>	a	ได้แก่
ความหมาย	คขต.	คขป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'ต่อเติมบ้าน'	pha:ʔ ^๑	pəək	ตาค์	(Ja:1974:134:a)
'โรคชาง'	tʂa:ŋ ^๕	crəəŋ	๐ฝ้าช	(กน:2526:619:ข)
'ซั้งข้าว'	tʂaŋ ^๕	cùəŋcəəŋ	๐ฝ้าช	(Ja:1974:54:a)
'น้ำหลาก'	la:k ¹	thlèək	๐ตาค์	(Ja:1974:93:b)
'น้ำเคือดพาดัน'	khlak ^๗	kəkreak	๐ตาค์	(กน:2526:501:ก)

สระ <a> โบราณที่เดิมมีพยัญชนะต้นเป็นเสียงก้องและมีพยัญชนะท้ายเป็น <-k, -ŋ, -ʔ> แต่มีเสียงสั้น จะพัฒนามาเป็นเสียง ๕๑ ในภาษาเขมรปัจจุบัน คำฮิมที่ออกมาในกลุ่มนี้มีเสียงสระเป็น a: ตรงกับสระเขมรโบราณ <a> แต่คำเขมรปัจจุบันที่สัมผัสกันมีเสียงสระเป็น ๕๑ จึงสันนิษฐานว่าคำฮิมทั้งหมดนี้ถูกฮิมมาจากภาษาเขมรโบราณ

สำหรับคำ 'ซั้งข้าว' จากตัวอย่างข้างบนนี้ มีเสียงสระเป็นสระสั้น a ต่างจากคำอื่น ๆ ซึ่งมีเสียงสระเป็นสระยาว a: ทั้งนี้สันนิษฐานว่าเดิมสระในคำ 'ซั้งข้าว' ก็เป็นเสียงยาวแต่ได้เกิดการกลมกลืนเสียงกับสระสั้นในพยางค์แรก ทำให้สระยาว a: กลายเป็นสระสั้น a ไป

	3) <u>คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น</u> <a>	>	๖๑	
		>	a	ได้แก่
ความหมาย	คขต.	คขป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'ครัน'	khlan ^๕	krəəŋ	๐ตาค์	(Ja:1974:35:b)
'พลัดนราก'	phlat ^๗ (phla:k ^๑)	prəət-	๐ตาค์(๐ตาค)	(กน:2526:696:ก)
			(prl:ək)	

คำในข้อ 3) ข้างบนนี้มีเสียงสระเป็น a ตรงกับสระเขมรโบราณ <a> แต่ต่างจากสระของภาษาเขมรปัจจุบัน ๖๑ ลักษณะที่ตรงกับคำเขมรโบราณเช่นนี้สันนิษฐานว่าเป็นคำ

ที่ดูถูกขึ้นมาจากภาษาเขมรโบราณ นอกจากนั้นยังมีพยัญชนะต้นเป็นเสียงกักไม่ก้องมีกลุ่มลมที่สัมพันธ์กับเสียงพยัญชนะต้นกักไม่ก้องไม่มีกลุ่มลมในภาษาเขมรปัจจุบันซึ่งถือว่าเป็นลักษณะเสียงของภาษาเขมรโบราณ

2.1.3.2 คำฮืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีสระตรงกับ

พัฒนาการของเสียงสระในภาษาเขมรแบบที่ 2 พัฒนาการของสระเขมรแบบที่ 2 เป็นดังนี้

<u>ตัวเขียนเขมรโบราณ</u>	<u>เสียงในเขมรปัจจุบัน</u>
<a>	> a/๕๐, ๖๐, ๗๐

คำฮืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งมีสระที่มีพัฒนาการแบบที่ 2 และเสียงสระดังกล่าวสามารถบ่งชี้ว่าดูถูกขึ้นมาจากคำเขมรปัจจุบัน มีรายละเอียดดังนี้

1) คำที่มีเสียงสัมพันธ์เป็น (<a>) > ๖๐

> a ใต้กั

ความหมาย	คขต.	คขป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'ลัน'	lan ^๐	l๖๐n	ล๖๐	(Ja:1974:172:a)
'นัป'	nap ^๗	r๖๐p	ร๖๐	(Ja:1974:165:b)
'เสียงดี'	phap ^๓	kh๖๐p	ข๖๐	(He:1977:101:a)
'กูป'	wat ^๗	kr๖๐t	ท๖๐	(Ja:1974:35:a)
'พันกันสูง'	phan ^๕	ph๖๐n	พ๖๐	(Ja:1974:143:b)
'พลัดตก'	phlat ^๗	p๖๐t	ท๖๐	(Ja:1974:131:b)
'ซัดเซ'	sat ^๑ phlat ^๗	sat ph๖๐t	ซ๖๐	(กน:2526:213:ก)
'ก่ามะตัน'	su: ^๒ phan ^๕	sp๖๐n	ซ๖๐	(Ja:1974:209:a)
'ผลิบ'	lat ^๗	l๖๐h	ล๖๐	(Ja:1974:172:a)

สระ <a> ในคำเขมรโบราณที่เดิมมีพยัญชนะต้นเป็นเสียงก้องและมีพยัญชนะท้ายเป็น

พยัญชนะเสียงอื่น ๆ ออกเว้นเสียง <-k, -ŋ, -ʔ> จะพัฒนามาเป็นเสียงสระ ๖๑ ในภาษา
เขมรปัจจุบัน จากตัวอย่างข้างบนนี้ จะเห็นว่าคำฮิมมีเสียงสระ <a> ตรงกับสระในคำเขมร
โบราณ <a> ซึ่งตัวเขียนปัจจุบันเขียนเป็น <๐า๐> (สัญลักษณ์ ๐ หมายถึงพยัญชนะใด ๆ ใน
ตำแหน่งนั้น) ส่วนคำเขมรโบราณที่สัมพันธ์กันมีเสียงสระเป็น ๖๑ ซึ่งต่างออกไป แต่สอดคล้อง
กับการเปลี่ยนแปลงของเสียงสระเขมร จึงสันนิษฐานได้ว่าคำฮิมทั้งหมดข้างบนนี้ ฮิมมาจาก
ภาษาเขมรโบราณ

2) <u>คำที่มีเสียงสัมพันธ์เป็น</u> (<a>)		>	๕๑	
		>	a:, a	ได้แก่
ความหมาย	คชด.	คขป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'(ต้นไม้) เลือฮ'	la:ʔ ^๑	rèoh	ร:	(Ja:1974:170:a)
'(สิง) กราด'	la:ʔ ^๑	rèoh	ร:	(กน:2526:30:ก)
'ละทัง'	la:ʔ ^๑	lèoh	ต:	(Ja:1974:175:a)
'ละล้าละลั้ง'	lɔŋ ^๑ laŋ ^๑	rolèoh-	รต:รตข	(Ja:1974:163:a)
		rolèoh		
'มะระ'	mla:ʔ ^๑	mrèoh	จ:	(He:1977:773:b)
'แตกเป็นปื้น'	mla:ʔ ^๑	bontèoh	ช:	(กน:2526:615:ก)
'กว้าง'	wa:ʔ ^๑	trɔwèoh	จ:	(บพ:2518:238:ก)
'กะทะ'	tha:ʔ ^๑	khtèoh	ด:	(He:1977:98:b)

สระเขมรโบราณ <a> ในคำที่มีพยัญชนะต้นซึ่งเดิมเคยเป็นเสียงก้อง จะพัฒนามา
เป็นเสียง ๕๑ ในคำภาษาเขมรปัจจุบัน จากตัวอย่างข้างบนนี้ คำฮิมมีเสียงสระเป็น a:, (a)
ซึ่งสัมพันธ์กับสระเขมรปัจจุบัน ๕๑ จึงสันนิษฐานว่าถูกฮิมมาจากคำเขมรโบราณ

คำฮิมส่วนใหญ่ข้างบนนี้มีเสียงสระเป็น a: มีเพียงคำเดียวที่มีเสียงสระเป็น a คือ
คำ 'ละล้าละลั้ง' สันนิษฐานว่าเดิมคำนี้มีเสียงสระเป็นเสียงยาวเช่นเดียวกับคำอื่น ๆ แต่ที่มี

เสียงสั้นในคำอื่นเพราะมีการกลมกลืนเสียงกับเสียงสระสั้นในพยางค์แรก

2.1.3.3 คำอื่นเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่มี

สระตรงกับพัฒนาการของเสียงสระในภาษาเขมรแบบที่ 3 พัฒนาการของสระเขมรแบบที่ 3 มีรายละเอียดดังนี้

<u>ตัวเขียนเขมรโบราณ</u>	<u>เสียงเขมรปัจจุบัน</u>
<a, o>	> ɔ/ùɔ, o/ù
	> ɔ:/ò:

คำอื่นเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งมีสระที่มีพัฒนาการแบบที่ 3 และเสียงสระดังกล่าวสามารถบ่งชี้ว่าถูกยืมมาจากคำเขมรปัจจุบัน มีรายละเอียดดังนี้

1) คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น <a, o> > ù

			> ɔ, a, o	ได้แก่
ความหมาย	คขค.	คขป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'คำเล็ก'	laŋ ^๕ (lɔ:k ^๕)	rùŋ (lɔ:k)	រ៉ (รซึค)	(Ma:1915:469:b)
'นิธิไสยศาสตร์'	ɲɔp ^๗	thùp	ចប់	(Ja:1974:93:b)
'ประพรม'	phlom ^๕	prùŋ	ព្រំ	(Ma:1915:462:a)
'คบ'	khɔp ^๗	kùp	គប់	(Po:1982:176:a)

สระ <a, o> ในภาษาเขมรโบราณที่มีพยัญชนะต้นซึ่งเดิมเคยเป็นเสียงก้องและมีพยัญชนะท้ายเป็นพยัญชนะที่เกิดที่ริมฝีปาก (-b, -p) จะพัฒนามาเป็นเสียง ù ในภาษาเขมรปัจจุบัน คำอื่นข้างบนนี้มีพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้ายตรงตามลักษณะดังกล่าวนี้ ซึ่งมีเสียงสระเป็น ɔ, a, o คล้ายกับสระในภาษาเขมรโบราณมากกว่าสระเขมรปัจจุบัน ù จึงสันนิษฐานว่าเป็นคำที่ถูกยืมมาจากคำเขมรโบราณ

	2) <u>คำที่มีเสียงสัมพันธ์เป็น</u> (<a, o>)	>	ุอ	
		>	ว:, o, a	ได้แก่
ความหมาย	คขต.	คขป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'ไพเราะ'	phlɔːʔ ^๑	pi:rùəh	ปีเราะ:	(Ja:1974:136:b)
'ไม้พลอง'	phlɔːŋ ^๕	prəŋùəŋ	พรง'	(Ja:1974:139:b)
'พูดคำหยาบ'	tsoːʔ ^๔	trəkùəh	จรคา:	(Ja:1974:89:b)
'คงกระพัน'	khon ^๕	kùəŋ	คห'	(He:1977:115:b)
'เคาะ'	khɔːʔ ^๑	kùəh	ทคา:	(สบ:2536:302)
'ตะคอก'	khɔːk ^๑	trəkùəh	จรคา:	(Ja:1974:89:b)
'ทน'	thon ^๕	tùəl	ท'	(Ja:1974:83:b)
'ปลาหรด'	lat ^๑	rùəh	รท	(กน:2526:263:ข)

สระเขมรโบราณ <a, o> ที่มีพยัญชนะต้นซึ่งเดิมเป็นเสียงก้อง พัฒนามาเป็นเสียงสระ ุอ ในคำภาษาเขมรปัจจุบัน การที่คำนี้มีเสียงสระ ว: คล้ายกับสระเขมรโบราณ <a, o> แต่ต่างจากสระเขมรปัจจุบัน ุอ ที่สัมพันธ์กัน จึงน่าจะสันนิษฐานได้ว่าคำนี้มีแหล่งกำเนิดมาจากภาษาเขมรโบราณ ไม่ใช่จากภาษาเขมรยุคปัจจุบัน

2.1.3.4 คำฮีมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีสระตรงกับ

พัฒนาการของเสียงสระในภาษาเขมรแบบที่ 5 พัฒนาการของสระเขมรแบบที่ 5 มีรายละเอียดดังนี้

<u>ตัวเขียนเขมรโบราณ</u>	<u>เสียงเขมรปัจจุบัน</u>
<o, u, ŋ, va>	> oː/ùː

คำฮีมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งมีสระที่มีพัฒนาการแบบที่ 5 และเสียงสระดังกล่าว สามารถบ่งชี้ว่าถูกฮีมมาจากคำเขมรปัจจุบัน มีรายละเอียดดังนี้

1) คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น (<u>) > o: > u: ได้แก่

ความหมาย	คชด.	คชป.	คำเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'เล็กกว่าธรรมดา'	khlut ¹	khlo:t	ອក ູ	(กน:2526:393:ก)
'มะกรูด'	klu:t ⁴	kro:t	កក ູ	(สบ:2525:403)
'หงุดหงิด'	(laŋ ⁵) la:w ¹	(krə)no:w	(ក)ឆ ູ	(Ja:1974:16:b)
'วันไกล'	lu:t ¹	sro:t	ស ູ	(Ma:1915:477:a)
'สกปรก, ปะปน'	lu:ʔ ¹ (la:ʔ ¹)	prəlo:k- (prəlak)	ប្រ ល ក (ប្រ ស ក)	(กน:2526:599:ข)
'อู้อี้'	nu: ² (ni: ²)	(khni:w)-khno:w(อิ)อร		(Ja:1974:26:a)
'เสียงรินน้ำลงในน้ำ'	'tsu:t ⁴	cro:c	ច ູ	(Ja:1974:49:b)

สระเขมรโบราณ <o> ที่มีพยัญชนะต้นซึ่งเดิมเป็นเสียงไม่ก้องพัฒนามาเป็นเสียงสระ o: ในคำภาษาเขมรปัจจุบัน การที่คำนี้มีเสียงสระ u: คล้ายกับสระเขมรโบราณ <o> แต่สัมพันธ์กับสระเขมรปัจจุบัน o: จึงน่าจะสันนิษฐานได้ว่าคำนี้มีต้นกำเนิดมาจากภาษาเขมรโบราณ

คำ 'หงุดหงิด' มีเสียงสระเป็น a: ไม่ได้เป็นสระ u: อย่างที่ควรจะเป็นเพราะกลมกลืนกับเสียง a ในพยางค์ laŋ- ที่นำมาข้างหน้า สำหรับคำ 'อู้อี้' นั้นภาษาไทยถิ่นใต้ สัมเข้ามาแบบลักษณะเสียงสัมผัสแบบที่ 8 คือ สัมเข้ามาโดยสลับที่พยางค์

2.1.3.5 คำเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีสระตรงกับ
พัฒนาการของเสียงสระในภาษาเขมรแบบที่ 9 พัฒนาการของสระเขมรแบบที่ 9 มี
รายละเอียดดังนี้

<u>คำเขียนเขมรโบราณ</u>	<u>เสียงเขมรปัจจุบัน</u>
<i>	> ɨ/ɨ

คำอื่นเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งมีสระที่มีพัฒนาการแบบที่ 9 และเสียงสระดังกล่าวสามารถบ่งชี้ว่าถูกยืมมาจากคำเขมรปัจจุบัน มีรายละเอียดดังนี้

	1) <u>คำที่มีเสียงสัมพันธ์เป็น</u> (<i>)	>	๗	
		>	i(e:)	ได้แก่
ความหมาย	คชค.	คชป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'วิม'	lim ^๕	rù๓	วิษ	(Ja:1974:166:a)
'(ไหล)เอือส ๗'	lin ^๕ lin ^๕	rù๓ rù๓	วิษ ๗	(กน:2526:1246:ก)
'ตะลึงปลิง'	le:ŋ ^๕ te:ŋ ^๕	trəlŋtəŋ	จรัชจิช	(He:1977:417:b)
'แห้งเป๊ก'	phet ^๕	ropəŋ	รทษ	(Ja:1974:166:a)
'ดาปรีอ'	phlim ^๕	prù๓ prù๓	คทษ	(กน:2526:586:ก)
'ตรงคิง'	phlin ^๕	phləŋ	คช	(Ja:1974:146:a)

สระเขมรโบราณ <i> ที่มีพยัญชนะต้นซึ่งเดิมเป็นเสียงก้อง พัฒนามาเป็นเสียงสระ ๗ ในคำภาษาเขมรปัจจุบัน การที่คำอื่นมีเสียงสระ i ตรงกับสระเขมรโบราณ แต่สัมพันธ์กับสระเขมรปัจจุบัน ๗ จึงน่าจะสันนิษฐานได้ว่าคำอื่นเหล่านี้ มีที่มาจากภาษาเขมรโบราณตามเสียงสระที่บ่งชี้

คำ 'ตะลึงปลิง' มีเสียงสระเป็น e: และคำ 'แห้งเป๊ก' มีเสียงสระเป็น e แตกต่างจากคำอื่นซึ่งเป็น i เพราะคำทั้ง 2 มีเสียงพยัญชนะท้ายเป็นเสียงนาสิก ŋ ซึ่งเกิดที่เพดานอ่อน พยัญชนะท้ายดังกล่าวนี้มีอิทธิพลทำให้สระ i เลื่อนต่ำลง กลายเป็นสระ e: และสระ e ตามลำดับ

2) <u>คำที่มีเสียงสัมพันธ์เป็น</u> (<i>)	>	๘	
	>	i(e:)	ได้แก่

ความหมาย	คพด.	คพป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'ตาส'	si ² be:ŋ ²	smɤŋ	ឆិ	(Ja:1974:210:a)
'พุ่งออก'	tsi:t ⁴	crɤc-crɤc	ចិច ៗ	(He:1977:206:b)
'เสียงหัวเราะคิก'	khik ¹ khik ¹	khək khək	ខិក ៗ	(He:1977:90:a)
'ของเล็ก ๆ'	khuk ¹ khik ¹	kɔmpɔk-kɔmpok	កឹកកឹក	(Ja:1974:12:b)
'ปลากริม'	krim ³	krɤm	កឹម	(Ja:1974:20:b)
'สัมฤทธิ์'	mit ¹	smɔt	ឆឹត	(Hu:1978:93:b)
'ขลุ่ยซึก'	(ɲuk ¹) pik ¹	knɤk-(knok)	ខឹ(ซ)ก	(He:1977:96:a)

สระเขมรโบราณ <i> ในคำพยางค์เปิด ที่มีพยัญชนะต้นซึ่งเดิมเป็นเสียงไม่ก้อง พัฒนามาเป็นเสียงสระ ɤ ในคำภาษาเขมรปัจจุบัน การที่คำนี้มีเสียงสระคล้ายกับสระเขมรโบราณ แต่สัมพันธ์กับสระเขมรปัจจุบัน ɤ น่าจะสันนิษฐานได้ว่าคำนี้เหล่านี้มีที่มาจากภาษาเขมรโบราณ

คำนี้ 'ตาส' มีเสียงสระเป็น e: แทนที่จะเป็น i เรื่องนี้อาจอธิบายได้ว่า อิทธิพลของเสียงพยัญชนะท้าย -ŋ ซึ่งเป็นพยัญชนะนาสิกที่เกิดที่เพดานอ่อน มีส่วนทำให้สระ i เลื่อนตัวต่ำลงกว่าเดิม กลายเป็นเสียง e: ส่วนคำนี้ 'ขลุ่ยซึก' นั้นจะเห็นว่าภาษาไทยถิ่นใต้ได้รับเข้ามาโดยสลับที่พยางค์ หรืออาจพูดได้ว่าเป็นการยืมที่มีลักษณะเสียงสัมพันธ์แบบที่ 6

2.1.3.6 คำยืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีสระตรงกับ
 พัฒนาการของเสียงสระในภาษาเขมรแบบที่ 10 พัฒนาการของสระเขมรแบบที่ 10 มีดังนี้

ตัวเขียนเขมรโบราณ	เสียงเขมรปัจจุบัน
<i>	> ɤj/ɨ:

คำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งมีสระที่มีพัฒนาการแบบที่ 10 และเสียงสระดัง กล่าวสามารถบ่งชี้ว่าถูกฮิมมาจากคำเขมรปัจจุบัน มีรายละเอียดดังนี้

1) คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น (<i>) > ขจ

> i: ใต้แก่

ความหมาย	คขค.	คขป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'ขิง'	khi:ŋ ¹	khɔxj	ខ្សែ	(Ja:1974:26:a)
'ดีปลี'	di: ³ pli: ³	dxj plɔxj	ដ៏ប្ល	(กน:2526:321:ก)
'สำลี'	mli: ¹	sɔmlɔxj	ស្ល	(Ja:1974:192:a)
'อะไร ?'	thi: ¹	thɔxj	ទី	(Ja:1974:79:a)

สระเขมรโบราณ <i> ที่มีพยัญชนะต้นซึ่งเดิมเป็นเสียงไม่ก้องและเป็นคำพยางค์ เปิด พัฒนามาเป็นเสียงสระ ขจ ในคำภาษาเขมรปัจจุบัน การที่คำฮิมมีเสียงสระ i: คล้าย กับสระเขมรโบราณ <i> แต่สัมผัสกับสระเขมรปัจจุบัน ขจ จึงน่าจะสันนิษฐานได้ว่าคำฮิม เหล่านี้มีที่มาจากภาษาเขมรโบราณ

2.1.3.7 คำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีสระตรงกับ

พัฒนาการของเสียงสระในภาษาเขมรแบบที่ 11 พัฒนาการของสระเขมรแบบที่ 11 มีดังนี้

<u>ตัวเขียนเขมรโบราณ</u>	<u>เสียงเขมรปัจจุบัน</u>
<u>	> o/ù, ùə(+k, ʔ, l)

คำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งมีสระที่มีพัฒนาการแบบที่ 11 และเสียงสระดัง กล่าวสามารถบ่งชี้ว่าถูกฮิมมาจากคำเขมรปัจจุบัน มีรายละเอียดดังนี้

1) <u>คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น (<u>)</u>				
			> o	
			> u(u:)	ได้แก่
ความหมาย	คชด.	คชป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'ภาชนะสาน'	muk ¹	smok	មក	(กน:2526:1054:ก)
'เสียงโง'	khun ¹ khun ¹	khon-khon	ខ្ម ៗ	(กน:2526:1322:ข)
'สนุก'	nuk ¹	srənok	ស្រណក	(Ja:1974:211:b)
'ขลุ่ย'	luk ¹	srəə srok	ស្រុក	(กน:2526:824:ข)
'ที่สุุด, ปลายสุุด'	phut ¹	bəmpʰot	បំផុត	(กน:2526:593:ก)
'ทรุด'	tsut ⁷	srot	ស្រុត	(Ja:1974:214:a)
'สวน(ทวาร)'	su:n ¹	sol	ស	(กน:2526:1063:ข)
'พูด'	phut ¹	phoh	ផុ	(Ja:1974:127:a)

สระเขมรโบราณ <u> ที่มีพยัญชนะต้นแต่เดิมเป็นเสียงไม่ก้อง ซึ่งต่อมาได้พัฒนามาเป็นเสียงสระชุดที่ 1 ในภาษาเขมรปัจจุบัน มีเสียงสระเป็น o ในคำภาษาเขมรปัจจุบัน การที่คำนี้มีเสียงสระ u ตรงกับสระเขมรโบราณ <u> แต่สัมผัสกับสระเขมรปัจจุบัน o จึงน่าจะสันนิษฐานได้ว่าคำนี้มีที่มาจากภาษาเขมรโบราณ ไม่ใช่จากเขมรปัจจุบัน

สำหรับคำ 'สวน(ทวาร)' ที่มีเสียงสระอาเป็น u: แทนที่จะเป็นสระสั้น u อาจเนื่องมาจากเสียงพยัญชนะท้าย -l ที่มีผลทำให้คนบักซ์ได้ได้ยินเสียงสระสั้นเป็นสระอา

2.2 คำฮีมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่ไม่สามารถค้นคำเขมรโบราณมาสนับสนุน สันนิษฐานได้ว่าฮีมมาจากคำเขมรปัจจุบัน

คำในกลุ่มนี้เป็นคำฮีมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ ที่ไม่สามารถค้นคำเขมรโบราณมาสนับสนุนได้ ที่มีเสียงภายในคำบางเสียงบ่งชี้ว่าเป็นลักษณะเสียงของภาษาเขมรปัจจุบัน ซึ่งจากการวิเคราะห์พบว่าส่วนใหญ่เป็นเสียงสระที่บ่งชี้ลักษณะของเสียงภาษาเขมรปัจจุบัน แบ่งย่อยออกได้ดังนี้

2.2.1 คำอืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่ไม่สามารถค้นค่าเขมรโบราณ
มาสนับสนุนได้และสันนิษฐานว่า อืมมาจากภาษาเขมรปัจจุบันโดยสังเกตจากเสียงสระ

คำในกลุ่มนี้สามารถแบ่งย่อยออกตามแบบของพัฒนาการสระในภาษาเขมร(ดูตาราง
 ที่ 24 ประกอบ) ดังนี้

2.2.1.1 คำอืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีสระตรงกับ
พัฒนาการของเสียงสระในภาษาเขมรแบบที่ 1 พัฒนาการของสระแบบที่ 1 เป็นดังนี้

<u>ตัวเขียนเขมรโบราณ</u>	<u>เสียงเขมรปัจจุบัน</u>
<๕>	> a:/i:ə, a/əə, ʋə, ae

คำอืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งมีสระที่มีพัฒนาการแบบที่ 1 และเสียงสระดังกล่าว
 สามารถบ่งชี้ว่าถูกอืมมาจากค่าเขมรปัจจุบัน มีรายละเอียดดังนี้

- 1) คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น (<๕>) > i:ə
 > i:a ใต้

ความหมาย คชค. คชป. ตัวเขียนเขมร แหล่งที่มา
 'เข้าชี้จะเอา' (mi:ʔ) mi:at^๕ (khmɔj)- (อืม)ชาก (Ja:1974:27:a)
 khm i:ət

เสียงสระในคำอืมตัวอย่างข้างบนนี้มีลักษณะคล้ายกับสระเขมรปัจจุบันมากกว่าเขมร
 โบราณ จึงสันนิษฐานว่าถูกอืมมาจากค่าเขมรปัจจุบัน

2.2.1.2 คำอืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีสระตรงกับ
พัฒนาการของเสียงสระในภาษาเขมรแบบที่ 3 พัฒนาการของสระเขมรแบบที่ 3 มีดังนี้

<u>ตัวเขียนเขมรโบราณ</u>	<u>เสียงเขมรปัจจุบัน</u>
<a, o>	> ɔ/ùɔ, ɔ/ù
	> ɔ:/ɔ:

คำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งมีสระที่มีพัฒนาการแบบที่ 3 และเสียงสระดังกล่าวสามารถบ่งชี้ว่าถูกฮิมมาจากคำเขมรปัจจุบัน มีรายละเอียดดังนี้

1) <u>คำที่มีเสียงสัมพันธ์เป็น</u> (<a>)	>	ù			
		>	u		ได้แก่
ความหมาย	คชต.	คชป.	ตัวเขียนเขมร		แหล่งที่มา
'ตัวร้อน เป็นไข'	lum ^๕ lum ^๕	reŋum	รข̣		(Ja:1974:175:b)

2) <u>คำที่มีเสียงสัมพันธ์เป็น</u> (<a>)	>	ùɔ			
		>	u:a		ได้แก่
ความหมาย	คชต.	คชป.	ตัวเขียนเขมร		แหล่งที่มา
'ลวกน้ำร้อน'	lu:ak ^๕	crəlùak	𑄓𑄓𑄓		(Ja:1974:59:b)

เสียงสระในคำฮิมตัวอย่างทั้ง 2 คำ ข้างบนนี้มีลักษณะคล้ายกับสระเขมรปัจจุบันมากกว่าเขมรโบราณ จึงสันนิษฐานว่าถูกฮิมมาจากคำเขมรปัจจุบัน

2.2.1.3 คำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีสระตรงกับพัฒนาการของเสียงสระในภาษาเขมรแบบที่ 5 พัฒนาการของสระเขมรแบบที่ 5 มีรายละเอียดดังนี้

<u>ตัวเขียนเขมรโบราณ</u>	<u>เสียงเขมรปัจจุบัน</u>
<o, u, ð, va>	> ɔ:/ù:

คำฮืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งมีสระที่มีพัฒนาการแบบที่ 5 และเสียงสระดังกล่าวสามารถบ่งชี้ว่าถูกฮืมมาจากคำเขมรปัจจุบัน มีรายละเอียดดังนี้

	1) <u>คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น</u> (<ŋ>)	>	อ:, ๕:	
		>	ว:, ๐:	ไค้กั
ความหมาย	คขต.	คขป.	ตัวเข็ญเขมร	แหล่งที่มา
'ตัวมอด'	๓ว:t ^๐	khmo:t	ออก	(กน:2526:766:ข)
'ทรู้ง'	so:ŋ ¹ mo:ŋ ^๕	swmpò:ŋ	ชชชช	(กน:2526:839:ข)
'โทนก'	นว:k ¹	sno:k	ชก	(Ja:1974:208:b)

สันนิษฐานว่าสระเขมรโบราณของคำที่สัมพันธ์กับคำฮืมข้างบนนี้เป็น <ŋ> แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเสียงของคำฮืมกับเสียงของคำเขมรปัจจุบันที่สัมพันธ์กันแล้วพบว่ามีความใกล้เคียงกันมาก จึงสันนิษฐานว่าคำข้างบนนี้น่าจะถูกฮืมมาจากภาษาเขมรปัจจุบัน

2.2.1.4 คำฮืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีสระตรงกับพัฒนาการของเสียงสระในภาษาเขมรแบบที่ 9 พัฒนาการของสระเขมรแบบที่ 9 มีดังนี้

<u>ตัวเข็ญเขมรโบราณ</u>	>	<u>เสียงเขมรปัจจุบัน</u>
<i>	>	ช/ฉ

คำฮืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งมีสระที่มีพัฒนาการแบบที่ 9 และเสียงสระดังกล่าวสามารถบ่งชี้ว่าถูกฮืมมาจากคำเขมรปัจจุบัน มีรายละเอียดดังนี้

1) <u>คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น</u> (<i>)	>	ช	
	>	๓:, ๕:	ไค้กั

ความหมาย	คชค.	คชป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'บวม หนัก' ^๕	l๓:η ¹ t๓:η ⁴	t๓η	ភី	(Ja:1974:72:a)
'โถ่ง เตียน'	l๓:η ^๕	tl๓η	ភ្លាំង	(กน:2526:(25))
'คิง'	t๓η ^๓	t๓η	ភី	(Ma:1915:450:b)

2) คำที่มีเสียงสัมผัสเป็น (<i>) > ៉ & ใ

ความหมาย	คชค.	คชป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'เสมอ บ่อ'	η๐:η ^๓	η๐k	ស្រែក	(Ja:1974:63:a)

เสียงสระในคำมีตัวอักษรถัดในข้อ 1) และ 2) ข้างบนนี้มีลักษณะคล้ายกับสระ เขมรปัจจุบันมากกว่าเขมรโบราณ จึงสันนิษฐานว่าถูกยืมมาจากคำเขมรปัจจุบัน

เสียงพยัญชนะท้าย -k ในคำ 'เสมอ บ่อ' มีอิทธิพลทำให้สระ ៉ เื่อนไปข้างหลัง กลายเป็นเสียงสระ ๐: ในคำยืม และเสียงพยัญชนะต้น -t ในคำ 'คิง' มีอิทธิพลทำให้สระ ๕ เื่อนไปข้างหน้า กลายเป็นเสียงสระ ๓ ในคำยืม

2.2.1.5 คำยืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีสระตรงกับ
พัฒนาการของเสียงสระในภาษาเขมรแบบที่ 11 พัฒนาการของสระเขมรแบบที่ 11 มีดังนี้

ตัวเขียนเขมรโบราณ	เสียงเขมรปัจจุบัน
<u>	> o/៉, ุ๐(+k, ๓, l)

คำยืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งมีสระที่มีพัฒนาการแบบที่ 11 และเสียงสระดัง กล่าวสามารถบ่งชี้ว่าถูกยืมมาจากคำเขมรปัจจุบัน มีรายละเอียดดังนี้

	1) <u>คำที่มีเสียงสัมพันธ์เป็น</u> (<u>)	>	o	
		>	o:,v	ได้แก่
ความหมาย	คขต.	คขป.	ตัวเขียนเขมร	แหล่งที่มา
'ส่องสีตัว'	lo:ʔ ¹	chloh	ฐ: ๗	(Ja:1974:52:b)
'แทนบอุป'	sok ⁷	khsok	อฐก ๗	(He:1977:111:a)

เสียงสระในคำฮิมตัวอย่างทั้ง 2 คำ ข้างบนนี้มีลักษณะคล้ายกับสระเขมรปัจจุบันมากกว่าเขมรโบราณ จึงสันนิษฐานว่าถูกฮิมมาจากคำเขมรปัจจุบัน เสียงพยัญชนะท้าย -k ซึ่งเป็นเสียงที่เกิดที่เพดานอ่อนในคำ 'แทนบอุป' มีอิทธิพลทำให้สระ o เตือนลงต่ำกว่าเดิม กลายเป็นเสียงสระ v ในคำฮิม

2.3 คำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่ไม่สามารถค้นคำเขมรโบราณมาสนับสนุนได้ และไม่อาจสันนิษฐานฝีมือของการฮิมได้

คำในกลุ่มนี้ ได้แก่คำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่ไม่สามารถค้นคำเขมรโบราณมาสนับสนุนได้ ที่ไม่มีเสียงภายในคำเสียงใด ๆ ที่จะบ่งชี้ว่าเป็นลักษณะเสียงของภาษาเขมรฝีมือใดฝีมือหนึ่ง มีอยู่จำนวน 661 คำ คิดเป็นร้อยละ 50.07 ของคำฮิมเขมรทั้งหมดที่นำมาศึกษาคูตัวอย่างคำในภาคผนวก ก. ข้อ 56.

จากการวิเคราะห์คำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ ที่ไม่สามารถค้นคำเขมรโบราณมาสนับสนุนได้ทั้งหมด พบว่ามีคำฮิมที่สันนิษฐานว่าถูกฮิมมาจากภาษาเขมรโบราณจำนวน 124 คำ คิดเป็นร้อยละ 9.39 (ดูภาคผนวก ก. ข้อ 54) คำที่สันนิษฐานว่าถูกฮิมมาจากภาษาเขมรโบราณกลุ่มนี้ไม่อาจทราบชัดว่าฮิมมาจากภาษาเขมรยุคก่อนพระนคร หรือภาษาเขมรยุคพระนคร มีคำฮิมที่สันนิษฐานว่าถูกฮิมมาจากภาษาเขมรยุคปัจจุบันจำนวน 12 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.91 (ดูภาคผนวก ก. ข้อ 55) และคำฮิมที่ไม่สามารถสันนิษฐานว่าถูกฮิมมาจากภาษาเขมรฝีมือใด จำนวน 661 คำ คิดเป็นร้อยละ 50.07

สรุป

ในบทที่ 5 นี้ มุ่งวิเคราะห์คำเพื่อสันนิษฐานสมัยของการยืมคำเขมรเข้ามาในภาษาไทยถิ่นใต้ว่าคำยืมแต่ละคำนั้นถูกยืมเข้ามาตั้งแต่สมัยใด จากการวิเคราะห์สามารถจำแนกคำยืมออกได้เป็น 2 กลุ่มได้แก่ 1. คำยืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่สามารถค้นคำเขมรโบราณมาสนับสนุนได้และ 2. คำยืมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่ไม่สามารถค้นคำเขมรโบราณมาสนับสนุนได้ ในบรรดาคำยืมทั้ง 2 กลุ่มนี้ พบว่าในแต่ละกลุ่มนั้น คำบางคำอาจมีเสียงภายในคำ หรือลักษณะโครงสร้างพยางค์บางแบบสามารถบ่งชี้สมัยของการยืมได้ แต่ก็ยังมีคำบางคำที่ไม่มีเสียงใด ๆ ที่สามารถบ่งชี้สมัยของการยืมได้ เสียงและลักษณะที่บ่งชี้สมัยของการยืมที่กล่าวมานี้ได้แก่

1. เสียงพยัญชนะต้นในคำยืมที่เป็นเสียงกักไม่ก้องมีกลุ่มลม ซึ่งสัมพันธ์กับพยัญชนะกักไม่ก้องไม่มียกลุ่มลมในคำเขมรปัจจุบัน จะบ่งชี้ว่าคำยืมนั้น ๆ ถูกยืมมาจากภาษาเขมรโบราณ
2. เสียงพยัญชนะต้นในคำยืมที่เป็นมีเสียงกักไม่ก้องไม่มียกลุ่มลมที่สัมพันธ์กับ เสียงพยัญชนะกักไม่ก้องไม่มียกลุ่มลมในคำเขมรปัจจุบันจะบ่งชี้ว่าคำยืมนั้น ๆ ถูกยืมมาจากภาษาเขมรปัจจุบัน
3. เสียงสระในคำยืมที่มีลักษณะตรงหรือคล้ายคลึงกับสระเขมรโบราณ จะบ่งชี้ว่าคำยืมนั้นถูกยืมมาจากภาษาเขมรโบราณ ส่วนเสียงสระในคำยืมที่มีลักษณะตรงหรือคล้ายคลึงกับสระเขมรปัจจุบันจะบ่งชี้ว่าคำยืมนั้นถูกยืมมาจากภาษาเขมรปัจจุบัน (ดูตารางที่ 24 ประกอบ)
4. เสียงพยัญชนะท้าย -t ในคำยืมที่สัมพันธ์กับพยัญชนะ <-s> ในคำเขมรโบราณ และสัมพันธ์กับเสียงพยัญชนะท้าย -h ในคำเขมรปัจจุบัน จะบ่งชี้ว่าคำยืมนั้น ๆ ถูกยืมเข้ามาจากคำเขมรโบราณ
5. เสียงพยัญชนะท้าย -k, -ʔ ในคำยืมที่สัมพันธ์กับพยัญชนะ <-s> ในคำเขมรโบราณและสัมพันธ์กับเสียงพยัญชนะท้าย -h ในคำเขมรปัจจุบัน จะบ่งชี้ว่าคำยืมนั้น ๆ ถูกยืมเข้ามาจากคำเขมรปัจจุบัน
6. เสียงพยัญชนะท้าย -n ในคำยืมที่สัมพันธ์กับพยัญชนะ <-r> ในคำเขมรโบราณ

และสัมพันธ์กับเสียงพยัญชนะท้าย -๑ (พยางค์เปิด) ในคำเขมรปัจจุบัน จะบ่งชี้ว่าคำฮิมั้น ๆ ถูกฮิมเข้ามาจากคำเขมรโบราณ เมื่อพิจารณาได้ว่า คำฮิมดังกล่าวนี้มีเสียงสระตรงกับคำเขมรโบราณ

7. คำฮิมที่มีพยัญชนะท้ายเป็น ๑ (พยางค์เปิด) ที่สัมพันธ์กับพยัญชนะ <-r> ในคำเขมรโบราณและสัมพันธ์กับเสียงพยัญชนะท้าย -๑ (พยางค์เปิด) ในคำเขมรปัจจุบันจะบ่งชี้ว่าคำฮิมนั้น ๆ ถูกฮิมเข้ามาจากคำเขมรปัจจุบัน เมื่อพิจารณาได้ว่าคำฮิมดังกล่าวนี้มีเสียงสระตรงกับคำเขมรปัจจุบัน

8. คำฮิมที่มีโครงสร้างพยางค์คล้ายคลึงกับโครงสร้างคำเขมรโบราณ มากกว่าโครงสร้างคำเขมรปัจจุบัน และไม่มีเสียงสระหรือพยัญชนะที่ขัดกับหลักเกณฑ์ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนี้ จะพิจารณาว่าถูกฮิมมาจากภาษาเขมรโบราณ

9. คำฮิมที่มีเสียงตรงกับรูปตัวเขียนภาษาเขมรโบราณ และไม่สามารถค้นพบคำที่สัมพันธ์ในภาษาเขมรปัจจุบันได้ และไม่มีเสียงภายในคำเสียงใดขัดกับหลักเกณฑ์ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะพิจารณาว่าถูกฮิมมาจากคำเขมรโบราณ

จากการวิเคราะห์คำฮิมทั้งหมด สามารถสรุปจำนวนคำที่สันนิษฐานว่าถูกฮิมมาจากสมัยต่าง ๆ ดังแสดงไว้ในตารางข้างล่างนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 25 ประเภทและจำนวนคำอิมเหมรในภาษาไทยถิ่นใต้ที่สันนิษฐานว่าอิมมาจากสมัย
ต่าง ๆ

ประเภทของคำอิมเหมร ในภาษาไทยถิ่นใต้	สมัยของการอิมที่สันนิษฐานได้					คำอิมที่ ไม่อาจ สันนิษฐาน สมัยของ การอิม ได้	รวม
	ยุคโบราณ				ยุค ปัจจุบัน		
	ยุคก่อน พระนค	ยุค พระนค	ยุคก่อน พระนค และยุค พระนค	ยุคก่อน พระนค หรือยุค พระนค			
1. คำอิมเหมรในภาษา ไทยถิ่นใต้ที่สามารถ ค้นค่าเขมรโบราณ มาสนับสนุน	60	84	38	--	69	272	523
	4.55 %	6.36 %	2.88%		5.23 %	20.61 %	39.63%
2. คำอิมเหมรในภาษา ไทยถิ่นใต้ที่ไม่ สามารถค้นค่าเขมร โบราณมาสนับสนุน	--	--	--	124	12	661	797
				9.39%	0.91 %	50.07 %	60.37%
รวม		306			81	933	1320
		23.18%			6.14 %	70.68 %	100 %

จากตารางที่ 25 แสดงว่ามีคำฮิมเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้รวมทั้งสิ้นจำนวน 1320 คำ จำแนกเป็นคำฮิมที่สามารถค้นคำเขมรโบราณมาสนับสนุนได้จำนวน 523 คำ คิดเป็นร้อยละ 39.63 และเป็นคำฮิมเขมรที่ไม่สามารถค้นคำเขมรมาสนับสนุนได้จำนวน 797 คำ คิดเป็นร้อยละ 60.37 และจากการนำคำดังกล่าวมาวิเคราะห์เพื่อสันนิษฐานสมัยของการฮิม ครอบคลุมเสียงภายในคำฮิมมาเป็นเกณฑ์ ปรากฏว่าในส่วนของคำฮิมเขมรที่สามารถค้นหาคำโบราณมาสนับสนุนได้นั้น มีคำฮิมที่สามารถสันนิษฐานได้ว่า ฮิมมาจากคำเขมรยุคก่อนพระนคร 60 คำ คิดเป็นร้อยละ 4.55 ยุคพระนคร 84 คำ คิดเป็นร้อยละ 6.38 ยุคก่อนพระนคร และยุคพระนคร (เป็นกรณีที่คำฮิมมีเสียงตรงกับทั้งคำเขมรยุคก่อนพระนครและยุคพระนคร) 38 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.88 และยุคปัจจุบัน 69 คำ คิดเป็นร้อยละ 5.23 ทั้งนี้มีคำฮิมเขมรอีกจำนวนมากที่พบว่า เป็นคำที่สามารถค้นคำเขมรโบราณมารับได้ แต่ไม่อาจนำลักษณะเสียงภายในคำมาสันนิษฐานสมัยของการฮิมได้ กล่าวคือมีจำนวน 272 คำ คิดเป็นร้อยละ 20.61

ในส่วน of คำฮิมเขมรที่ไม่สามารถค้นหาคำโบราณมาสนับสนุนนั้น มีคำฮิมที่สามารถสันนิษฐานโดยการสังเกตจากเสียงภายในคำว่าเป็นลักษณะเสียงของคำเขมรโบราณ แต่ไม่สามารถสันนิษฐานได้ว่า เป็นคำ จากภาษาเขมรยุคก่อนพระนครหรือยุคพระนคร เนื่องจากไม่สามารถค้นหาคำเขมรโบราณจากศิลาจารึกมาสนับสนุนได้ จำนวน 124 คำ คิดเป็นร้อยละ 9.39 และเป็นคำฮิมเขมรที่สันนิษฐานว่า ฮิมมาจากคำภาษาเขมรปัจจุบัน 12 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.91 ทั้งนี้มีคำฮิมเขมรอีกจำนวนมาก ที่ไม่อาจสันนิษฐานสมัยของการฮิมได้ คือมีอยู่จำนวน 661 คำ คิดเป็นร้อยละ 50.07

จากการสันนิษฐานสมัยของการฮิมคำเขมรที่นำมาศึกษาทั้งหมดจำนวน 1320 คำ สามารถสรุปเป็นภาพรวมได้ว่า มีคำฮิมที่สันนิษฐานว่าฮิมมาจากคำภาษาเขมรยุคโบราณจำนวน 306 คำ คิดเป็นร้อยละ 23.18 เป็นคำฮิมที่สันนิษฐานว่าฮิมมาจากคำภาษาเขมรยุคปัจจุบันจำนวน 81 คำ คิดเป็นร้อยละ 6.14 และเป็นคำฮิมที่ไม่อาจสันนิษฐานสมัยของการฮิมได้จำนวน 933 คำ คิดเป็นร้อยละ 70.68

อนึ่งสำหรับคำอิมที่ไม่อาจสันนิษฐานสมัยของการอิมจำนวน 933 คำนี้ ผู้วิจัยพบว่า เป็นคำที่มีเสียงเหมือนหรือคล้ายคลึงกับทั้งคำเขมรโบราณ และคำเขมรปัจจุบัน ซึ่งหมายความว่า คำจำนวน 933 คำนี้อาจสันนิษฐานว่าอิมมาจากคำภาษาเขมรโบราณ หรือจากคำภาษาเขมรปัจจุบันก็ได้ เมื่อพิจารณาจำนวนร้อยละของคำที่สันนิษฐานว่าอิมมาจากคำภาษาเขมรโบราณที่วิเคราะห์ได้ ปรากฏว่ามีอยู่ถึงร้อยละ 23.18 ในขณะที่จำนวนร้อยละของคำที่สันนิษฐานว่า อิมมาจากคำภาษาเขมรปัจจุบันที่วิเคราะห์ได้มีอยู่เพียงร้อยละ 6.14 เท่านั้น ฉะนั้น การจะสันนิษฐานว่าคำ จำนวน 933 คำ นี้เป็นคำที่อิมมาจากคำภาษาเขมรยุคโบราณ จึงเป็นการสันนิษฐานที่มีน้ำหนักมากกว่าการที่จะสันนิษฐานว่าคำจำนวน 933 คำนี้เป็นคำที่ถูกอิมมาจากคำภาษาเขมรยุคปัจจุบัน

การสันนิษฐานแบบนี้ เมื่อมองในภาพรวม ทำให้มองเห็นชัดว่าคำอิมภาษาเขมรในภาษาไทยถิ่นใต้ส่วนใหญ่ 1239 คำ (เป็นคำอิมที่สันนิษฐานว่าอิมมาจากคำภาษาเขมรโบราณ 306 คำ + คำอิมที่ไม่อาจสันนิษฐานสมัยของการอิมได้ 933 คำ) ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 93.86 ถูกอิมมาจากภาษาเขมรยุคโบราณ คำที่เหลืออีกร้อยละ 6.14 เป็นคำที่สันนิษฐานว่าถูกอิมเข้ามาจากคำภาษาเขมรยุคปัจจุบัน ผลที่ได้จากการสันนิษฐานสมัยของการอิมเช่นนี้ จะเป็นหลักฐานทางภาษาศาสตร์ที่สำคัญ ที่ทำให้เห็นร่องรอยของการสัมผัสภาษา (language contact) ซึ่งได้มีขึ้นระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ที่พูดภาษาไทย และกลุ่มชาติพันธุ์ที่พูดภาษาเขมร ที่สำคัญไปกว่านั้นก็คือหลักฐานทางภาษาศาสตร์นี้ สามารถบ่งชี้เวลาของการสัมผัสกันของทั้ง 2 ชาติพันธุ์นี้ได้ ซึ่งหลักฐานทางภาษาศาสตร์ดังกล่าวนี้ อาจเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์สำหรับการศึกษาในสาขาวิชาอื่น ๆ ในอนาคต เช่นการศึกษาวิชาประวัติศาสตร์ระหว่างชนชาติไทและชนชาติเขมร เป็นต้น